

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

1062729

HAKİKATEN

Sevin Okyay anlatıyor

PINAR İLKİZ

1335

ayizi kitap

HAKİKATEN Sevin Okyay Anlatıyor

PINAR İLKİZ

1982'de İstanbul'da doğdu. İktisat okudu, İletişim Bilimleri'nde yüksek lisans yaptı. Bir süre fotoğrafçılık ile hayatını idame ettirdi. Ardından Taraf gazetesinde dış haberler bölümünde çalışmaya başladı. Aynı dönemde düzenli olarak gazetenin kültür-sanat ekinde ve arada kültür sanat sayfası için yazılar yazdı, röportajlar yaptı. Daha sonra ntvmsnbc'de yaşam sayfasının editörlüğünü üstlendi. Hemen ardından NTV Yayınları'nda kitap editörü olarak çalıştı. 2011-2015 arasında Uluslararası Af Örgütü'nde Medya ve İletişim Koordinatörlüğü ve kısa bir süre Dijital Kaynak Geliştirme Koordinatörlüğü yaptı. 2015 bitmeden bir sivil toplum ajansı olan Pikan'ı kurdu.

HAKİKATEN

Sevin Okyay Anlatıyor

PINAR İLKİZ

ayizi
kitap

*Sahip olduğum bütün kültürel birikimin
sağlam temelleri için anneme,
desteğini ve sabrını hiç esirgemeyen
yol arkadaşım Erkan'a
ve bana her zaman inanan İlknur'a
teşekkürler...*

Birçok insanın hayatında durup “Yahu okunacak ne kadar çok kitap, izlenecek ne kadar çok film ve keşfedecek ne kadar çok müzik var” dediği bir an olmuştur. Bahsedilen 1942 doğumlu Sevin Okyay ise bu “Soracak ne kadar çok soru var” şeklinde tınlıyor. Onu keşfetmek için ne kadar sorarsam sorayım, bende daha soracak dünya kadar soru olduğu hissini uyandıran ender insanlardan.

Hazırladığım her soru listesi, kendini çizikler ve notlar içinde buluyordu. Her deşifre, yanımdaki yöremdeki bir kağıda başka bir soruyu not almamla bitiyordu. Deşifre yapmak başlı başına bir zorluk barındırır ama Sevin Hoca’nın anlattıklarının deşifresini yapmak uzun bir arama/tarama gerektirir.

Şöyle ki; bizim gazetelerde okuduğumuz isimler onun için cümle içinde geçen kişiler olabiliyor. Tam Pat Metheny ile aynı barda oturmasından bahsederken bir anda Tim Severin ile çıktığı gemi yolculuğunu dinleyebiliyorsunuz. Ya da ne bileyim, Ken Loach ile yaptığı söyleşide bozulan ses kayıt cihazından tutun da Bessemer Metodu'na kadar geniş yelpazede konulardan bahsedebiliyor.

Bir insanı yıllardır tanırken hiç tanımayan insanlarla yolunu kesiştirmek için böyle bir işe girişmek epey zormuş. Ki bu yolun başında aslında İlknur (Üstün) bulunuyor. 2013'te sevimsiz bir trafik kazası sebebiyle evde yatarken İlknur aradı. Ayizi için bir nehir söyleşi yapıp yapamayacağımı sordu ve tabii ki telefonu "Sen bir düşün," diyerek kapattı.

Hayatımda tanıdığım eşsiz bir iyiliğe sahip kadınların başında geldiği için de İlknur'a "Hayır" demek söz konusu değil. E, bir yandan da çok heyecan verici bir fikir. İlknur da ben de birbirimize söylemeden harıl harıl nehir söyleşi örnekleri bakıyormuşuz, bunu birbirimize aradan bir yıl kadar bir süre geçince söyleyince -daha doğrusu itiraf edince- çok gülmüştük. Heyecan her bir taraftan sarmıştı bizi.

Benim düşünme payım, kendimi cesaretlendirme payım, nehir söyleşiyi kiminle yapabileceğimi düşünürken burunumun dibindeki koca çınar Sevin Hoca'ya fikri açmadan önce kızı Elif'e danışmam... Buraya geniş bir parantez açmamda yarar var. Elif ile Taraf gazetesinde birlikte çalışmıştık; o kültür sanat bölümünün başındayken ve ben dış haberlerde çalışırken iki yılımız birlikte geçti. Önce Sevin Hoca'yı, ardından Elif'i tanıdım. Konuyu önce tabii ki Elif'e açacaktım!

Sonra Sevin Hoca'yla konuşmalara başlamamız, onun bu süre zarfında geçirdiği dört ameliyat, gündelik rutininin yanı sıra katıldığı festivaller, benim bu konuşmalar sırasında arşivini görüp yeniden raflara girişmem... Dolayısıyla bazıları aralıksız uzun, bazıları daha kısa ve hatta bazıları geriye dönmeli birçok konuşma/görüşme oldu, ki zaten bunu da metnin akışında hissedeceksiniz. Derken, derken işte karşınızdayız!

Sevin Hoca'nın arşivi demişken, tanışmamıza vesile olan da zaten bu arşivin ta kendisidir. 2006 yılında yanılmıyorsam Janet (Barış), Sevin Hoca'nın arşivini düzenlemek için birine ihtiyacı olduğunu söyledi. Janet, Marmara Üniversitesi İletişim Bilimleri yüksek lisansında arkadaşımdaydı. O da bu arayış haberini Sevin Hoca'nın eski öğrencisi Ferhat'tan (Uludere) almıştı aslında.

Peki Sevin Hoca'nın arşivi ne demekti? Yıllardır saklanmış gazete kupürleri, caz albümleri, polisiye kitapları, film DVD'leri ve sinema dergileri. Bütün eve yayılmış bir arşiv... Sekiz ay süren bir derleme ve sekiz ay süren bir haşır neşir olma hali. Darı ambarı rüyamda değil tam karşımdaydı.

Tabii bu arşiv düzenlemelerinin en eğlenceli kısımlarından biri de Sevin Hoca'nın kardeşi Sinan Abiydi. Sevin Hoca işte olduğu zamanlarda Sinan Abiyle bir yandan arşiv yaparken, bir yandan da muhabbet eder, televizyonda filme denk gelirsek bir göz de televizyona bakardık.

Bir keresinde Sevin Hoca'nın jüri olduğu festivallerde gösterilecek filmler eve gönderildiğinde gelen filmlerden birini Sevin Hoca gelmeden izlemiştik. Bunu hiç unutmuyorum

Çünkü izlediğimiz film daha sonra o yıl olay olan “Wristcutters: A Love Story” idi.

Derken arşivin sonuna geldik. Gündelik hayat galesi içinde girdap misali kaybolduğumuz için arşiv bitince ister istemez ayağım kesilmişti Sevin Hoca’nın evinden. Hatta bu kitabın konuşma kısmı bittiğinde Sevin Hoca tarihin tekrerr etmemesi için uyardı beni. Konuşmalar sırasında onun da söylediğı gibi, bir şeyler fiziksel olarak bizi bir araya getirmediğı sürece uzak kalıyoruz sevdiğimiz insanlardan. Oysa ben NTV Yayınları’nda çalışırken Sevin Hoca’yı her gün görüyordum...

Sevin Hoca ile konuşurken en çok keyif aldığım şeylerden biri de kullandığı deyimlerdi. Allem edip kalem edip bunları gündelik hayatıma yerleştirmeye çalışıyordum. Söyleşi sırasında “Şunun gırtlığına bir balta koysam, ensesine ne lazım gelir”i, “sade suya tirit”i, “ört ki ölem”i ve araya dereye serpilmiş diğerlerini bulacaksınız. Atasözü ve deyimlere bunca meraklı benim gibi birine Sevin Hoca farkında olmadan başka başka dünyaların kapılarını açıyordu aslında.

Kitaba adını veren de fark etmeden Sevin Hoca’nın kendisi oldu. Bu kelimeyi hem bu kadar çok hem de bu kadar hakkını vererek -hem duygu hem de vurgu olarak- kullanan başka birini tanımadım. Kitabın içinde doksan beş kere “Hakikaten” kelimesinin geçmesi de dikkate değer.

Ve bu kitap bittiğinde biliyorum ki hâlâ sorulacak çok soru vardı ama bir insanın hayatı onun anlatmak istediğı kadardır...

Sevin Hoca'yı bire bir tanımayanlar için not; okuyacağınız bütün satırların arası kahkaha dolu. Epey sert ya da kırılganlık içerdiğini düşündüğünüz satırların arasında biz onunla kahkahalara boğuluyorduk.

Pınar İlkiz

2013-2017,

İstanbul.

**“HAKİKATEN SONRADAN
NE KADAR NANKÖR BİR ÇOCUK
OLDUĞUMU ANLADIM...”**

— Ben sıradan sorayım hocam. Aile nedir?

Zaten bu ilk sorudan bırakıyoruz biz bu işi.

Çok basit bir tarif istiyorsan bunlar bir arada olan anne, baba ve çocuklar diye düşünüyorum bugünkü dünyada. Çünkü eskiden olsa, gerçi bizim ev hiçbir zaman öyle kalabalık çok akrabalı bir ev olmadı ama, geniş aileler vardır tabii aile nedir deyince, çok daha farklı bir tarif de verebiliyordun. Ama ben hiç öyle bir aile içinde yaşamadığım, küçük bir ailede yaşadığım için ve on yaşımdan itibaren de babam (Naim),

zaten annemden (Fahire), boşanıp evden gittiği için, anne ile çocuklar gibi düşünüyorum aileyi düşündüğüm zaman.

Aile tabii, yaşına bağlı buna vereceğin cevap, küçükken insanın kurtulmak istediği bir şey gibi görünüyor çünkü senin başında olan insan ister istemez sana yasaklar koyan, seni azarlayan, böyle bir insan ve senin baş düşmanının yani. Karşında o var her şeye engel olan ki, benim annem mesela izin veren bir anneydi. Arkadaşlarla sinemaya gideyim, şuraya gideyim, buraya gideyim. Çok memnuniyetle olmasa da voleybol, basketbol antrenmanlarına ve maçlarına da gideyim. Bunlara izin veren bir insandı. Mahallede kız olarak bir tek benim erkek arkadaşlarım vardı, yani arkadaşlarım içinde erkek olan da vardı, kız olan da vardı sonuçta. Bütün bunlara rağmen çok nankör bir çocukmuşum sonradan anladığıma göre. Elif gerçi notumu daha önceden vermişti, “küçük bir yılanmışsın” diye.

Hakikaten sonradan ne kadar nankör bir çocuk olduğumu anladım çünkü bir defa babamı daha çok seviyordum. Babamla olmak istiyordum, olamadığım için çok üzül müştüm ve anneme çok kızmıştım. Hâlbuki, şimdi anlıyorum ki annem ısrar edip beni almasaymış ben Allah bilir ne hale gelecektim o sıralar. Çünkü babam da benim gibi sorumsuz, kafasına göre takılan biri. Yani hiç uygun yol arkadaşı değilmışız onunla. Ayrıca biraz daha büyüdüğüm zaman, o da beni pek istememişti. Çünkü benden olsun olsun beş yaş büyük bir karısı vardı. Gerçi aramız çok iyiydi ama beraber oturmak başka, arada misafir gitmek başka tabii.

Dolayısıyla o bir, ikincisi de oğlunu benden çok sevdiğini düşünüyordum. Buna kesinlikle inanıyordum ve tamamen

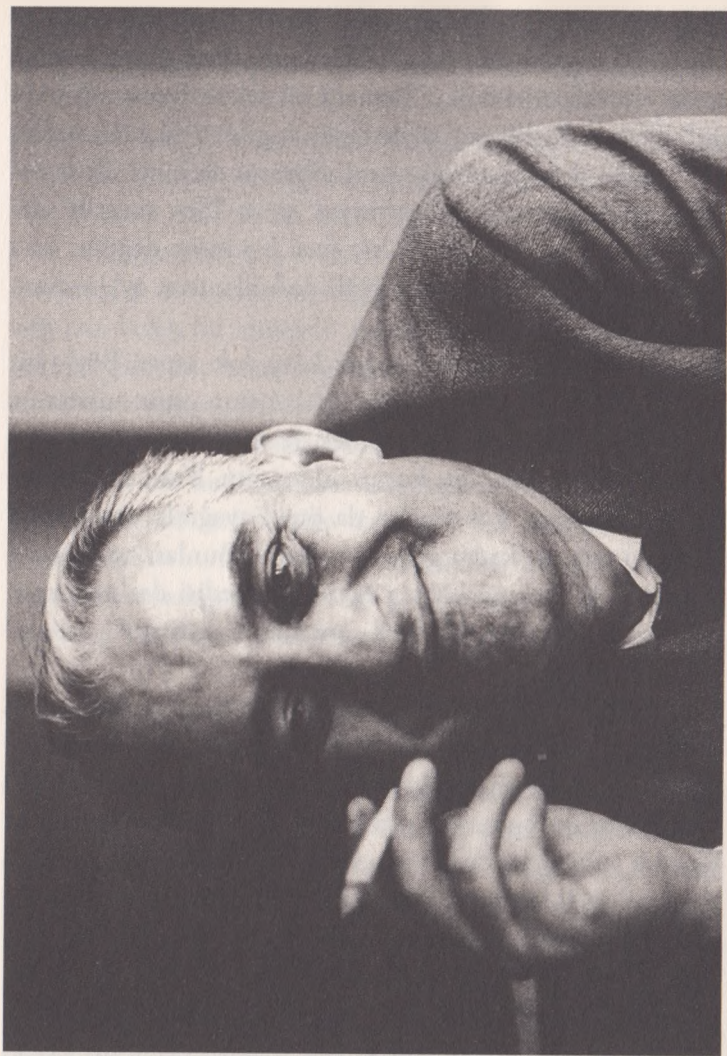
de haklıymış tabii. İki de bir de “Ben babamı daha çok seviyorum” demese bile her haliyle bunu belli eden, mesela senin yanında arkadaşları “Annemi mi çok seviyorsun babamı mı” deyince hiçbir şey söylemeyip suçlu suçlu sana bakan bir çocuğu da niye sevesin yani. Sözü de dinlemiyor üstelik. Yani dinliyor da dinlemiyor, sinsi. “Sen sinsisin” demişti bana zaten ki aslında hiç sinsi bir insan değilim ama kendimce yollar bulmuşum. Hâlâ da kullanırım öyle yolları.

Çocuğun üstüne gidersen çocuk kötü yola sapar. Böyle bir şey var. Buna rağmen sonradan anlıyorsun onun insana ne kadar güven veren -kurum demek de hoşuma gitmiyor ama sonuçta kurum yani- bir kurum olduğunu. Nasıl bir yandan kaçmak isterken, bir yandan da öteki ayağınla oraya bağlı olmanın sana ne kadar güven verdiğini. Bunları ne yazık ki sonradan anlıyorsun. Zaten insanın trajedisi de bu benim anladığım kadarıyla. Her şeyi sonradan anlıyorsun.

Öte yandan acaba diyorum ben bütün bunları o zamandan anlamış olsaydım; çok daha tatsız bir hayat mı sürerdim? Mesela bir sürü şeyden korkan bir insan mı olurum? “Ya ben biliyorum bunu yapınca böyle olacak” diye. Bunun da hiç tadı yok. Gene de bir parça yanlış şeyler yapıp ceremesini de çekmek lazım. Çünkü onları yapmıyorsan hiçbir şeye de cesaret edemiyorsun demektir.

— Babanız boşandıktan ne kadar sonra evlenmişti?

Kısa süre sonra. Boşanmayı bekliyordu zaten evlenmek için. Ama babamız hep hayatımızda olmuştur. Bir de annemle araları çok iyiydi çünkü annem hakikaten inanılmaz bir zevce olduğu için, zevcelikten sonra da hâlâ inanılmaz bir

Babasının fotoğrafi.

zevce olduğu için aleyhinde tek bir laf etmemiştir. Hiçbir şey söylememiştir ve her şeyi yapmadan önce mutlaka sorardı. Önemli olan her şeyi sorardı. Dolayısıyla zaten karar mercii olarak hayatında oluyor ama günlük yasaklar gene de anneye ait.

Yani benim tecrübem dahilinde bizim ailemiz çok güzeldi. Babamız evde olsaydı bence çok uygun bir aileydi. Ama şimdi daha çok arkadaşlarımla kitaplarında, tanımadığım Türk yazarların kitaplarında gördüğüm büyük aileler var, gerçi belli ki idaresi çok daha zor, maddi olarak çok daha sorun çıkartıyor fakat o aileler beni çok mutlu ediyor. Yani onların bir parçası olmak istermişim gibi ki, ben bir insanın bile lafını dinlememiş biriyken haddimi bilmeyerek şimdi... Orada büyükannen, büyük anneannen, babaannen, deden olacak, baban olacak, herkes sana karışacak. Yani ben doğru dürüst karışmayan bir anneye bile dayanamamış bir çocukken. Üstelik sakın ve uslu bir çocuk sayılırdım. Tabii annem hiçbir zaman böyle demese de geri kalanlar öyle düşünürlerdi.

Aile bir çatı gibi, üstümüzdeki bir çatı olabilir, temeli tutan bir çatı olabilir, yani insanın oluşumu için ona imkan sağlayan bir yer olmalı. Yani sen orada olmalısın ama istediğin tarafa doğru yönelebilmelisin, ki çoğu ailede de bu yok. Çocuklara çok karışıyorlar. Çocuklara hiç karışmamak ne kadar üzücüye, -çocuk o zaman da nankör bir yaratık olduğu için kendisiyle ilgilenilmediğini düşünüyor- çok karışınca da hakikaten önünü kesiyorsun.

Şimdi bakıyorsun bu çocuğa diyorsun ki, hani uyuşturucu yolunda gittiğini düşünüyorsan, Allah korusun elbette müdahale edersin, onun için söylemiyorum, bunlar çocu-

ğün normal seçimleri; “Müzisyen olmak istiyorum” dedi, “Bilmem ne yapacağım”, “Ben ressam olacağım” dedi. Senin baktığın zaman “Bırak Allah aşkına bu da meslek mi, düzgün bir okul bitir de meslek sahibi ol” diyeceğin şeyler. Bu yüzden bir dengesi olmalı. Ben o çatının altında kalmayı isterim mesela.

— Sizin aileniz kâğıt üzerinde ve aslında gönlünüzde kimlerden oluşuyor?

Ailem kâğıt üzerinde de gönlümde de Sinan Okyay, Elif Kutlu ve Kutlukhan Kutlu’dan oluşuyor. Bir de “baba” dediğim Mehmet Atak var ki 1963 doğumludur hemen söyleyeyim de yaşlı biri olduğu için baba dediğim sanılmasın. O bana “kızım” diye hitap ettiği için ben de ona “baba” diyorum. Hastalıklarında bana en çok bakan insandır. Evinde de kaldım epey bir süre ama pek birlikte geçinemiyoruz, işte aile durumu tabii.

Şimdi de en yakınlarımdan üçü ailem; kardeşim Sinan ve iki çocuğum; Elif ve Kutlukhan. Hâlâ bana en yakın olan insanlar ve Mehmet Atak. En yakın onlardır, arkadaşlarım da var tabii de ama mesela şimdi dizimden ameliyat olacağım, danıştığım bu dört kişidir, “Ne yapacağım, ne yapayım?” Çünkü sonunda ilgilenenler onlar, bana bakanlar onlar. Öncelikle benim güvendiğim insanlar onlar. Ne mutlu ki bütün bu aile badirelerinden sonra gene de aileye güvenle yaklaşıyorum, güven duyuyorum. Belki de aile böyle bir şeydir aslında.

Gerçi ben her zaman annemden, arkadaşlarını ailesinden fazla seven bir çocuk olduğum için azar işitmişimdir. Fakat doğrudu da, çünkü başından beri şunu savunurum; ailemi

Mehmet Balkan'ın Caddebostan'daki evine benziyor, böyle antikalıklar daima onda olur zaten. Elif, ben ve Kutlukhan.

de severdim tabii ama arkadaşımı da severdim. İlle de ailem bunlar diye arkadaşıma tercih etmezdim yani. Çünkü arkadaşını kendin seçiyorsun, böyle bir şey var, aileni kendin seçmiyorsun. Ama tabii bu da ailenin bir başka güçlü yanı. Kendin seçmediğin halde onun bir parçası, hatta mutlu bir parçası bile olabiliyorsun. Bir de böyle bir tuhaf tarafı var. Ama arkadaşlarımı da, pek kibar olmayan bir tabirle söyleyecek olursak, kimseye de yedirmezdim. Arkadaşlık seçiminde çok iyi davranmadığım için körü körüne onları savunduğum olmuştu tabii.

— **Arkadaşlarınızı savunurken başınızı belaya sokan bir şey hatırlıyor musunuz?**

Şöyle; senin onu sevdiğin kadar seni sevmiyorlarmış, her an dönüp gidebilirlermiş. Bunun sevgililikle de ilgisi yok, arkadaşlıkla ilgili. Bunları görüyorsun. Bir de annem arkadaşlarımdan çok haz etmezdi, benimle ilgili derdi ki “Bu çocuk nerde it varsa onu seviyor”. Ki bu da doğru, hâlâ da öyleyimdir. Hani it derken “it”i tek tırnak içine alıyoruz bu noktada. Temiz aile kızlarına arkadaşlık için tavsiye edilmeyecek kişiler diyebiliriz.

— **Mehmet Atak’la nerede tanıştınız?**

Mehmet Atak’la vallahi galiba korkarım Arif’te tanıştık. Şu anki adıyla Sinema Severler Derneği ama Çiçek, Arif’in Yeri, Azmi’nin Yeri diye de bilinir. Ben beyin ameliyatı olmuştum, beyin kanaması geçirmiştım. Hastaneden çıkmak için elimden geleni yapıp Elif’e hayatının sıkıntılarını yaşatıp kaçtım da bir seferinde, ağlıyor diye geri döndüm. Yoksa gidiyordum koridorda.

— Gerçekten kaçtınız mı?

Gerçekten kaçtım, gidiyordum ya. Nasıl becerdim de kaçtım onu da bilemiyorum ama sonra döndüm geri. Hatta bana o zaman doktorum Şafak demişti ki “Amerikan Hastanesi’nin gördüğü en huysuz hastasınız.” Hakikaten çok huysuzdum. Sonra çıkar çıkmaz hemen Arif’e gittim tabii.

Mesela beni orada sargısı kanlı olarak gördüğünü iddia eden insanlar var, ki bu tamamen şehir efsanesi. Yani Çanakkale şehidi gibi, öyle kanayacak bir yara yoktu, anlıyor musun? Üç tane delik açıyorlar ameliyat ettikleri zaman, delikler de kanamıyor zaten sonradan. Ama mikrop kapmasın diye kapatıyorlar üstlerini.

Mehmet Atak’la da orada tanıştım. Her ne kadar bir babakız tanışması için çok ideal bir yer olmasa da. Sonra beraber çok çalıştık. Birlikte oyunlar yaptık, hatta onun yüzünden orada burada CV’lerimde “dramaturg”u görüyorum, çünkü onun birkaç oyununda mecburen yapmıştım. Beyazperde Dergisi’ni beraber çıkarmıştık, edebiyat girişimlerimiz olmuştu. Oyunlar çevirmiştim, o sahneye koyacaktı, bir kısmı oldu, bir kısmı olmadı.

Ama esas olarak Elif Kutlu Hanım, Kutlukhan Kutlu Bey ve zaten birlikte oturduğum kardeşim Sinan Okyay. Ki bugün adını Facebook’ta görüp dehşete kapıldım.

— Sinan Abi’nin?

Evet ya. Benim tahminim şöyle, yeni bir telefon aldı, o galiba otomatikman açıyor. O da ama kabul etmiş girmiş.

“Tanıyabileceğiniz insanlar” kısmında bir baktım kardeşim var, hemen arkadaşlık teklif ettim. Sonra da telefon ettim. Yakalasam diyeceğim “Ne oluyor?” diye ama yok açmıyor telefonu. Sonra bir baktım “Zaman Tüneli”nde karşıma çıktı. Arkadaşları dehşet içinde “Abii!”, “Abi vay ya”, “Şaşırttın abi” yazmışlar. “Benim işim bu” diyor, sinir. Öyle birden bir Facebook muhabbetimiz oldu.

“KAZIK KADAR KIZDIM, AYAKTA AT ARABASI KULLANIRDIM MALTEPE SOKAKLARINDA”

— Kendi çocukluğunuzla şimdiki çocuklara baktığınızda, bu teknolojik şeyleri bir kenara bırakırsak, nasıl bir fark var? Devasa bir fark görüyor musunuz?

20. yüzyılın başındaki duruma daha yakınmışız gibi görüyorum. Hakikaten, çünkü zaten ben de 1942’liyim pardon yani fazla da bir şey yok ama 1800’lerin sonundaki Küçük Kadınlar mesela, o çocukların çocukluğu daha yakın geliyor benim çocukluğuma her şeye rağmen.

Çok büyük bir fark olduğunu düşünüyorum, sadece teknik imkânlardan değil, -tabii ki onların da mutlaka çok büyük etkisi oluyordur, çok büyük bir fark oluşturuyorlar- çünkü bir defa yazın yazlığa giderdik. Çoğu insan giderdi. Kartal Maltepe’de annemin babasının bir köşkü vardı, Cemal Bey Köşkü zaten adı da. Orada dört ay falan kalırdık. Çünkü o kadardı tatil, her şey toparlanır, ev toparlanır, kamyon gelir, binersin, gidersin. Orası da senin evin zaten, orada da odan

var, her şey senin. Ondan sonra bahçe var koskocaman, seksen küsur ağaç onun içinde, önünde iki tane tarla, yanda bostan, inanılır gibi değil ya. Senin dediğin Bandırma'daki köy gibi bir şey. Börtü böcek, ağaç hayvan, arkada atların olduğu bir ahır, oklu bir araba vardı. Fevkaladeydi. Arılar zaman zaman insana şaka yapsalar da. On üç yaşında kazık kadar kızdım, ayakta at arabası kullanırdım Maltepe sokaklarında. Allah akıl fikir versin! Hakikaten çok farklıydı.

Ama bunu yapan çocukların sayısı da çok fazla değildi, daha doğrusu herkes tatile gidiyordu da daha kibar yerlere gidiyorlardı herhalde, bilmiyorum. Çok güzel bir çocukluktu. Bir de annem nankör çocukların başına Allah'ın yolladığı bir melek olduğu için. Yok Sinan nankör değildir, nankör benim. Ama Sinan'ı daha çok seviyordu, tabii ki nankör olmayacak. Yani ölürken de son lafım bu olacak, "Oğlunu daha çok seviyordu" diyeceğim. Ama sonra Elif bunu bana yedirdi, defalarca yedirdi.

İstediğimizi yapıyorduk ama yatıyorduk öğleden sonra, maalesef bundan kurtulamıyorsun. Ama sabah erkenden kalkıp it gibi koşturunca veyahut denize gidince tabii. Süreyya Plajı'na gidince zaten yorulmuş oluyorsun ya da kalıyorsun akşamüstü eve geliyorsun. Gündüz de orada kalıyorsun, orada yemek yiyorsun. Zaten yorgun olup yatıyordun ama ben daima geç yatan, az uyuyan çocuk olmuşumdur. Babam da öyledir. Annem de geç yatardı ama bizimki sapıklık ölçüsünde olduğu için gene de yanımızda biraz daha fazla uyuyan biri olarak kalıyor.

O çocukluğun çok güzel bir çocukluk olduğunu düşünüyorum. Annemi anlatıyordum. Annem bir defa güzel şeyleri

tanır ve severdi, görünce tanır ve severdi. Dolayısıyla sanatla çok ilgiliydi. Akşam ve Cumhuriyet gazeteleri okunan bir evde büyüdüm. Solcu diyemeyeceğim tabii, öyle bir şey yoktu ama kesinlikle demokrat bir kadındı. Biz bütün Rus ve Bulgar yazarlarını okumuştuk o zaman, çünkü onun sevdiği yayınevlerinden çıkıyordu. Oradan alıp okuyorduk. Bir de bizi her yere götürdü ya, yani ben o kadar başından beri her şeye gittim ki, Hüseyin Kemal Gürmen ile Cyrano'yu gördüm. Artık daha ne olsun!

Dram tiyatrosuna da on dört yaşından aşağı çocuk almıyorlardı, benim yaşıma göre boyum uzundu, kavruk kaldı diye sokuyorlardı beni. Ben de kavruk kalmış bir çocuğun acılı ifadesini takınırdım. Hakikaten tiyatro, sinema... Beyoğlu'na çıkartırdı bizi. Saray, Melek... Melek o zaman sadece adı, daha Yeni Melek yapılmadan. Orada sinemalara giderdik, baleye giderdik, konserlere giderdik. Her tür. Hepsinin iyisi. İyi türkücü de bilirim, iyi klasikçi de bilirim, Türk klasik müziği anlamında. Ama iyi klasik müzik çalıp da buraya gelen herkesi de bilirim çünkü mutlaka gitmişimdir.

Bir de maça götürürdü bunların üzerine. Dolayısıyla ben şimdi ne hakkında yazıyorsam, neyi biliyorsam, eskiden beri hatırlayarak biliyorsam tamamen ona borçluyum. Bu da çok güzel bir bilme oluyor, içinden gelerek bilme.

— Ama yeni kuşakta?

Çocukluk diyorsun. Gençlerin durumu biraz daha fazla. Film indirme, müzik indirme, mp3 indirme, e-kitap indirmeye, -hiç kullanmadığım için bilmiyorum- biraz fazla takılıyorlar tabii.

— Sürekli internetten indirip bir başına tüketmek de biraz asosyalleştiriyor tabii...

Tabii o gittiğin yerlerin bir sosyalleşmesi var. O başka bir şey, insanlar birbirlerini de tanıyor artık zamanla. Bir de evlerdeki eğlenceler yok. Bizde herkeste olurdu. Mesela konuklar gelirdi, annemin birkaç arkadaşı vardı. Gün yapmazdı mesela, birkaç arkadaşı vardı onlar gelirdi. Böyle şeyler pek yapılmasa bile biz istiyoruz diye tombala bile oynandığını hatırlıyorum. Otururlardı, konuşurlardı. Hakiki olarak sobaların üstünde kestaneler, patlamış mısırlar. Sonra yemekler...

O zamandan beri bizim doğum günümüze annemin arkadaşları da gelirdi. Daima böyle herkesin doğum gününde bir yemek, özel olarak hazırlanmış bir yemek. Böyle şeyler olurdu. Çok sevdiğim arkadaşları vardı, özellikle Maltepeliler. Aliye Teyzem vardı, beni daha çok severdi, öbür çocuktan. Nigar Anneler vardı, annemin çok iyi arkadaşıydı, ona Nigar Anne derdim, teyze demezdim. Onların mesela Maltepe'deki evi de benim için bir aile örneği gibidir çünkü iki çocuğu vardı, bir oğlu, bir kızı. Karı-koca, kocasının ablası, Rana Teyzem, onlar bir evde...

Fakat onların geleni gideni çoktu. Sonra üvey kardeşi vardı, yeğenler vardı. Şunun kızları, bunun bilmem kimi. Yok Erenköylüler, yok Kızıltopraklılar, bir sürü insan. O evde böyle televizyon ailesi gibi daima mutfakta bir şeyler yapılır, masalar kurulur mütemadiyen. Pıtır, pıtır, pıtır merdivenlerden çıkarlar, paldır küldür merdivenlerden inerler. İnabilir gibi değildi, bahçesi vardı, çok güzel bir bahçesi vardı. Biberler, domatesler, ağaçlar, her şey. Akşamüstü güneş battıktan sonra sularlardı onları, âdet öyledir çünkü. Böyle mis

gibi sırik domates kokardı.

Ama bizim evden o eve giderken -Maltepe’de yakın oturuyorduk-, orada bir dönem bir arsayı kazlar istila etmişti. O kazlardan çektiğimi hayatta hiçbir şeyden çekmemişimdir. Pantolon giymeye başladım öyle, çünkü ısıyorlar bacağını. Hiç değilse biraz koruyorsun, yoksa etekle oldu mu cak diye yakalıyor. Bir de çok haindirler ya, hiçbir şekilde kandıramazsın, yemekle memekle de kanmazlar. Hiçbir şeyle kanmazlar. Zaten diyorlar ki İskoçya’da viski imalathanelerini kazlara korutuyorlar. Çünkü köpeği kandırabiliyorsun yemekle, kazı hayatta kandıramıyorsun. Bir de “tısss” sesi de çok korkutucu, yılan gibi peşinden koşan boynunu ileriye uzatmış kâbus olarak gördüğün bir sürü beyaz kuş.

Çok şey hatırlıyorum böyle. İlle aralarına katılmaya çalıştım Aral Abim vardı, Nigar Annemin oğlu. Milli voleybolcuydu Galatasaray’da. Aral Abimin arkadaşlarının grubuna girmek için çok çalışmıştım. Sonunda başaramadım ama yaşlandıktan sonra şimdi hepsiyle muhabbetle görüşüyoruz. Ben tabii bayağı, beş-altı yaş küçüktüm. Pek genç grubuna girecek gibi değildim. Zaten Aral Abi de beni istemiyordu peşinde, boyuna şikâyet ediyordu.

— Niye ki?

E, yük oluyorsun. Yanında biraz daha dikkatli konuşuyorlar. Bir sevgilisi var evin tasvip etmediği, onu görüyorum, biliyorum, ne yapacağımı bilemiyor. Hâlbuki hiç söylemiyorum işte, itimat etsene çocuğa değil mi? Yok! “Kardeşini de götür” derlerdi, “Ben bu kızı her yere sürüklemeye mecbur muyum” diye boyuna şikâyet ederdi.

Ortaokul mezuniyeti. Nigar (Sürek) Annem, Aliye (Pamukçu) Teyzem, ben ve Sinan, annem (Fahire Çet Okyay). Aliye Teyzemin kara kızıyım ben, ikimizin mağdur olduğunu düşünürdük, o beni korurdu. Ama annem beni ona emanet edip bir yere gittiğinde de kâbus gibiydi valla ciddi söylüyorum.

Bizi odaya kapatırlardı, İngilizcesi iyi değil, Galatasaray'da okuyor, İngilizce ikinci dil. İngilizce okudukları kitaplar vardı, onları elime verirlerdi "Abini çalıştır," diye sıkı sıkı tembih ederler, bizi kilitlerler. Aral Abi yatardı, uzanırdı, bana derdi ki "Şikâyet edersen, ağzını açarsan, beni uyandırırsan pabucu kafana atarım". Pabuç da maşallah 42 numara spor ayakkabı. "Allah'ım" derdim, "dışarı çıkınca beni mahvedecekler", boyuna yalan söylerdim, "Çalıştık, çok güzel çalıştık," diye.

Ama bunlar bir çocuk için çok önemli şeyler. Beraber onlarla dolaşırdık. Bazen Drago'stan denize girelim diye oraya götürürlerdi. Çocukluk olarak çok güzeldi ama herkesin o zaman bu kadar güzel miydi çocukluğu bilmiyorum.

Ben mesela herkesi annesi böyle konserlere, tiyatrolara, sinemalara, maçlara götürüyor sandım uzun süre. Meğer götürmüyormuş. Ama bu da nankörlüğü engellemiyor tabii.

— Mahallede büyüdüm diyebilir misiniz?

Tabii, tabii canım biz mahallede büyüdük. Bizim yaşımız o yaş. Sinan da öyle, benden küçük olmakla birlikte. O zaman da hâlâ arsa vardı. Ben küçükken bayağı çok arsa vardı. Sinan küçükken de vardı sanıyorum bir iki tane. Bir defa biz sokakta oynardık ya, araba çok az olduğu için ve bunlar da ara sokaklar olduğu için büyük bir rahatlıkla sokakta oynardık.

— Çok kalabalık bir arkadaş grubunuz var mıydı?

Bütün sokağın çocuklarıydı arkadaş grubumuz. Öyle gruplara ayrılmanın insana pek faydası olmuyordu. Benim bir

arkadaşım vardı, bir kolu çolaktı sanırım. Pek karışmak istemezdi, kenarda dururdu. Ben hep böyle insanların yanına gidip “Ay yazık, yalnız kaldı” yaptığım için onlarla çok iyi arkadaşım. O kolu çolak olan arkadaşım bazen kızdırırdı çocukları, sonra ben gidip oynayıp hallederdim işi.

Çok güzel dokuz taş oynardım. Yakar topu çok güzel oynardım, eh istop da fena oynamazdım. Çok güzel oyunlarımız vardı. Bir, iki, üç, güzellik vardı. Un, deux, trois (en, dö, trua), güzellik mi çirkinlik mi? Hiçbir zaman sevmezdim onları ama yapacak bir şey yok.

Bir de ipe tersten girmeyi çok zor öğrendim. Geç öğrendim yani, bir türlü onu ayarlayamıyordum. Onu öğrenene kadar çok ip çevirmişimdir, Vişnezade Parkı’na götürürdü annem beni, oradaki çocuklar bile öğrenmişti. Şimdi biri yandığında ben geçtiğim zaman atlamaya “Tersteeen!” derdi biri. “Tersten” dedi mi ben gık diye kalıyordum. Hadi gene çevir Allah çevir. Sonra bir gözümün perdesi açıldı; bir şey oldu, içimde bir şey oldu ve girdim. Ama ondan sonra o kadar güzel tersten girip atlamaya başladım ki, bu sefer ben bağırmaya başlıyordum “Tersteen, yandın!” diye.

Biraz tabii muhallebi çocuğuyduk her şeye rağmen. Ama ben her gün iki kere sokağa çıkıp sonra eve gelip icabında dayağımı da yerdim. Çok güzel bir çocukluktu.

— **Hatırladığınız en eski evi düşününce aklınıza ilk ne geliyor?**

Beşiktaş’taki ev geliyor ama neredeyse Maltepe’deki ev de onunla aynı zamanda geliyor çünkü eskiden dört ay olduğu

için okul tatili, her yıl neredeyse dört ay Maltepe’de kalırdık. Dolayısıyla orası da benim için bir çocukluk evi. Yolunda kazların olduğu meşhur ev. Orada çatı katında Aral Abimin sakladığı şeyler vardı, Nigar Annemin kardeşinin kitapları, dergileriymiş. İnanılmaz güzel bir Pecos Bill koleksiyonu vardı, oraya kapanıp onları okurduk mesela. Uzun süre ortadan kaybolunca zaten nerede olduğumuz anlaşılıyordu.

Sonra gene bana uygun bulunmayan çocuk dergisi vardı, Çocuk Haftası mıydı neydi? Pek beğenmezlerdi, biz Doğan Kardeş okuyan çocuklardık, ben yani. Onları falan oraya kapanıp çok okumuşumdur.

Hayvanlarla bir sorunumuz yoktu, onlarla oynardık. Cemil diye bir kuzusu vardı Nigar Anne’nin. Yalnız benim kuzularımı kesmişti alçaklar bir yıl baktıktan sonra, hiçbir zaman bağışlamadım. Benim için aldılar sandım ya, meğer kesmek için almışlar bir yıl önceden. Ayhan’la İlhan. Biri siyahtı, biri beyaz, çok tatlı kuzulardı. Büyüyünce tabii biraz eblehleşiyorlar ama gene de.... Orada öyle hayvanlarla çok içli dışlıydık.

Gerçi bizim evde hep kedimiz vardı, Beşiktaş’ta da vardı. Güzel yıllardı, çok güzel bir çocukluktu. Çok da fazla şikâyet etmiyormuşuz demek ki. Bu nankörlükle şikâyet de etmediğimize göre sahiden iyiymiş diye düşünüyorum.

— **Hiç unutamadığınız bir komşunuz var mıydı?**

Radife Teyze vardı, karşımızdaki evin alt katında, onu çok severdim, Radife Hanım. Çok vardakosta bir hanımdı, çok hoş bir hanımdı. İki ayağının üzerine basan, hiç kimseye metelik vermeyen. Çok büyüktü benden tabii, en küçük

oğlu bile benden beş yaş büyüktü. Çok yaşlıydı ama hiç öyle yaşlı biri gibi değildi ve benim çok hoşuma giderdi.

Bak hemen o geldi aklıma, demek ki onu hatırlamışım.

Maltepe’de İbrahim vardı arılara bakan, kızı vardı bir tane Gülseren diye. O da pepemeydi. İbrahim huysuz bir herif-ti, çocukları kovar, herkese bağırır çağırırdı ama annemden tırsıyordu çünkü annemin kiracısıydı. O ekiyordu önümüz-deki iki tarlayı. O çok komiğime giderdi, Kör İbrahim’di ama herhangi bir pozisyonda ona Kör İbrahim derken anne tarafından yakalanırsan, durumun hiç iyi olmazdı.

Mesela benim bildiğim bizim yaşımızda da, sonraki yaşlarda da Beşiktaş’ta, “Kamburun Bahçesi”ne “Basri Beyin Bahçe-si” diyen bir tek bizdik. Ben de “Bu ne be, bari Beşiktaş Bahçesi diyelim” demiştim. Asla böyle şeyler söyletmezdi annem, ne kadar da haklıymış.

— **Sizin çocukluğunuzda evler çok sık yıkılır mıydı?**

Valla Sinan bizim sokakta hiç hatırlamıyorum yıkıldığını diyor ama ben annemin söylemesinden hatırlıyor olabilirim çünkü evler yıkılmaktan ziyade, ahşap evlerin hepsi kâgir olmuştu, öyle bir faaliyet vardı. Bir de tabii yıkılmasa da arsaların hepsine ev yapılmıştı. Ama mesela o zamanki ev-lerden ahşap olan bir tane hâlâ duruyordu. Ama o bir ko-naktı zaten. Bilmiyorum duruyordur inşallah, ben de uzun zamandır gitmiyorum.

Hasanpaşa Konağı, Yedi Sekiz Hasanpaşa. Şu hani okuma yazma bilmiyormuş da yedi ile sekizi yazınca Hasan oluyor-

muş sözde. Onun için Yedi Sekiz Hasan Paşa demişler. Biraz insafsız bir paşaymış anlaşıldığı kadarıyla, tutuklananlarla özel olarak ilgilenirmiş diye duymuştuk, bilmiyoruz tabii. Ama benim doktorum onun ya torunuydu ya da oğlu. O çok iyi yüzlü ve iyi huylu bir doktordu. Dahiliyeci, hani ilk büyük doktorum.

Yoksa çocukluk doktorum, boyuna hasta olduğum için haftada iki kere gittiğim, İhsan İlmi Alantar. İlkokuldan önce üç kere zafiyet, bir kere zatürre, bir kere zatülcenp, bir de tifo oldum. Onun için harbiden doktora gitmem gerekiyordu. Doktorum beni gözümünden anlamış olsa gerek, bana derdi ki “Annenin kıymetini bil, annen olmasa sen şimdi yaşamıyordun.” Bütün bütün sinirleniyorsun tabii.

Ondan sonra da Hasan Amca, evin doktoruydu. Sonraları bana da o bakmaya başlamıştı. Tam bizim eski başucu doktorlarındandı. Gelir, hal hatır sorar, aileyi tanır, onlara hal hatır sorar. Oturur, teselli eder, teskin eder. Güzelmiş yani.

— **Tabii o zaman doktorlar eve geliyor...**

Tabii canım. Eğer çok hasta değilsen sen gidiyorsun tabii ama çok ateşli yatıyorsan eve geliyor haliyle.

— **İlkokula gittiğinizde nerede oturuyordunuz?**

Beşiktaş'ta.

— **İlkokulunuz da Beşiktaş'ta mıydı?**

Beşiktaş'taydı. Şimdi Barbaros Bulvarı olan caddenin hemen

arka tarafında, şu anda da var aslında, ahşap bir bina. şair Nedim İlkokulu'ydu. Ertuğrul Tekkesi'ymiş eskiden, sonra bakım yapmışlar, şimdi gene tekke. Biz oraya gitmek için bir yokuş inerdik, şimdiki Barbaros Bulvarı'na çıkıyordu. O zamanlar Barbaros Bulvarı değildi tabii, orada Hasan Paşa Deresi isimli bir sokak vardı, ki eskiden dereymiş sahiden, Hasan Paşa Deresi'ymiş, sonra Hasan Paşa Caddesi olmuş herhalde. Gene de deresi derlerdi. O sokağı geçerdik, hafif eğimli bir tepecik vardı onu çıkıp Serencebey'in yanından okula giderdik.

— **Sinan Abi ile hiç aynı okulda okudunuz mu?**

Sinan benden on yaş küçük olduğu için hiçbir zaman aynı okulda okuyamadık tabii. Ama Sinan da şair Nedim'deydi, sonra okul taşındı, Akaretler'de okudu daha çok sanırım.

— **Peki ortaokulu nerede okudunuz?**

Ortaokulu kolejde.Ortaokul, lise Amerikan Kız Koleji.

— **Amerikan Kız Koleji'ne nasıl girdiniz? O zamanlar sınavlar var mıydı?**

Vardı. Benim iyi niyetli ailem beni daha önceki hiçbir sınavla sokmadı, bu en son sınavdı. "Kazanırsan kazanırsın, kazanamazsan da ne olacak Beşiktaş Kız Lisesi'ne gidersen" dediler. Çok rahatlatıcı bir şey ama bu. Ben zaten Beşiktaş Kız Lisesi'ne gitmek istiyorum çünkü arkadaşlarımla çoğu orada. Ama bir Sener var, çok eski arkadaşım, ilkokul birden beri, o da burada. Onun için aslında burada da kalırım belki diye düşünüyorum.

İmtihana girdik, çok hoşuma gitti. Ben ilk defa bir zekâ imtihanı görüyordum, bir anlama imtihanı. Bayıldım, her zaman da çok iyi geçmiştir. Şimdikileri hiç anlamıyorum ama çok farklı bir sistem. Gittim, çok iyi geçti. Ama vesveseli olduğum için “Bilmiyorum, ne bileyim ben” dedim. Hakikaten bir kâbus yaşadım orada. Şimdi kolejde binalar arasında da, bazı odalar arasında da, köprü gibi balkon köprüleri vardı. Yani o odaların da balkonudur aynı zamanda. Öyle bir yerde bizi araya çıkardılar, öğle arası değil de daha kısa bir ara. Orası da katran, asfalt gibi. Hava da çok sıcaktı, yapıştım. Debelendikçe daha beter yapıştım. Kâbus görüyorum. Herkes içeri girmiş ben giremiyorum. Sonunda nasıl bir gayretleyse ayağımı kopardım, ondan kuvvet alıp ötekini kopardım. Ondan sonraki sınavdan sıfır almadıysam eğer demek ki çok duruma uyan bir çocukmuşum. Onu hiç unutmuyorum, böyle salaklık numunelerim vardır hayatta daima.

— **Tansu Çiller’le aynı okuldaymışsınız.**

Aynı sınıftaydık. Amerikan Kız Koleji’nde dokuz yıl birlikte okuduk. Ama bizde bir şubeye girdiğinde hep o şubede kalmıyordun, değişiyordu şubeler. Onun için zaman zaman başkalarıyla beraber olabiliyorduk. Ama dokuz yıl aynı sınıfta okuduğumuz bir gerçektir.

— **Sonra hiç gördünüz mü?**

Mezuniyetin 50. yılında yemeğe geldi bizim koleje. “Bir şeyler yazıyorsun duyuyorum” dedi bana. Ya da buna benzer bir şey söyledi valla. “Duyuyorum”u vurguladı. Kulağına gitmiş yani. İnsan da seviniyor tabii. “Türkân Şoray’ın yardımcısı

değil misiniz?”den daha iyi tabii ama.*

— Okul Arnavutköy’deydi sanırım. Evle arası biraz uzak bir mesafe ama hiç yürüyerek, dolaşarak döndüğünüzü hatırlıyor musunuz?

Hiç hatırlamıyorum, Arnavutköy’de çok dolaşmışızdır ama. Bir defa tramvay vardı o zaman. Aslında bizim arabalarımız vardı, arabamız derken aile arabasından söz etmiyorum. Şimdiki minibüslerin eski zamanı, birkaç ailenin birden tuttuğu arabalar beş-altı kişilik. Onlarla gider gelirdik.

Ama özgürlüğümüzü ilan ettiğimiz zaman da tramvaya binerdik. Hatta bir aralar ortaokuldayken tramvaya atlamayı öğrenmiştik. Şuradaki durağı bırakıp tee buraya geliyorduk, tramvaya atlayalım diye bekliyorduk.

On yedi, belki on sekiz yaşındayız. Bu tramvaylara atlanabiliyor, bunu biliyoruz. Özellikle Taksim maksim, atlıyor çocuklar. Arkasına tutunacak yaşta değiliz tamam ama biz de atlayalım istedik, sporcuyuz ya. Zeynep, ben, Leyla galiba, üç kişiydik. Zeynep kesin vardı, üstüme düştü çünkü sonunda. Bir şey oldu bilmiyorum, durağa gittik, durağa gitmeden bir yerde Zeynep atladı. Biz bilemedik, durağa mı gidelim, tramvay da kalkmış, yoksa kapının önünde mi duralım. Öyle olunca sanıyorum vazgeçtik, binmeyeceğiz sandı. O da tramvaydan aşağı atlıyormuş arka kapıdan. Ben de o sırada

* Ve bu göndermenin ne olduğunu öğrenmek için kitapta bayağı ilerlemen gerekecek sevgili okuyucu.

Lise mezuniyeti.

arka kapıdan tramvaya atlamaya çalışıyordum. Sonuçta ikimiz de yere yapıştık, altta ben, üstte o. “Bir şey oldu mu” diyor ama gülmekten konuşamıyoruz. “Olmadı, olmadı” diyorum, olmadı da yani. Ne olabilir ki, ha kafanı çok kötü vurursun, olur. Tabii yer kaldırım sonuçta ama olmadı.

— Leyla gitti?

Leyla orada bize bakıyor ibretle. Azarladı ikimizi de. Ama hakikaten salakça bir şeydi. Atlamak da salakça, bırak karşılıklı çakışıp “Bam!” diye yere düşmeyi. Böyle polisiyelerde benzer şeyler gördükçe aklıma hep o geliyor. Hâlbuki çok da tehlikelidir. Bizim Ankaralı basketçi bir arkadaşımız öyle Bostancı’dan gelirken atladı ve altında kaldı. Altında kaldı dediğim, altına girdi. Fakat basketçi ve çok zıplayan bir basketçi olduğu için, Kolej’de oynuyordu Yücel, tutunup kendini yukarı çekiyordu, bırakıp çekiyordu. Sonunda yetiştirdik hastaneye, Haydarpaşa’ya sanırım, göğüs hastalıklarına. Dediler ki çok şanslı, ciddi bir şey olmamış ama bu ciddi olmayan durum bile onun bir daha basketbol oynamasını engelledi. Çok kötüydü. Çok talihsizlik, ki ben bunları da bile bile atladım tramvaya. Ama biz öyle bir şey yapmıyoruz, sanki oyun oynuyoruz gibi gelmişti. Tramvaya atlamayın diyorum kısaca, olumlu sonuçları yok.

O zaman tramvaylar çok eğlenceliydi, iki mevkiydi, yeşil ve kırmızı olmak üzere. Ama biz arabayla giderdik okula, arabayla gelirdik genelde.

İlkokula yürürdük ama çok güzel bir yürüme yoluydu, üstelik öğleyin de yemeğe eve gelirdik. Demek ki git-gel, git-gel, iki seferimiz oluyordu.

— **Tramvay nereden nereye işliyordu?**

Bebek-Eminönü’ydü sanırım.

— **Mevkiler neye göre ayrılıyordu?**

Biletliiler daha ucuzdu, yeşil olan daha ucuzdu, kırmızı olan birinci mevkiydi, o daha pahalıydı.

- **O zaman vapurlar da ayrılıyordu.**

Evet, öyleydi, arka taraf ikiye. Bir de lüks vardı tabii, ki hâlâ da var sanırım.

— **Yok artık sadece deniz otobüslerinde var, mesela işte Bandırma-Yenikapı, üst katta Bussiness var.**

Fakat uçaktaki Bussiness’ı tavsiye ederim, para biriktirin ve binin. Bir defa ben korkmadan gittim geldim Londra’ya onu biliyorum. Ankara’ya da tek başıma korkmadan gidip geldim. Ben zaten yılda iki ya da üç defa uçağa bindiğim için bazen o parayı biriktirebiliyorum ama mesela New York’a gitmeyi istediğim halde onun gidiş-dönüş Bussiness’ını biriktirebileceğimi pek sanmam.

**“KÜSTÜM BENİ ALMADILAR DİYE,
GİTMEDİM ONUN İÇİN...”**

— **Sizin bu okul durumları biraz karışık, daha doğrusu kazanıp da gitmediğiniz çeşitli okullar var?**

Onlar üniversite ama bu lise zamanında hiçbir sorunun yok.

— Üniversitede neresi var peki?

Bir burslu kazanıp gitmediğim Siyasal Bilgiler var, bir yedek listede kazandığım için küsüp gitmediğim Orta Doğu var. Gene burada filoloji ile birlikte aynı yıl sınava girdiğim, ama ayrı ayrı girmiştik o zaman İstanbul'da merkezi sistem yoktu, ve kazandığım hukuk var, ona da gitmedim. Bir arkadaşım vardı Yağmur Atsız, heves ediyordum ben de gideyim diye. Gerçi benden büyüktür ama gene de heves ediyordum.

Bir de hukuk severim komik bir şekilde, Roma Hukuku başta olmak üzere. Bayılıyorum ona, çok güzel, tarihi roman gibi muhteşem bir şey. Bazı arkadaşları çalıştırmıştım, o yüzden bilgim var.

Sonra biz de okuduk tabii, en son okulum olan ve defalarca atılıp yeniden girdiğim. Atılmam da devamsızlıktan oluyor genelde. “Memlekette olduğumdan giremedim” diye kâğıt yazıp geliyorsun, kabul ediyorlar. Memleketim İstanbul hâlbuki, orada da yazıyor. Kimse bakmıyor. “Memlekette olduğumdan” diye yazdın mı bitti.

— Hangi okul?

Sultanahmet İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi. Ceza Hukuku okuyorduk, aslında bayağı hukuk okuyorduk. Reşat Kaynar vardı, Medeni Hukuk okuyorduk. Hukuk severim ama filoloji sınavına gittim. Sonra bir kez daha filolojiye gittim. Sonra bir kere de İktisadi ve Ticari İlimler'e bir arkadaş için gittim. O girsin diye gittim.

EndiŖe etmiŖti giremezsem diye, imtihanla girdiği yere. Bu İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi sınavı hep ayrı oluyordu Eylül’de. Ona girecekti, benden rica etti, ne olur beraber girelim diye. İngilizce’yi benden kopya çekmek umuduyla sadece. Ben tabii ticaret liselerinin ekonomi kitaplarını aldım okudum, biraz matematik bakmak zorunda kaldım çünkü matematik de vardı girişte. Bayağı bir güzel çalışarak gittim, ki arkadaş’a da bir faydamız olsun diye.

Tek, çift diye ayırdılar bizi içeri girdiğimizde. Böyle birbirimize bakakaldık. İçler acısı. Ben fakülteye girdim, o giremedi. Ben de girmişken okuyayım dedim. Hiç de bana göre değil ama okul okuldur. Öğretmenlerin ikide bir de “Sen mi?”, “Sen ha?”, “Üniversite bitirmedin mi?!” laflarından kurtulmak için.

Okulların sınavları ayrı ayrı yapılıyordu. Önce Ankara başladı merkezi sınav sistemine. Ben mesela liseyi bitirdiğim ilk yıl önce Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nin sınavına girdim ama bizim sınavlar bittikten bir hafta sonraydı sınavı. Temmuz başı falan. Üstelik ben orada Türkçe sınav olacağımı sandım ve bir hafta deli gibi başta fizik ve kimya olmak üzere Türkçelerini öğrenmeye çalıştım. En fazla “ivme”yle “nişasta” bana koymuştu gayet iyi hatırlıyorum. “Acceleration” nerede, “ivme” nerede ya. Uğraştım, uğraştım ilk günü girdim, sefillik yani.

Öğleyin sınavdan çıktım. Galatasaraylı çocuklar vardı, saçlar dökülmüş falan. Hele bir tane resmen kabak kalmıştı, Siyasal Bilgiler’e girebilmek için dört-beş senedir çalışıyormuş. Allah akıl fikir versin! Dedi ki onlar bana “Sen neden İngilizce almadın sınavı?”, “Nasıl İngilizce?” dedim. “Ya bu-

rada İngilizce ya tedrisat, Fransızca olmadığı için biz mecburen Türkçe alıyoruz. Ama sizlere istediğiniz zaman İngilizce soru veriyorlar” dedi. “Yapma ya” dedim. İnsan hiç değilse soruları anlar ya, böyle bir faydası var böyle şeylerin. Öğleden sonra İngilizce aldım, hiçbirini hatırlamadım, hepsinin Türkçelerini hatırlıyorum.

Bir de adını beğendiğim için ikinci tercihim “Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği” meğer haritaymış. Ben ilkokul dahil hayatında bir tek harita çizebilmiş değilim, hepsini annem çizmiştir lise sona kadar. Gene de yedeklerden kazandım. Ama küstüm beni almadılar diye gitmedim onun için.

Sonra Siyasal Bilgiler’e girdim ama o arada çalışabileceğim kadar bir 15-20 günüm oldu. Siyasal Bilgiler’i on iki bin kişi içinde on ikinci kazandım; ilk kız öğrenci ve burslu ve gitmedim. Annem çok ciddi küstü bana epey bir zaman. Oysa benim daha çok istediğim şeyler vardı mesela Rus Dili ve Edebiyatı ikinci tercihimdi. Kütüphanecilik dördüncü ya da beşinci. Ben onları daha çok istiyordum. Siyasal Bilgiler’e gitsen o kadar yıl eşek gibi çalışacaktın. Siyasal Bilgiler gibi zor bir okulda okuyacaktın. O sıralarda da diplomasiye hiçbir şekilde kızları almıyorlardı. Kaymakam bile zor oluyordun, oralarda sürüneceksin. Cazip bir tarafı da yoktu.

Onu kazandım ama sonra burada filolojiyi kazandım. Döndüm filolojiye geldim. Sınıf arkadaşlarım da vardı birkaç tane. Okula gidiyorum vize istiyorlar, yoklama yapıyorlardı boyuna. Sonunda ben mümkün değil dedim. Çünkü Tekel Genel Müdürlüğü Yaprak Tütün Bakım ve İşleme Şubesi’nde çalışıyorum. Müdürümüz Necati Bey de izin verdi bana; “İki tam gün gelmeyebilirsin” dedi. Fakat ben

o sırada okula gitmeyi bırakmıştım. Benim sevgili arkadaşlarım da bana sadece “İngilizce-Türkçe / Türkçe-İngilizce” dersini veren Vahit Bey imza istiyor demişti, adamın dersi de perşembe günü. Tek perşembe gitsem kurtarıyormuşum. Ama benim kolej arkadaşım olan o okuldaki alçaklar bana bunu söylemediler. Kurtaramadım tabii, sırf bu vize yüzünden. Sonra boşverdim. Hepsini birden alamam nasıl olsa diye ucunu bıraktım. Hâlbuki pekala alabilirmişim. Ama ne olacaktı ki bitirecektim, bir de bu var, bir şey olmazdı herhalde. Yıllar sonra 1970’lerde yeniden girdim. Neden girdim bilmiyorum ama birincilikle kazandım filolojiyi ama gene gitmedim. Benim canım okumak istemiyordu herhalde. Hâlbuki severim de ama çalışıyordum, çocuk var falan, anlıyor musun? Çok anlamsız, para yok.

Sonra İktisadi Ticari İlimler Fakültesi patlak verdi. Dün Kadıköy Kitap Günleri 2017’de okuldan kalan tek arkadaşımı gördüm. “Ölümcül bir durum olsa da bir şahit gerekse bu okulda okumuştun bu kız taa son sınıfa kadar demek için, bir tek seni gösterebilirim Atilla, başka hiç kimse yok” dedim.

Bir de ben nasıl kaçırdım, öğrenci işleri yandı. Ne söylesen mecburen kabul ediyorlardı. Ben mezun oldum desen, hoca itiraz etmezse kabul edeceklerdi. Ama ben “Yaparsın” dedikleri halde, cesaret edemedim. Sonra zaten okul İncirli’ye taşındı. Hâlbuki ben Sirkeci’de Güven Salih Binbay’da çalışıyordum, Sultanahmet’e gidiyordum.

“BUĞDAY İLE BESSEMER METODU, BU NE LAN?”

Bir muhasebe dersi ile başım derde girdi. O zamanlar Güven Salih Binbay Tıbbi Cihazlar Şirketi'nde çeviri yapıyordum. Boş oturunca rahatsız olan bir insan olduğum için, kendi kendime iş çıkarıp muhasebeye de yardım etmeye başlamıştım. Küçük şirketlerde vardı, küçük şirketlerin yevmiye defterleri vs. Bayağı da biliyorum. Ama meğer buna hiç itibar etmem gerekiyormuş, çünkü hakikaten okulda okuduğumuz muhasebe ile dışarıda uygulanan muhasebe tamamen ayrı şeyler. Ben böyle boyuna gidiyorum üstelik dersin hocası bizim patronun yakını, bir şey de söyleyemiyor, utanıyor insan. En sonunda halamın kızı muhasebeciydi, o geldi. “Bana bak, sen bunun neyini anlamıyorsun söyle bakayım” dedi, ben de anlattım. O da “Ha ben anladım, sen ters istiyorsun her şeyi. Böyle anlamıyorsun, ben şimdi sana tersinden anlatacağım” dedi. Anlattı tersinden, geçtim. Basbayağı önce sonucu bulup ondan geriye gidiyorduk. Ama artık İsmail Bey benden bıktı da, “Şunu ikide bir de karşımda görmekten kurtulayım” diye mi beni geçirdi yoksa ben sahiden geçtim mi bilmiyorum.

Bir de matematik vardı, Naci Bey'in dersi yanılmıyorsam. Okula da hiç gitmiyordum ama bak hocaların isimlerini hatırlıyorum, aferin bana. Onda sanırım çok çalıştım ve kendim geçtim. Zaten ben fen mezunuydum, ayıptır be. Hiç çalışmamam lazım çünkü biz hakikaten çok ileri derece matematik okuyorduk. Yıldız Teknik'in birinci sınıfı ile aynı matematiği okuyorduk. Ama işte geçinmeye gönlün olmanınca matematikle böyle oluyor. Bundan çalışarak geçtim ama ondan tersine usulünü uygulayarak geçtim.

Ben ki hiç gitmiyordum derslere çünkü çalışıyordum ama arkadaşlarım vardı. Onlar bana not vermeseler de kitapları söylüyorlardı. Kitapları alıp çalışıyordum bayağı, hele ezberlik bir şeyse tadından yenmez. Çünkü çabuk öğrenirdim, çok güzel ezberlerdim. Ama tabii ezber olmayanlar da vardı.

Erol Bey'in dersinde çok komik olmuştu. Malzeme bilgisi miydi, yok malzeme bilgisi eşimizin okuluydu, o inşaat üzerine okuduğu için, onlar malzeme bilgisi diyordu, bizde mal bilgisiydi. Bana şunun kitabı dediler, ben kitabı aldım, bayağı öğrendim yani hakikaten biliyorum aslanlar gibi. Dört tane soru geldi, iki tanesini çok iyi biliyorum, öbür iki tanesini hayatımda duymamışım. Abi bu ne ya?

— Kitap mı yanlış?

Hayır iki ciltmiş. Ben bendeki cildi sular seller gibi öğrenmişim onun için ne sorsa yazıyorum. Buğday ile Bessemer Metodu, bu ne lan? Hiçbir yerde okumamışım ki, bilmiyorum. O Bessemer Metodu'ndan hayat boyu nefret etmişimdir çünkü onu gördüğüm andaki ruh halimi unutamıyorum.

Ama geçirmişti gene de. Galiba anladı bir salaklık olduğunu ama hocaya da gidip “Çok afedersiniz ben sizin dersinize girmedğim için” diyemiyorsunuz. Bazen “Ee, arkadaşlar, burada çok tanımadığım insan var. Sizler beni tanıyor musunuz, söyleyin bakalım hangi dersin hocasıyım?” derdi hocalar. Çok vardı öyle dışarıdan devam eden çünkü.

— Bütün eğitim hayatınızı düşününce size damgasını vurmuş bir öğretmen hatırlıyor musunuz?

İlkokul öğretmenlerim. Birinci, ikinci sınıf Münevver Öğretmen. Temiz olmaya çok dikkat etmemizi isterdi, benim de evde aynı şekilde bir annem olduğu için çok fazla sıkıntı çekmiyordum. Çünkü orada kontrolden geçiyorum, okulda bir daha kontrolden geçiyorum, akşam dönüp eve geliyorum. Bir şey fark etmiyordu ama bazı çocukları çok zorlardı. Çok iyi bir öğretmendi. Sert bir öğretmendi, bayağı tırsardık ama hem dersini öğretirdi hem de işte terbiyeli olalım, düzgün olalım, temiz olalım isterdi. O yaştaki çocuklar için herhalde önemli çünkü bizde anaokulu yoktu ki. Oralarda geliştiriyorlar böyle şeyleri şimdi. Bizde olmadığı için siftah Bismillah yani.

Sonra üç, dört ve beşinci sınıflarda İhsan Teoman, hayattaki en iyi öğretmenimdir. İhsan Öğretmen'in ressam bir eşi vardı, kendisi de severdi resim yapmayı. Çok kitap okurdu, okumayı çok seven bir insandı. Beni de kitap okuduğum için severdi, çünkü evde annem de okuduğu için daima kitap okurdum. Hakikaten aramız çok iyiydi. Derse de çalışırdım zaten. Çalışırdım derken, okumadan gitmezdim hiçbir zaman. Zaten en zor şey haritaydı, onu da evde annem yapıyordu ben beceremediğim için.

İhsan Öğretmen beni sevdiği için şöyle bir izin vermişti dördüncü sınıftan itibaren; resim ve el işi derslerinde dışarı çıkıp marangozluk yapan oğlanları seyretmem mümkündü. Ben de çıkıyordum çünkü hakikaten perişan oluyordum. Şimdi "Ben bunu temiz yapayım" demekle olmuyor ki, valahi olmuyor. Dikkat edeyim demekle olmuyor, daha fazla mürekkep lekesi yapıyorsun dikkat ettikçe, gerildikçe.

Dışarı çıkardım. Gerçi oğlanlar da "Sen anlamazsın" diye

bana yaptırmazlardı marangoz işi ama o tahtanın çok güzel bir kokusu vardır ya, o tahta kokusunu dinleyerek, rahat rahat Allah'ım çok şükür el işi kâğıtlarından ve bilimum şeylerden uzağım diye sevinerek geçerdi. Oysa resim kitabı boyamayı çok severdim, hâlâ da severim. Ama bu resim yapmayla aynı şey değil maalesef.

— **Peki hocam, 1960 ihtilali olduğunda siz on sekiz yaşındaydınız. O günü hatırlıyor musunuz?**

Tabii hatırlıyorum. Göbek atmıştım. Bir defa ne olduğunu hiç anlamadığım için. Ben hiç okul kırmasını bilmem, kaçmam yani, girerim, çıkarım. O gün ama ilk defa kaçalım dedik üç kişi. Dört kişilik bir grubumuz vardı, onların içinden üç kişi kaçalım Yeni Melek'in Çarşamba 14.30 seansına gidelim dedik, çok fiyakalı bir seanstı çünkü.

— **Filmi hatırlıyor musunuz?**

Filmi hatırlamıyorum ama nereden kaçtığımızı hatırlıyorum; biyoloji laboratuvarı. Ben, Leyla, Zeynep, kitapları da böyle kolumuzun altında taşıyoruz, çanta falan yok. Ağız kulakta, o kadar mutlu bir şekilde kaçıyoruz ki, tak diye yakalandık. Hemen kapıda bir adam vardı, anında yakaladı bizi. Ondan sonra idareye gittik, yollandık falan. Disiplin komitesine çıkacağız, tam da o gün. Ben zaten senaryocuyumdur, neler düşünüyorum. Günlerce uykum kaçtı, perişan olmuşum ya. Ondan sonra sabah “Eyvah!” dedi annem. “Allah, Allah. Hayırlı olsa keşke” falan dedi, onun da içi pek rahat etmemiş. “Ne oldu” dedim, “Türk ordusu carttır, curtur” Hasan Mutlucan bir şeyler söylüyor falan. İlk defa çünkü biliyorsun. “Valla darbe olmuş galiba” dedi annem. “Ee,

ne olacak şimdi” dedim, “Ee, okula gidemeyeceksin” dedi. “Ne?! Okula gidemeyecek miyim?” Anneme de söylememiştim daha. Bir sevindim, başladım oynamaya. “Geç kızım içeri, camın önünde ne oynuyorsun” dedi. Hiç unutmuyorum ya. Nasıl bu kadar samimi bir şekilde sevinmiştim.

Sonra anladık tabii o kadar da göbek atacak bir şey olmadığını.

— **Bir yıl sonra Adnan Menderes asıldı.**

O zaman hiç sevinmemiştik tabii. Bir defa o mahkemelelerin şekli, o asılışların şekli, zaten o kadar çirkindi ki, hani can düşmanın bile olsa çok üzülürsün. Annem zaten böyle şeyleri hiç sevmeyen bir insandı. Çok üzülmüştü o, biz de çok üzülmüştük. Özür dileyerek söylüyorum ama acıyorsun yani, aileye de acıyorsun, onlara da.

Bu arada daha önceki gösterilere falan katıldık. Hatta popo-muza bir süngü bile yemiştik.

— **“Annem için solcu diyemem ama demokrat bir kadındı” diye anlatıyordunuz.**

Kesinlikle demokrattı, İşçi Partisi’ne oy verirdi, tam solcu olmasa da. Cumhuriyet ile Akşam okurdu. Tam anlamıyla demokrat bir kadındı.

— **Anneniz de sizinle geliyor muydu gösterilere?**

Yok, gidiyorsa da ayrı gidiyordu valla. Ayrıca bacağımızı da kırardı gittiğimizi bilseydi. Babam Şişli’de oturuyordu, ona

kaçıyorduk. Beşiktaş'ta görünmüyorduk hiç, faça veririz dü-
şüncesiyle. Atatürk'ün evinin önünden geçtik kol kola, tam
meydana geldiğimizde, askerler çıktı süngülerle. Bir güzel
de süngülediler bizi "Çabuk evinize, evinize!" diye ama ya-
kalamadılar.

— Ne eylemiydi?

Acaba Turan Emeksiz miydi?... Öğrencilere karşı yapılan bir
şeyin karşılığında bir eylemdi. Ama tabii bilinçli olduğumuz
söylenemez, bir şeyler görüyorsun, beğenmiyorsun, onlara
karşı yapıyorsun. Demin de dedim ya, "Sevinecek bir şey
yokmuş" diye, şu yüzden söylüyorum bunu; askeri darbelere
karşı olduğum için söylüyorum. Yoksa insanların karşı ol-
duğu bir şeye karşıydı ama onlar da başka şeye karşı oldular.
Pek de fark etmedi sonunda.

Bu zamana kadar benim bildiğim bu memlekette hiçbir şey
fark etmez solcular için, daima düşmandırlar.

— Facebook'taki eski fotoğrafların hikâyesi nedir? 1962 Belgrad yazan var mesela.

O bizim basket takımımız, ben Amerikan Kız Koleji'nde
okurken aynı zamanda İstanbul Üniversitesi'nde oynuyor-
dum. Ama İstanbul Üniversitesi bir lig takımı yani bir üni-
versite takımı değildi.

O zaman TMTF (Türkiye Masa Tenisi Federasyonu) ve
MTTB (Milli Türk Talebe Birliği) vardı. MTTB'nin altın-
da bir antrenman sahası vardı, hatta çok sıkışınca ikinci lig
maçı da yapıyorlardı galiba bazen. Biz oraya giderdik, ben

voleybol oynardım fakat iyi zıpladığım halde, yani her şey iyi olduğu halde küt vuramıyordum, smaç vuramıyordum. Çünkü bileğim böyle kendiliğinden dönüyordu, bir Tarık Abimiz vardı yönetici, “Bağlayacağım senin bileğini” diyordu. Tam o sırada orda bizim kız basket takımı da oynuyormuş, Erdoğan Karabelen de onların İstanbul Kız Lisesi’nden hocaları, onları çalıştırıyor. Erdoğan Abi görmüş beni bir gün ve bunlar da böyle bileğini bilmem ne falan derken “Ne yapıyorsunuz ya onda basketçi bileği var, onu ben çalıştıracam” dedi ve ondan sonra orada basket çalışmaya başladım ben. Sonra hem basket hem voleybol oynamaya başladım.

Ama voleybolu şöyle oynuyorduk, voleybolda parlak bir geleceğimiz olmadığı belliydi de. Takımda az insan vardı, onun için takımı toparlayamadılar mı gelip basketçilerden bir iki kişiyi evlerinden alıp maça götürüyorlardı. O yüzden ister istemez çalışıyorduk gene maçlarda rezil rüsva olmayalım diye. Ama bu arada da okulda hem voleybol hem basketbol takımındaydım. Dolayısıyla hepsinin antrenmanı vardı haftada iki kere en az. Çok heyecanlı günlerdi diyebilirim.

— Sonra peki devam etti mi bu spor hayatı?

Yirmi bir yaşında bıraktım, evlenirken bıraktım. Okulu bitirince. Niye bıraktım? Evlendim diye değil de daha ziyade çalışmak zorunda olduğum için.

O fotoğraf da işte takımla gittiğimiz seyahatlerden biridir. Selanik’te durmuştuk, hatta bir de öyle resim var. Bir de Belgrad’da durmuştuk. 300 kilometre dümdüz yoldur Zagreb ile Belgrad arası, çok güzeldir hiç unutmuyorum o yolu.

Biz Münih'e gidiyorduk aslında çünkü Münih Üniversitesi kardeş okulumuzdu. Boyuna maç yapardık, bir biz kazanırdık, bir onlar kazanırdı. Onların da bizim de erkek takımı-mız vardı. Bayağı arkadaşlarımız vardı orada. O fotoğrafta işte gitmişiz Belgrad'da ağaç dibinde, benim üstümde de çok güzel ipek bir etek vardı. Haddimi bilmeyerek onu giymişim, hâlbuki onu babam getirmişti Avrupa'dan gelirken. Ben ona daha ilk hafta içinde baştan aşağı şeftali mi, kayısı mı, şefta-liydi galiba, dökmüştüm. Allah'tan temizlendi, çıktı. Ondan sonra anlaşıldı "Bari giysin çocuk eteği" dediler. Giyersem o eteğin kâr etmeyeceği anlaşılmıştı ama gene de... Onunla gitmişim nedense öyle. Hâlbuki böyle kırmızı güllü falan, yeşilli. Pek bana göre de bir şey değildi ama sevmişim demek.

"İPLER MİSİN SARAYI?"

— Sizinle ilgili yazılan şeylerde alt bilgi olarak hep şu geçiyor; annanne Şehzade Burhaneddin'in hareminden diye...

Bunu ben sanırım Engin Ardıç'a borçluyum. Sevgiyle söylemiyorum tabii. Doğru aslında yanlış değil. Engin Ardıç'tı galiba, birisi Şehzade Burhaneddin'i araştırıyordu. Şehzade Burhaneddin böyle çok entelektüel, kültürlü bir adam olduğu için onu sevenler vardır. Onlardan birisi onu araştırırken bir şey oldu, bana sordu, "Senin anneannenin bir ilgisi var mı?" diye, ben de "Haremindenmiş" dedim, ondan sonra ortaya çıktı. Yoksa o kadar çok yerde neden olsun, ben sağda solda "Anneannem Şehzade Burhaneddin'in hareminden" diye dolaşmıyorum.

— Hiç aile içinde bu anlatılır mıydı?

Yoo, Saraylı Hanım'dı zaten, bütün sokak öyle bilirdi. Çok saygı gösterirlerdi. Saraylı Hanım'ın evi, Saraylı Hanım'ın kızı, öyleydik. Çok güzel bir kadındı. Ben çok küçükken öldü, altı yaşında falandım. Çerkez'di, on iki yaşında kaçırmışlar, Kanarya'ymış adı. Getirmişler hareme, hareme getirince de illa Padişah'ın cariyesi olman gerekmiyor. Cariyesin ama sarayın cariyesi olan bir sürü insan var. Sonra چراغ etmişler işte, dedemle evlendirmişler. Beşiktaş'taki eve gelmiş, o ev dedemin zaten. Bir de Maltepe'deki ev var, yazlığa gittiğimiz. İkisi de dedemindi. Orada Beşiktaş'ta bir kraliçeydi. Kimse bir dediğine itiraz etmeyi aklından geçirmez. Çünkü kendi küçük sarayını kurmuştu anladığım kadarıyla, herkesi yönetiyordu.

Dedem de melek gibi bir adammış anlaşılan. Çok iyi söz edilirdi, onu hiç görmedim tabii. Babamın babasını da görmedim. Babaannemi gördüm ama. On iki yaşındaydım babaannem öldüğünde. Babaannem de son döneminde Beşiktaş'taki evde bizde kaldı.

Pek fazla böyle hani aman da yavrum torunum gel kucağıma türünde birisi değildi zaten. Annem de pek değildir öyle. Bunlar anne-kız, Saraylı Hanım'la kızı. Fazla sevgi belirtmekten haz etmeyen insanlardı. Anneannem çok güzel bir kadındı, yani nasıl olup da ona çekmediğimi anlayamıyorum.

— Epeyce güçlü bir figürdü o zaman ailede?

Çok güçlü bir figürdü evet, babam da tırsardı. Severdi ama. Çok güzeldi; teleme peyniri gibi derler ya, bembeyaz, sarı saçlı, mavi gözlü bir Çerkez işte.

O beyazlık da kime gitti bilemiyorum. Ne Sinan'da ne ben-
de. Annemden başka çocuğu yok. Annem beyazdı, Elif an-
neme benzer. Bize gelmemiş o beyazlık kısmı, mavi gözün
hiç lafını bile etmiyorum sinirim bozulmasın diye.

Sonra benim arkadaşım Necmettin, Kültür Bakanlığı'nday-
dı, bir masada üç tane mi ne Çerkez varız, birisi de benim.
Necmettin de böyle beyaz mavi gözlü falan, biri daha var o
da öyle. Necmettin bana dedi ki: "Sen ne biçim Çerkez kı-
zısın kızım, böyle Çerkez kızı mı olur?! Çerkez kızı dediğin
sarışın, mavi gözlü olur." "Biliyorum valla Necmi ama an-
neannem öyleydi," dedim. Ne diyeyim. Annem de beyazdı
ama o da öyle sarışın, mavi gözlü değildi. Onlar bize bulaş-
mamış. Üstelik onun babası da açık kumral ve mavi gözlü.
Ama işte, resesif genler denk düşmemiş.

Ben gerçi yeşil göz istiyordum, Yelpaze Dergisi okuyan
bir genç kız olduğum için, fotoromanlar... Ama Yelpaze
Dergisi'ni asıl alma sebebimiz İngilizce şarkıların sözleri
vardı, onun için alırdık. O yüzden hâlâ hatırlarım, yazılı gö-
rüp ezberlemişim. Orada böyle hep yeşil gözlü olurlar, artık
cılığını çıkarıp menekşe gözlü yapmazlarsa tabii. Öyle aşk
romanı okumadım ama sonra bir ara çevirmiştik, beyaz di-
zilerden birer ikişer.

Esmer erkek, yeşil gözlü kız. Bunları çok beğenirdim ama
bir faydası olmadı. Bir de "Senin gözün de ela ama, ışıktaki
hafif bir belli oluyor" derler. Yani ışığı elinde böyle kendin
tutup dolaşman lazım, bu da ela için ha, yeşil için değil.
Yeşilin hiç ışığı yok.

— **Peki doğum günleri, karne günleri, böyle özel günler gibi hatırladığınız bir gün var mı?**

Altı yaşındaydım anneannem öldüğünde. Doğum günlerinde vardır mutlaka, eve yemeğe geliyordu insanlar. Zaten evin hizmetini yapan insan tahminime göre anneannemin Saray'dan getirdiği, bizim anneabla dediğimiz Feride Hanım'dı. Çalışabildiği sürece bizde hep o çalıştı, ondan sonra başkaları geldi.

— **Anneannenin vefatından sonra çalışmaya devam etti o zaman?**

Kaldı, kaldı tabii. Annem ona Feride Abla diye hitap ederdi. Feride Hanım da Sıdika Hanım diye başka bir hanımla beraber otururdu. Sıdika Hanım da böyle demin sorduğun doğum günleri gibi günlerde yemek yapardı, çok güzel yemek yapardı. Tarator, Çerkez tavuğu, patlıcanlı pilav, zeytinyağlı dolma, vişneli ekmek... Anneannem Çerkez olduğu için böyle Çerkez tatlılarını da severdi.

Ben anneannemden korkmazdım hiç, korkacak bir durum da yoktu zaten. Annem çok severdi, çok iyi bakardı ona. Hakikaten köşe minderi gibi şöyle yüksekçe bir yerde, böyle oturur, bütün eve de hakimdir. Acayip bir şey, ne yapardı, nasıl vakit geçirirdi?... Saraylı Hanım'a ziyarete gelirlerdi mahalleden ama tabii önce izin alıp.

— **Peki Saray'a dair herhangi bir şey anlatılır mıydı evde?**

Vallahi hiç sormazdım ki Saray'ı, ne yapacağım ki Saray'ı,

ipler misin Saray'ı? Bir de üstelik annemler Cumhuriyet çocuğu. Biz de Cumhuriyet çocuğuyuz falan. Saray bir düşman zaten. Düşman da değil de, geride kalması gereken ve aslında geriye çeken bir şey gibi görünüyor. Öyle düşmanca bir şey değil ama Saray'a çok önem vermezdik. İşte kaçmışlar, gitmişler, sen sağ ben selamet, yapacak bir şey yok. Halifelik kalkmış, "Oh ne güzel" şeklinde bir durum vardı herhalde, bilmiyorum.

Ama anneablalar yaşadılar bayağı, ikisi de çok yaşadı. Sıdık Hanım da dışarıda çalışırdı, o da para kazanırdı, eve beraber bakarlardı. Kavga ederlerdi, çok komik kavga ederlerdi. Mesela Sıdık Hanım evde bir buçuk gün yemek yaptı mı canını dışarı atmak isterdi, dayanamazdı. Dışarı insanı yani. Anneabla da derdi ki, "Kadına evde iş verme de, ne yaparsan yap. Evde ayağını sürür, dışarıda ne iş versen koş koş gider." Hakikaten gider, çok severdi. Bir de çok becerikliydi, böyle devlet dairesi, şu bu gibi yerlerde işleri de hallederdi. Nasıl tanışmışlar hiç bilmiyorum ama Saray'dan değil onu biliyorum. Hiç öyle bir laf olmadı ama anneabla Saray'dan.

— İnsanların birbirini nasıl bulduğu çok ilginç.

Çok enteresan. Ben mesela Ferzan'ın (Özpetek) "Harem Suare" filmiyle çok ilgilenmiştim. Valeria Golino öyle tek başına otururken istasyonda, filmin sonunda "İyi ki anneannem böyle olmamış" diye çok sevinmiştim, onu hatırlıyorum. Yani o pek hakikate uygun olmadığını sandığım bir Saray-harem versiyonuydu. Ama belki de öyleydi, nereden biliyoruz ki.

— **Altı yaş diyorsunuz, bir de konuşulmuyorsa, normal.**

Bir de ben meraklı değilim, benim sorunum bu. Böyle bilimsel, edebi, sinema, bunlara fevkalade meraklıyım ama insanların özel hayatlarıyla ilgili sırları, şunları, bunları, bana ne abi? Söylemek istiyorsa söyler diye düşünüyorum. Hiç de sormam onun için. Annem de üzüldüğü şeyleri bile anlatmazdı. Mesela sonradan düşününce hatırladım, gözleri kızarmıştı. “Ne oldu çocuğum?” dedim, “Bir şey kaçtı” demedi de, daha inandırıcı ve karşısındakini salak yerine koymayan bir şey söylemişti. Meğer annesi ölmüş. Şişli Sıhhat Yurdu’nda annesinin öldüğünü haber almış, ağlamış. Onun için öyle olmuş gözleri. Bize bir şey belli etmezdi. Babamla hiçbir zaman kavga etmediler, seslerinin yükseldiğini duymadım ben o evde, hiçbir zaman. Onun için hiç anlamam, tartışmadan da anlamam. Hiçbir şeyden anlamam. Ortadan dalıp kavga ediyorum eğer bir durum varsa.

— **Anneannenizin ölümü nasıl oldu?**

Kalpten öldü.

— **İlk ne zaman bir akrabanızı kaybettiniz hatırlıyormusunuz?**

Valla annem galiba. Beni etkileyen ilk akraba kaybım. Aileden birileri ölmüştür mutlaka ama...Büyük halalarımız vardı, büyük hala derlerdi, onlar sanırım üvey halalarıydı babamın. Büyük hala, onun kızı vardı Suat Hala, ben onu çok severdim ama onun ölüp ölmediğini de bilmiyorum doğrusu. Ama annemdir en çok etkileyen.

— **Kaç yaşındaydınız?**

1976 yılı, otuz dört yaşındaydım. O da çok gençti. Altmış küsurdu ama az küsur ve çok sağlıklı bir insandı, hiçbir hastalığı yoktu. Araba çarptı Ataköy’de, on altı yaşında bir çocuk, ablasının arabasını almış, ehliyetsiz ve normal hızın çok üstünde giderken yaya geçidinde çarptı. Öyle bir soldan dönmüş gelmiş Ataköy’de, çok etkileyici bir şeydi. Aynı yıl içinde babam da öldü zaten.

— **O yıl sizin için kötü bir yıl mı?**

Evet, Haziran’da annem öldü, Aralık’ta da babam öldü.

— **Babanız nasıl ölmüştü?**

Kalp.

“HANİ ISRARLA BUNU DEMESEN...”

— **Nasıl evlendiniz?**

Annem evlenmeyeceksin dediği için. Genelde öyle oluyor tabii. Benim bir sevgilim vardı takımda, onu annem hiç tasvip etmediği için Ünal izin alıyordu, onu seviyordu. Arkadaşımdı gerçekten de. O izin alıyordu, o da izin veriyordu, arası iyiydi onunla. Sonra durumlar değişti biz Ünal’la çıkmaya başladık. Sonunda annem anladı bunu, anladığı andan itibaren ondan nefret etti kendisini kandırdığı için ve şiddetle karşı çıktı. Sonunda babam müdahale edip “İzin ver

de evlensinler” deyince kabul etti. Ama babamın baba tarafı Arnavut, annemin anne tarafında da Çerkez var, anneannem Çerkez, böyle inatçı bir yavruya durduk yere böyle şeyler dememek lazım. Hani ısrarla bunu demesen belki böyle bir düşüncesi de olmayacak. Tabii o zamanlar o yaşa göre güzel bir beraberlikti. Çok küçüktük, yirmi bir yaşındaydık. Yirmi iki yaşındaydım ben Elif doğduğunda. O zamana göre çok genç olmayabilir ama benim çevreme göre çok gençti. Şimdiye göre tabii inanılmaz.

Birbirimizi sevip evlendik, başka bir şey iddia etmiyorum ama birbirimizi sevip evlenmeden de epey bir süre durabildik de hani.

— **Ne kadar evli kaldınız peki?**

Ben on diyorum ama dokuz buçuk galiba. On tam dolmamış herhalde, öyle anlaşıyor. Bayağı kaldık canım. Ben çünkü yemin etmiştim, çok mutsuz olduğum için evlenirsem hiçbir zaman ayrılmayacağım diye. Hakikaten ciddi bir çaba harcadım. Fakat anlaşılan o ki pek de evlilik kumaşından dokunmuş bir insan değildim. Ünal da değildi açıkçası. Sonra sevimsiz bir ayrılık oldu ama çok iyiyiz şimdi çok uzun yıllardan beri. İyi bir insan, arkadaş olarak bir tanedir, eşi bulunmaz canım.

— **Hocam, Sevin Okyay’ın hayatında hiç aşk yok muydu peki?**

Kime ne?

— **Bir yıl sonra Elif doğuyor, sonra Kutlukhan...**

Kutlukhan ondan yedi buçuk yıl sonra doğdu. Artık başka çocuk olmasa da olur hani derken. Tıpkı benim yaptığım gibi, ben ağlıyordum “Kardeşim yok, kardeşim yok” diye, aynı şeyi Elif de yaptı. “Herkesin sokakta kardeşi var, bir tek benim kardeşim yok, benim kardeşim olmayacak mı?” On-
dan sonra da ama hastaneye giderken “Öleyim bari” deyip arkasını dönüp yatmıştı. Çok kıskançtı, hepimizin de aynı derecede kıskanç olduğumuzu ama sakladığımızı iddia eder.

Çok aralı oldu tabii, ona da kayınvalidem baktı. Sonra biz Ünal’la ayrı eve çıktık, vermedi çocukları, “Siz sefil edersiniz o çocukları” dedi ki herhalde çok doğrudur. Elif kardeşine çok sahip çıkmıştır. Çok iyi bir ablaydı, hâlâ da öyledir.

Şimdiye göre çok normal de, o zamana göre çok normal olmayan bir aileydi. Farklı farklı aileler vardı. Ama kayınva-
lidemin evinde kalabalık bir aile şemsiyesi altındaydık, hiç görmediğim kadar kalabalık bir aile.

— Elif’in hazır bu kadar kulağını çınlatmışken, sizin annenizle sizin anneliğinizi yan yana koyduğunuzda...

Mukayese kabul etmez!

— Nasıl bir fark var?

Sefil bir anneyim. Elif zaten anneannesini çok severdi. Ama şöyle bir durum da var tabii. Eşim Ünal’ın ailesiyle oturu-
yorduk. Annesi, babası, dört kardeşti onlar. Sonra bir ara da anneanne gelmişti, annesinin annesi. Çok kalabalık bir evdi. Bizim Beşiktaş’ta üç katlı bir evimiz vardı, annem, ben, Sinan’dık sadece. Burası o evin bir katı kadar anca olan bir

ev ve on kişi ya da dokuz kişi içinde. Ama hiçbir sorunumuz olmadı. Bunda tabii kayınvalidemle, kayınpederimin, Allah rahmet eylesin ikisine de, çok payları vardı. Beni sahiden sevdiler ve bana kendi çocukları gibi muamele ettiler.

Ben çalıştığım için, çalışmak da zorunda olduğumuz için ikisine de gündüz babaanneleri baktı. Ama gündüz bütün gün ona bakıyor, akşam geliyorsun, çocuk bebekken ağlarsa “Aman yarın işe gidecek” diye yanından alıyor. Zaten fiilen anneleri olmuş oluyor. Sen de orada abla gibi takılıyorsun. Gidiyorsun, geliyorsun ama o şekilde de pek fazla takılamıyorsun çünkü evde de çeviri yapman gerekiyor, o zamandan beri. Evde de çalıştığın için Elif boyuna dürtüyor seni onunla ilgilenmen için.

Böyle mukayese edilmez tabii, hem şartları farklıydı hem de tabii annem çok daha sorumlu bir insandı. Acı ama gerçek.

— **Kutlukhan ve Elif ile ilgili şu anki haliniz, şu anki aklınız olsa değişik yapardım dediğiniz bir şey var mı anneliğe dair?**

Ya böyle bir insan olduğum için sanmıyorum başka bir şey yapabileceğimi. Yok ya, anne olarak da, çocuk olarak da benden beklenenleri pek yerine getirdiğimi söyleyemeyeceğim. Fakat aramız çok iyiydi. Elif’in bana “Sen ne komik annesin” dediğini hatırlıyorum, hâlâ o da hatırlıyor. Bunu bilememiştim yalnız bir süre, acaba bu bir iltifat mı, yoksa “Ne komik annesin sen, bu ne lan böyle anne mi olur” mu, onu da bilemiyoruz. Ben bir iltifat olarak kabul ettim.

Ama ayrı değildik, ben uzun bir süre, evli kaldığım sürece

her akşam eve geliyorduk, onlarla beraberdik. Çok doğru dürüst bir evdeydiler, babaanneleri bakıyordu onlara ben çalıştığım için. Eşimle ayrıldıktan sonra da kayınvalidem “Kızım benimle kalsınlar, ben zaten büyüttüm, ben onlara iyi bakarım” dedi ve hakikaten makul olanı da buydu. Zaten benim maddi gücüm de yoktu, iki çocuğu alıp bir de işe gideceğim. Ama Elif kardeşine çok kol kanat germiştir, çok iyi bir ablaydı. Gerçi şöyle şeyler oluyordu, ya Milliyet’teyken ya da böyle dizgi yapılan bir yer de vardı. Yani dışarıya iş olarak dizgi yapılan öyle yerler vardı, biz de yapardık ajans-ta. Oradaki çocuklardan birisi derdi ki mesela, “Abla senin-kileri gördüm, tekmeleşerek gidiyorlardı.” Yani birbirlerini çok sevip tutmaları, yolda kavga edip tekmeleşerek, böyle uçan tekme atarak birbirlerine, Sirkeci’den aşağı inmelerini engellemiyor. Birbirini çok seven iki kardeşir.

— Peki böyle yüreğinizi ağzınıza getirecek bir yaramazlıklarını hatırlıyor musunuz?

Kutlukhan’ın arabanın altına atlama durumunu hatırlıyorum. Hiç elini bırakmıyordum ama hiç elini bırakmıyordum. Çünkü üç yaşında falan herhalde, galiba tulum var üstünde, çok emin değilim. Oradan oraya canını attığı için elinden tutmuşum, elimde de cüzdan mı çanta mı bilmiyorum. Parayı vermişim, bu da elimde, tutuyorum. Paranın üzerini verdi. Şimdi bunun elini bıraktım, paranın üzerini çantaya koyacağım, yemin ediyorum yarım saniye içinde “Gaaaarç” diye bir ses duydum. Fırladım dışarıya, yolun ortasında Kutlukhan duruyor, ağzı açık bakıyor. Tam karşısında da kırmızı bir vosvos duruyor ve beyaz hale gelmiş bir şoför. Adam Allah’tan durmuş yani. Saniye içinde atmış kendini ya, hakikaten çok kızsam da bazen çok anlıyorum

böyle anneleri. Hakikaten zapt edemiyorsun, her saniye elinden tutman lazım. Bir saniye bir şey için çektiğin anda toz oluyorlar. Demek o zaman o yaşta bile zapt edemiyormuşum. Otuz yaşındaydım Kutlukhan doğduğunda. E, demek ki küçük çocuk, hele de böyle ne yaptığını bilmez küçük çocukların peşinden koşacak bir form yokmuş o zaman da anlaşıldığı kadarıyla. Bunu hiç unutmuyorum, aylarca ne kadar saçma sapan rüyalar gördüm.

— Elif daha sakindi sanırım?

Elif'in böyle numaraları yoktu en azından onu söyleyebilirim. Elif de inatçıydı.

— En büyük inadı neydi?

Valla Elif inatçıdır, benim konu olarak ne olduğunu hatırlamadığım ama hiç unutmadığım bir şey var. Masanın altına girdi, böyle durdu, küçük ama. Durdu ve çıkartamıyorsun abi, “Çıksana kızım şuradan” dedim, “Annesi geldi, hadi anesi çıkarsın” diyorlar. Geberteceğim yani. Babaannesi de vurdurmuyor. Günah, sübyan diye. “Çıksana ulan ordan” dedim, ben de dedim bir çatal atayım şuna kendine gelsin. Kaşık atmışım. Yıllarca başıma kaktı, “Beni kaşıkladın” diye. Domuz inadı gibi, orada durmuş, niye olduğu da belli değil. Şimdi hatırlamıyorum tabii, belli olmaz olur mu, o mutlaka bir şeye sinirlenmişti.

Kutlukhan da çok yaramazdı, ya babası da çok yaramazmış küçükken, herhalde o yönde bir şey oldu. Kutlukhan şu anda daha da beter inatçıdır. İnatçıdır dediğim, dediğinden dönmez yani, caymaz.

“SANA ŞÖYLE BİR SÜPÜRGE TAKSAK DA...”

— Siz yirmi bir yaşında evlendiniz ve çalışmak zorunda olduğunuz için spor hayatını bıraktınız ve çalışmaya başladınız. Nasıl başladınız?

Bir tanıdığı vardı, Nigar Anne’nin kocası Kemal Amca’mın, Necati Bey diye, çok severdim, çok iyi bir adamdı. Tekel Genel Müdürlüğü Yaprak Tütün Bakım İşleme Şubesi Müdür’ydü. “Bu bizim kızı al,” demişler. O zaman evli değilim daha ama çalışmak istiyorum ki kendi harçlığım olsun. Oradayken evlendim.

Gittik, Necati Bey eksik olmasın iyi bir adamdı. “Bir işe yarayabilir miyim bilmiyorum, ben yazmak istiyorum” dedim, “Tamam, sana bir daktilo buluruz,” dedi. Beni bir odaya koydular, dört ya da beş tane emekliliği yaklaştırmış memur var. Hiçbir şey yapmıyorlar; içlerinden bir tanesi, İhsan Bey’di galiba, tam solumda oturan, kalkıyor, dışarıdan evraklar topluyor, geliyor böyle iki dolanıyor, sonra gidiyor o evraklar. O zaman Spor Toto yeni çıkmış, Spor Toto oynuyorlar aralarında istişare ederek. Gazete okuyorlar, bulmaca çözüyorlar, bütün iş bu yani. Öğleyin yemeğe gidiliyor, akşam eve.

Ben burada sıkıldım. Herkesle iyi geçinirim, yaş meselesi de önemli değil ama bunların yaptığını yapamıyorum ki Allah kahretsin ya! Bana bir tane daktilo getirdiler, onu bunu temize çekmeye başladım. Homurdanmaya başladılar, çok haklılar, huzurunu bozdum odanın. Sonra dediler ki gel biz

seni Yaprak Tütün Eksperleri'nin olduğu odaya götürelim. Çok tatlı bir yerdi, orada epeyce kaldım. Arkadaşlarım vardı; Erdoğan, Yavuz, Şaban, Mustafa Bey. Öyle dört kişilik falan bir odaydı. Hiçbir şeye karışmıyorlardı, orada çok eğleniyordum. Yazılar yazıyordum. Çeviri vermeye başlamışlardı. Çeviriler yapıyordum ufak ufak. Sonra yukarıdan çağırdılar, dediler ki "Sen çeviri yapıyormuşsun, aman elimizde bir rapor var. İnsanlar da izinde, çok az insan kaldık. Sen de tut bir ucundan." Ama bir ucundan bayağı tuttum, gece geç saatlere, hatta sabaha kadar falan kalıyorduk.

"Çay Neslinin Islah Raporu". Bir defa okulu yeni bitirmişim. Normal kitap versen nasıl yapacağım şüpheli. Bu rapor tamamen kendi jargonu, lafları, terimleri olan bir şey. Hiç bilmiyorum. Sadece çay sevip içiyoruz, bütün bildiğimiz o. "Hadi sen yap da, düzeltirler sonra," dedi oradakiler. Onlar da bilmiyor çünkü aslında, tütün yani. Kimsenin aman aman bir bilgisi yok. Vallahi ben çapraz budama diye çevirdiğim şeyler hatırlıyorum. Ondan sonra yıllar boyunca yerli çaydan asla şikâyet etmedim çünkü çayları hep o rapora göre yetiştirdiklerini düşünmüşümdür. "Kendin ettin, kendin buldun, kıs sesini otur!" diyordum kendime. Ama böyle bir şey olabilir mi, koskoca rapor. Ciltleyip yolladılar. Zavallı insanlar da "Allah, Allah! Allah, Allah!" diye diye onları uyguladılar demek ki. Ya da akıllı adamlardı, attılar bir köşeye, bildiklerini yaptılar. Ama çayların durumuna bakarsak bence uyguladılar.

— Oradan ne zaman ayrıldınız?

Hiç hatırlamıyorum, öyle şeyleri hiç hatırlamam ama orada evlenmiş olmalıyım. Çünkü Şaban diye küçük bir bebeği-

miz vardı kumbara. Hep paralar atmışlardı içine, sonra verdiler, bunlar çocuğun parası diye. Elif'e hediye aldıklarını hatırlıyorum. Biz hepsini yedik tabii, çocuğun altınlarını da sattık.

Demek ki, oradaymışız. Çok yerde çalıştım, hiç hatırlamıyorum.

Mesela limanın karşısında bir denizcilik şirketi vardı. Boyuna denizciler gelirdi, herhalde paralarını almaya, böyle kapılarda dururlardı korku filmi gibi. O çok korkunç bir şeydi. Çok huysuz bir genel müdür vardı ama patronun karısı hep oradaydı. Patronun karısı ve kızına yağcılık ederdi.

İçerde duyuyorsun mesela, kadın ve kızı benden “Kız” diye bahsediyorlar. “Kız yapsın, kız alsın.” Ben böyle bir şeye hiç alışkın olmadığım için, çok kötü oldum. Hepsinden beteri de şu; dışarıdan gelen telefonları ben bağlıyorum, aynı anda ikisi, üçü birden çalabiliyor, iç telefondan müdür olan adam arıyor, boyuna kapı çalıyor... Bir müddet sonra bunların hepsini birbirine karıştırmaya başladım. Kapıya koşuyorum değilmiş, telefona koşuyorum, hayır öbür tarafa.

Dedim ki, “Tamam, bittim, ben burada çalışamayacağım” ve Sinan'ın galiba fitik ameliyatındaydı, eczanede bir zil çalınca zıplamışım yerimden, koridorun öbür tarafına doğru koşmuşum. O kadar içime işlemişti.

Fazıl Verdi çok rahat bir yerdi, Fazıl İ. Verdi Mahdumları Sondaj Yapı ve Ticaret A.Ş. Orada çok rahat etmiştim, sonra başka nerelerde çalıştım hiç hatırlamıyorum. Salih Bey'in şirketine (Güven Salih Binbay) 1960'ların sonlarında gir-

dim, '60'ların sonları derken o kadar da sonunda değil. On yıla yakın çalıştım tıbbi cihazlar satan yerde. Acayip şartnameler çevirdim. Ama onları okuyordum. Bir müdürümüz vardı, Nusret Bey. Gerçekten iyi anlardı, bilirdi cihazları, ona soruyordum, nasıl çalışıyor, nasıl oluyor diye, bayağı öğrenmiştim.

Böyle bir sapıklığım olduğu için, öğrenmeden anlayamıyordum. Öyle sıfır ezberim yok, bir şeyi bileceğim. Ama şöyle bir şey var, o Türkçe şartnameler o kadar kötü bir dille yazılıyor ki, İngilizce'ye çevirdiğin zaman, hiçbir şekilde doğru olmadığından eminim ben, yani esas niyet neyse. Çünkü çok kötü yazıyorlar. Nusret Bey, şartnamelerde bana yardım ederdi. Derdi ki: "Bunu demek istemişlerdir, sen onu çevir." Ancak öyle çevrilebilirdi.

Orada işte bazen arkadaşlar geç gelince, olmadıklarında telefonlara falan bakıyordum, ki telefonda ses tanımam sıfır. Muhasebe defterlerine yardım ediyordum. Cihazların, parçaların sayımını yapıyorlardı, onlara bile yardım ederdim. Hatta bir keresinde muhasebeci Nafi Bey bana demişti ki, "Sana böyle bir süpürge taksak da aynı zamanda yerleri süpürsen daha da faydalı olmaz mı?"

— Her şeyin ucundan tutunca tabii...

Ama bu çok saçma, ben bunu çok çalışkan olduğum için de yapmıyorum. Aklım kalıyor, bir şey kalmış yapmıyorlar diye, şimdi kaldı orada diye. Yoksa ne çok titizim, ne çok çalışkanım, hiçbirisi yok. Belki de boş oturmayı sevmediğim için. Bilemiyorum ama normal bir şey olmadığı kesin.

“O GÖZLÜKLÜ ADAMIN DAHA SONRADAN REKİN TEKSOY OLDUĞU ANLAŞILDI...”

— Şu anda bir sürü insanın tanıdığı eleştirmen, çevirmen, müzik yazarı, spor yazarı Sevin Okyay’ın kariyerinin başladığı yer neresi?

Bence bizim Beşiktaş’taki ev. Çünkü orada kitap okumaya başlamıştık, annem bizi sinemalara, tiyatrolara, balelere, müzik konserlerine, maçlara, her şeye götürürdü. Hepsini görerek, bilerek geldik yani. Bence kesinlikle başladığı yer orası. Çok şanslıymışız, ben böyle bilmiyordum. Ben herkes böyle dolaşüyor sanıyordum, herkesin annesi böyle götürüyor bir yerlere sanıyordum, yokmuş meğer öyle bir şey. Mutlaka vardır da biz neredeyse sistemli bir şekilde giderdik. Orada okuduğum bir sürü şeyi, sanatçıları, şunları, bunları bilerek geldim. Sadece okuyup, ezberleyip sadece “Evveliyatı neydi, nasıl olmuştu”yu tahmin ederek gelmedik. Onun için temelden öğrendik diye düşünüyorum, bu temel orada.

— Bir gazetede mi başladı, bir yayınevinde mi?

Salih Bey’de çalışırken çeviri yapmaya başlamıştım. Arkın’da önce, hiç unutmuyorum, İnsan Vücudu diye 60 kitaplık bir dizileri vardı. Gazeteye galiba ilan vermişler, onu gördüm gittim. Gözlüklü bir adamla konuştuk, adam bana İnsan Vücudu’nu verdi. Ben bir gittim baktım, 5.000 kelimeyse sekiz tanesini falan anlıyorum. Sonra Pars Tuğlacı’nın Tıp Sözlüğü’nü aldım. Onun böyle biyoloji, kimya, fizik bölümleri de var. Canımı kurtardı diyebilirim. Ama çeviri nasıl

oldu bilmiyorum, ben tamamen kelime bulmaya kendimi odaklamıştım. Aldı ama vallahi.

O gözlüklü adamın daha sonradan Rekin Teksoy olduğu anlaşıldı. Orada editörmüş. O beni hatırlamıyor tabii. Dedim “Nereden beni hatırlayacaksın Rekin ya”, altmış tane kitap altmış insan sadece ona gelmiş, mümkün mü hatırlamak. Ama ben hatırladım tabii.

Sonra arkadaşlarım vardı kırtasiyeci, Orhan ile biri daha, onların aynı zamanda İnkılap Aka ile bir ilişkileri vardı. Oradan bana bir kitap buldular. 340 sayfa falan, Georgette Heyer ve 19. yüzyıl Londrası’nda geçiyor, kahramanı bir hırsız, 19. yüzyıl Londrası hırsız argosuyla konuşuyor. Kitap harikulade. Rıza Paşa Yokuşu’na taşındım, Redhouse’a gittim, ne varsa, bahriye argosu dahil, İngilizce ne varsa alayını aldım. Çok uğraştım, hakikaten çok uğraştım. Götürdüm verdim, 1.000 Lira verdiler bana sonra da basmadılar kitabı. Georgette Heyer’in bir de aşk romanları var ya, biraz öyle bir şey sanıp vermişler diye düşünüyorum sonradan. Çok üzül müştüm, basılı görmek istiyorsun tabii, bir de sahiden çok emek vermiştim. Ortada bir tek o kitap var, ondan sonra nasıl devam etti hatırlamıyorum, sonra bir şekilde bir yerlere çeviri yapmaya başladım.

Sonra da Politika Gazetesi herhalde, 1975. 1975’in sonunda hamle ettim. 1976 Ocak’ta artık kadrolu çalışıyordum. Ondan önce de çalıştım 1975’te Eylül’den sonra, Ekim-Kasım olabilir. Ben esas olarak Selahattin Hilav’ı ziyarete gittim oraya. Herhalde Hür Yayın’dan daha önce tanıyormuşum. Çünkü o zamanlar çok hoş bir dönemi vardı; Doğan Hızlan, Selahattin Hilav ve Adnan Semih Yazıcıoğlu başındaydılar

o yayınevinin. Ben de işte bazen Selah'a yardım ederdim-redaksiyonunu yaptığı kitaplarda, bazen oraya iş yapardım, bazen Semih bir şeyler verirdi diye.

Sonra gene aynı yerde Arkın'da UNICEF'in bir dergisi vardı, belki hâlâ çıkıyordur. Çok güzel bir dergiydi, onun bütün sayılarını, sayılardan çok yazılarını çevirmeye başladım. O zaman ama bayağı çevirmeye başlamıştım yani.

Hür Yayın'da epey işlerim olmuştu, bir de kaybettiğim çok güzel bir Cicero kitabım var, "Dostluk Üzerine", sahiden de güzeldi. Ben her şeyi tek kopya yazdığım için, uğraştım uğraştım, 400 sayfaya yakın, normal kâğıtla daktiloda. Ondan sonra da kayboldu. Ben mi kaybettim, orada mı kayboldu bilemiyorum. Orada da kaybolmuş olabilir çünkü eğer kapanmasına yakın geldiyse, ki basılmadığına göre öyle oldu. Müesseselerde kaybolan şeylerim de vardır yani.

Politika benim çok sevdiğim bir yerdi aslında. Ben zaten orada çalışmıyordum, misafirliğe gidiyordum. Kültür Sanatın başında Mustafa Gürsel, Dış Haberde Şevki Adalı, Ekonomide Cahit Düzel vardı. Hepsi bir odada oturuyorlardı, hepsini tanıdım, çok sevdim. Haluk Şahin var, dizilere bakıyor. Haluk Şahin bana bir şeyler veriyor evde yapayım diye. Sonunda ben girmeye çalışıyorum Mustafa'nın yardımcısı olarak. Hakikaten fazla gayret harcamışımdır gireyim diye oraya.

Mustafa 500 Lira verebiliyordu. Ama "Ben kimseyi 500 Liraya çalıştırmam" dedi. Ben de dedim ki: "Kardeşim sana ne ya?! 500-250, ben çalışacağım. Ne demek ben kimseyi 500 Liraya çalıştırmam." Sonra annemden de söz almıştım,

annemin de hoşuna gitti. Dedi ki “İhtiyacın olursa ben seni desteklerim aydan aya, 500 de ben veririm mesela, 1.000 alıyor olursun.” Ki o zaman fena bir para da değildi. İyi paraydı 1.000 Lira.

Dövüşe-kapışa en sonunda girdim. Şevki’ye yardım ediyordum, çok titizdir ama onunki hakikaten çırak yardımıdır. Haluk bana vallahi göz açtırmıyordu hakikaten, öyle hatırlıyorum. Ne kanser dizileri yapmıştı. Sonra Mustafa’ya yardım ediyordum esas olarak, işim oydu zaten.

Mustafa, Karlovy Vary, Moskova gibi sevdiği festivallere gittikçe ben orada kalıyordum. İşte o vakte kadar idealim olmuş sanatçılarla tanışıyordum. Fakat ilişkimiz süratle kötüye gitti. Çünkü yaşım küçük olmasa da -bayağı otuz yaşın üstündeydim- orada acemiydim. Oraya gelmişim, kimseyi tanımıyorum. Tanıyorum aslında çünkü hepsini okumuşum daha önce. Mustafa da yok. Yani beni hakikaten hırpaladılar. Çok azarlar işittim; şöyle yaptın, böyle yaptın, neden böyle yaptın, benim yazım neden burada, o niye orada... Onları zaten kimse bana yaptırmıyor ki, onları alıp yapıyorlar. Ben orada ortada dolanıyorum, bir de hakikaten çok çalışıyorum yani.

O sırada Cem İpekçiler’den sonra gazetenin başında Demirtaş Ceyhun vardı. Ağlayarak gittim ona, dedim ki: “Sanattan ve sanatçılardan nefret ediyorum. Beni eğer bu bölümden alıp başka bölüme vermezseniz şu anda istifa ediyorum.” Çok güldü, neşelendi, “Niye böyle diyorsun,” dedi. “Peki!” dedi sonra, “Nereye verelim seni?” diye sordu. O sırada da Cahit çok sıkışmıştı. Ondan sonra da dizilere ve dış habere yardım edeceğim resmiyet kazandı.

Adamsız olan Cahit de bana bir anda bir sürü sorumluluk verdi. Mesela öğrenci derneklerine ben bakıyorum, belediyelere ben bakıyorum, işçilere ben bakıyorum. Şimdi bunları söylediğim yıllar her yerde grev ve direniş olan yıllar. Ben bir de yol parasını annemden almak kaydıyla, hafta sonlarında bir gün Ankara'ya, bir gün İzmir'e gidip oradaki grev ve direnişleri de dolaşarak fevkalade başarılı bir işçi dünyası çalışması yapıyordum. Hakikaten yani, şaka falan değil.

Ama şöyle şeylerle karşılaşıyordum, mesela birisi karşıma çıkıyor, diyor ki yolda;

- Abla, nasılsın ablacım?
- İyiyim, sen nasılsın?
- Hatırladın mı beni?
- Yok valla, çıkaramadım kusura bakma. Yüzün yabancı gelmiyor ama?
- Aşkolsun abla ya, PTT grevinde çalışıyorum.

Orada da on üç bin kişi mi ne çalışıyor, olacak gibi değil. Gitmişiz ama tabii hepsine gitmek mümkün değil. Bir iki yerine gitmişiz, her yerde var. Direnişler var, o zaman çok fazla direniş vardı. Buralarda da gazeteci olarak polisten çok kaçmak zorunda kalmışızdır.

Zaten Cumhuriyet, Vatan, Politika muhabirleri olarak kimin arabası varsa, onun arabasına atlayıp gazlıyorduk canımızı kurtarmak için.

Ben bir kere çok kötü kaçmıştım. Sağcı diyeyim, kibarlık olsun, cenazelerine gidiyorduk. Biz tabii katılamıyorduk, sağlığa zararlı olduğu için. O yüzden ben bizim oradan inip, Vilayet'in yanından, morgun tepesinden izliyordum. Bir se-

ferinde şişman bir çocuk vardı, hem muhabir hem foto muhabiri Son Havadis'te, o beni gördü; "Politika'nın muhabiri! Politika'nın muhabiri!" diye bağırdı. İyi ki koşuyormuşum o zamanlar, canımı kurtarmıştım yokuş yukarı koşarak. Fazla göze görünmemeye çalışarak cenazelere de katılıyorduk, hepsine katılıyorduk.

Çok üzücü olayların olduğu ama çok faal bir dönemdi. Bir seferinde de bu Zeytinburnu olayı olmuştu, eve girmişler, içerideki insanlar vurulmuş. Beni oraya, Devrimci Gençlik Derneği'ne yolladılar. Nerede olduğunu da bilmiyorum ama Aksaray'da bir yerde. Tarif ettiler, çıktım, üçüncü katta mı dördüncü katta mı ne bir yer. Orada çocuklar bana dedi ki; "Bacım biz gideceğiz, buraya birisi gelir de bir şey sorarsa sen şurada bir otursana bir yarım saat arkadaşlar gelince senden alır." Ben de hıyar olduğum için çok affedersin, oturdum. Polis bastı, beni götürdüler. Ben tabii potin, parka bir kılıkta dolaştığım için beni götürdüler.

Dört gün mü ne şubede kaldım, sonra gazete aldı beni, "Bizim muhabirimiz o, dernek üyesi falan değil," diyerek.

— Dört gün boyunca peki haberleri mi olmadı?

Valla onu bilemiyoruz. Aslında çok şüpheli durumdayım ama şüpheli durumda da olmamam lazım çünkü oradaki çocuklardan çok büyüğüm. Ama belki de beni hareketin sorumlusu sandılar, bilemiyorum.

— Peki o dört gün nasıl geçti?

Valla pek hoş değildi, sana inanmıyorlar genellikle, öyle di-

yeyim. O kadar kalabalıktı ki zaten, eğer büyük bir olaydan girmediyse, tırışkadan şeylerle kimse fazla uğraşmıyordu. Tabii çok tatsız şeylere de şahit olabiliyorsun kulak olarak.

Sonra Politika DİSK'in eline geçtiğinde bizi tuttular; Coşkun Aral, Cahit Düzal ve ben. Biz kaldık, bir sürü insanı çıkardılar. DİSK zamanında da çalıştık biz ama Maden-İş'e geçtiğinde çalışamadık. Ama onlar mı çıkardı, biz mi çıktık hatırlamıyorum. Çünkü hiçbir şey yazamıyordun artık, sahiden çok taraflı bir gazete olmuştu ve karşılıklı bir hoşnutsuzluk vardı. Onu da hissediyorsun zaten, bıraktık.

O sırada Ayrıntılı Haber çıkıyordu, Ayrıntılı Haber aslında Uzanlar'ın babası Kemal Bey'in. Hani bir kâğıt mı alıyorlar ne, var ya sahte gazeteleri, normal gazete gibi çıkıyor. Onlardan biriydi. Basın kartım zaten yoktu ama bir basın hüviyetimiz olsun diye girdik oraya. Orada da bizim Politika'dan yazı işleri müdürlerimiz vardı, beraber çalıştığımız. Arka arkaya gelmişlerdi. Işık Yurtçu ama Koray Düzgelen daha çok, bizi Koray aldı.

Biz orada da bayağı bir şeyler yapmaya çalıştık. Ciddi bir çaba hatırlıyorum. Sonra ben başından beri çok istiyordum bir arşiv ve kupür ajansı kurmak. Çünkü o zamanlar gençlik demek ki gene, bir bakıyorsun bir tane başlık var, üç hafta sonra tamamen tersi yazılıyor aynı gazetede. Bunları toplayıp çıkarırsak ortaya, işte buyurun diye, onlar da utanır diye düşünüyorum o zaman. Hiç öyle bir şey yokmuş hâlbuki.

Cağaloğlu'na çıkarken Tasvire Han'da, böyle çok güzel bir yer açmıştık. AKA (Arşiv, Kupür, Aktüalite) Ajans'tı adı. Orada çok güzel çalışıyorduk aslında. Bayağı bilgi topluyorduk,

arşiv, kupür topluyorduk. Mesela bir olay için birisi bir şey isterse, bu nasıldı diye, 15 gün önceki, iki ay önceki, üç yıl önceki falan,onları dosya olarak fotokopi çekip veriyorduk.

— Ajansta kimlerle çalışıyordunuz?

Ben sahiptim tabii, komik olan o. Bir de Ethem Ay vardı, onunla beraberdik sanıyorum. Vahap Munyar mesela ilk orada çalışmıştır. Cengiz Yıldırım vardı, Faruk Erbaşlı vardı. Bir de yardım eden arkadaşlar vardı. Ki bu yardım kısmı daha çok gazetelere bakıp, işaretleyip kesip dosyalamak şeklinde gerçekleşse de, biraz samanlıkta iğne aramak gibi bir iştir.

Bir de belediyeler ile ilişkimiz vardı. Başka türlü para kazanamayacağımız anlaşılmıştı. Belediye bülteni çıkartıyorduk, teksir. Güzeldi, hepsinden geliyordu, konuşuyorduk. Marmara Belediyeler Birliği ile ilişkimiz vardı. Bir iki tane daha vardı, biri sanırım işçiler-sendikalarla ilgiliydi.

Yani sonunda biz oradaki faaliyetlerimiz sonucunda belediyelerle, sendikacılarla basbayağı muhabbet kurmuştuk. Öyle ki çok kısa zamanda çok fazla insan tanıdığım için birden böyle bir insanı gördüğümde “Ooo” dedikleri zaman, “Ooo” diye giderken, kendi kendime “Sendikacı mıydı bu? Belediye, belediyeci” derdim, aynen bu şekilde. Tabii tanıdığımız insanlar vardı, arkadaş olduğumuz, onları tanıyordum.

Böyle çok insan tanıdığım bir dönem geçirdim. Ondan önce, üç ay önce tramvayda gördüğüm birisini, üç ay sonra görsem nerede gördüğümü hatırlardım. Politika ve onu izleyen dönemden sonra her şey bitti, kimseyi tanımamaya başladım. İsimlerini hayatta hatırlamıyorum, es kaza adını hatırlasam

kim olduğunu bilmiyorum, ki hâlâ devam ediyor. Birden çok fazla insan tanımak pek hayırlı olmadı benim için.

— **Ajansı hangi yıllarda kurduğunuzu hatırlıyor musunuz?**

1980'deydi herhalde ki bizi götürdüler. Herhalde 1970'lerin sonu. Politika'dan çıktıktan sonra işte 1977'den sonra.

**“DEVLETİN TEMELİNE DİNAMİT KOYUYORUZ’
BU DÖNEMİN LAFIYDI...”**

— **Biraz geri gidersek 1972’de Denizlerin asılmasını nasıl haber aldınız hatırlıyor musunuz?**

O zamanlar radyo dinliyorduk. Ya gazeteden ya da radyodan. Cep telefonu yok, internet yok, ne güzel günlermiş onlar. O şekilde duymuşumdur. Arkadaşlarımdan duyduğumu pek sanmıyorum, öyle bir arkadaş çevrem yoktu.

— **Bu arada “Bizi götürdüler” derken?**

Biz ajansı kapattık, arşivi de Dünya gazetesine götürdük. Dünya’nın başına Alp Orçun gelmişti. Arkadaşlarım vardı, gene Cahit vardı, Erhan Key vardı dış haberin başında. Ben de Erhan’ın yanında çalışmaya başladım. Ama bir sürü şeye yardım ediyordum. Bunların hepsini ben hak ederim, kendim kaşınmışımdır; “Ben yapayım mı? Deniz ulaşımını ben yapayım mı?” Niye sen yapıyorsun, bir sayfa içerik. Kültür sanata yardım edeyim derken hepsine de bulaşmıştım zaten.

Eski bir ortağımızla bir borçlanma durumumuz vardı. “Devletin temeline dinamit koyduğumuz” iddiasıyla, borçlarımız olduğunu iddia ediyordu hâlbuki yoktu öyle bir borç. Bizi aldılar içeri attılar, Sinan’la beni. Tam ‘80’lerin başı işte. Bir on gün kadar şubede kaldık, sonra yirmi beş gün kadar Sinan Selimpaşa’da, ben Metris’te kaldım.

O sırada idamla yargılanan epey insan vardı, mesela Nihat Erim olayı falan. İdamlıklar, onlar zaten ayrı yerde duruyordu. Koğuşun başına getirilmem enteresan oldu ama. Orada insanların, hepimiz aynı şeyle mücadele ediyoruz diye el ele tutuşmaları diye bir şey olmuyor. Genelde siyasetler arasındaki anlaşmazlıklar oralara da yansıyor. Ben herhalde tarafsız sayıldığım için ve anne muamelesi gördüğüm için, -çünkü benden bayağı küçüktüler, ne bileyim on beş, bazen yirmi yaş- öyle bir durum oldu herhalde. Bir de hizmetçi ruhlu olduğum için, koğuşta yapılması gerekenleri kimseye yaptıramayınca kendim yaptığım için. Ki ajansta da aynı şey olmuştu mesela.

— Koğuştan sorumlu kişi nasıl seçilmiştiniz?

Siyasetlere göre ayrılmış durumda ise siyasetlere göre seçiyorlar. Ama biz, oraya kimi yakalarlarsa götürdükleri aşamada olduğumuz için, ben belli ki hiçbir siyaset tarafından değilim ama herkesle iyi geçiniyorum. Şimdi kimse başka siyasetten birisi gelsin istemiyor. Ne olursa olsun, hangi koğuş olursa olsun. Dolayısıyla herhangi bir siyasetten olmayan ve yaşını başını da almış -o zaman da yaşımı başımı almıştım- birinin gelmesini daha uygun bulmuşlar. Tabii sen onların kavgalarını engellemek durumunda kalıyorsun. Ama daha durum belli olmadan millet o kadar birbirine girmiyor. Si-

yasetlerin birbirine girme durumu ille de olması gerekmiyor yani, bilemiyorum.

Beni E Koğuşu'na versinler istiyordum. Neden E Koğuşu'nu istiyorum, çünkü orada televizyon var ve gazete geliyor. Bir de siyasetlerin ortasında kalmak da hoş bir şey değil. Sana bir şey olduğundan değil, ben kavga, dargınlıklar, tartışma sevmeyen bir insan olduğum için cazip bir şey olarak görmüyorum. Herkes benden utanıyordu E Koğuşu'nda kalmak istediğim için. O sıralarda E koğuşunu çok takdir ediyordum ama tabii nasıl bir şey olduğunu anlayınca vazgeçtim. Kumardan gelenler, fuhuştan gelenler, bir de sözde tarafsız olanlar. Böyle bir şey yok yani, tarafsızlık da böyle. Ama onların gazeteleri var, televizyonları var. Bir de gece ikide bir de basıp dövmüyorlardı, öyle hoş tarafları vardı. Yani hiç unutamadığım bir dönemdir. Uzun bir dönem de değildi. Sonra sonra zaten koğuşa moğuşa kalmadık, çıktık eve geldik, hikâye.

— Sizin koğuş çok kalabalık mıydı?

Vallahi hayli kalabalıktı çünkü gelenlerin hepsini oraya koyuyorlardı. Eğer orada kalacaksa, hapse mahkum olursa ve yahut olacağı anlaşılırsa dağıtıyorlar koğuşlara.

**“MÜJDELER OLSUN,
TÜRKÇE BİLEN BİRİNİ BULDUK!”**

— Çıktıktan sonra ne oldu?

Beni Dünya'dan çıkardılar, beraat bile etse, böyle bir dönem-

de böyle bir suçlamayla içeri giren bir insanın gazetede çalışmasını istemediler. “Devletin temeline dinamit koyuyoruz”, bu dönemin lafıydı, her yerde duyardın. Tazminatı bırak, arşivimi de vermediler. İsmi lazım değil, şimdi rahmetli olan birisi, “Buraya giren, buradan çıkmaz” demiş. Öylece kaldı.

Şeref’in (Özgencil) ekonomi dergileri vardı, onlarda çalıştım bir süre. Aynı zamanda Osman Kaya’nın tercüme bürosunda çalışıyordum, hâlâ da arkadaşım. Nüfus kâğıtları tercüme ediyordum, tavsiye ederim. Kolayladın mı hele. Evden de babamın arkadaşı Sadi Amca’nın tercüme bürosuna da Deniz Nakliyat’ın çok çevirisini yapmışımdır. Korkunçtu, sabahlara kadar. Onları da dışarıdan yapmıştım. Çok çalıştım ya, her zaman saçma sapan işler de yaptım aynı zamanda. Sonra Turhan Ilgaz vardı orada, Turhan Ilgaz beni tavsiye etti; Milliyet gazetesinde bir ekip -Enis Batur, Ömer Madra, Oruç Aruoba- ekler yapıyorlar. Onlara da çabuk İngilizce çeviri yapabilecek birileri lazım olmuş. Dediler ki; işte tamam sen. Git orada bunlarla konuş. Şimdi ben hiçbirini tanımıyorum, yani tanıyorum da insan olarak tanımıyorum. A Dergisi’nden tanıyorum Enis’i, onların da kendi kafamda Uygurca konuştuklarına karar vermişim, onun için şüpheheyim.

Gideyim, nasıl gideyim, nasıl gideceğimi de bilmiyorum. Ben gene bugünkü gibi dolaşıyorum çünkü. Ama bir tane böyle bayağı eskiden kalma, pöti kareli gri-beyaz döpiyesim var, tayyör demeyeyim de. Onu giydim, çok hafif topuklu, nereden kaldıysa artık, ayakkabı giydim, saçımı şöyle topladım, hafif bir makyaj yaptım. Ben kapıdan girdim, hiç bunları gözüm tutmadı doğrusunu söyleyeyim. Onlar zaten beni gördükleri anda “Hiçbir halta yaramaz” demişler. O kadar çaba harcadığım kıyafetime karşı, nankörler.

Sonra Enis dedi ki, “Şöyle oturun.” Avrupa Uluslar Ansiklopedisi diye çok güzel bir ek yapmıştık, yıllardır arıyorum bulamıyorum, onun Danimarka bölümünde sosyal hayat mı ne, öyle bir şeyi verdi bana çevir diye. Ben de oturdum daktilonun başına, çevirmeye başladım. Çok baktığım için sözlüğü de aldım. Enis şöyle bana bir baktı dedi ki; “Yalnız tape etmiyoruz, çeviriyoruz.” Sonra bir yazısında demiş ki; “Onu aptal yerine koyduğum için beni aptal yerine koyan bir bakışla ‘Ben de çeviriyorum zaten,’ dedi.”

Sonra Enis aldı bunu okudu, “Ömer!” dedi, “Ömer! Müjeler olsun, Türkçe bilen birini bulduk”. Sonra Ömer benim aleyhime konuşarak şöyle dedi: “Ama, bira tüketiminde ‘adam başına’ yazmayı unutmuş.” Hiç unutmuyorum ya, çok tatlıydı. “Hemen başla” dediler, hemen başladım. Orada epey kaldık.

Milliyet eki olarak 1983’te çok güzel bir Avrupa Ülkeleri Ansiklopedisi çıkardık. Arıyorum, arıyorum bulamıyorum. O da çok severek yaptığım dergilerden biridir. UNICEF eki çıkardık, Ramazan eki çıkardık. Çok güzel bir Ramazan ekiydi.

İnsanlar geldi gitti. İlber (Ortaylı) ile orada tanışmışımdır mesela, Ankara’dan Enis’in arkadaşları. Çünkü biz dördümüz hakikaten çok iyi arkadaş olduk. Onlar üç silahşörlerdi zaten, bir de ben kuyrukları.

Mesela ben sinema yazmaya da orada başladım. 1984’te o zamanki adıyla Uluslararası İstanbul Sinema Günleri’nde, ki hâlâ en iyi festivallerden biridir, çok iyi filmler vardı. Bunlar gidiyorlar, çünkü arada bir de film yazıyorlar. Ben de gitmek istiyorum ama ben ne yazacağım ki, hiç film yazma-

mışım hayatımda. Ben çok giderdim o zamana kadar. Sonra “Ve Gemi Gidiyor” a gittim, “Yazarsın yarın” dediler. Ben de “Yazarım” dedim. Gündüz simültane çeviri çok dikkatimi dağıttığı için dedim ki akşam gideyim. Akşam da yarısını anladım, yarısını anlamadım gibime geldi. Ertesi gün de gittim, dolaşmaya başladım. “Ben ne yapacağım, ben nasıl yazacağım, ya yanlış anladıysam” diye. Ondan sonra Enis beni aşağılık kompleksi olmakla suçladı. “Çabuk otur buraya, kapıyı kapatıyoruz” dedi, dördüncü katı Milliyet’in. Öğleden sonra köşe yazarları yazıp gitmiş. “Kapatıyoruz kapıyı üstüne, yazıyorsun” dediler. Ben dedim ki “Aşağı bir ineyim bakayım arşive”, bir gazetede gördüm çünkü *And The Ship Moves On* diye, “Hayır, olmaz” dedi. Ama bunlar da görmüşlerdi, Enis bir süre İtalya’da bulunduğu için biraz anlıyor. Bunların ikisini oturttum karşıma, konuştuk karşılıklı, bu böyleydi, değil mi, şu şöyleydi diye. Makul bir şey yazmışım ama o gün Oruç yoktu, ertesi gün geldi, dedi ki: “Keşke bana da sorsaydın, gergedan meselesini unutmuşsun.” Hani indirirler ya, hakikaten unutmuşum. Ama zaten 3.000 vuruşluk bir şeydi, sayfada da yer azdı.

Ben onu korka korka yazdım ama kimsenin de bir itirazı olmadı; kim bu, nereye yazıyor diye. “Aa, iyi yazmışsın aferim” diyen bile oldu. İki gün sonra “Mario Richhi’nin Ölümü”nü yazabilir miyim diye dolaşıyordum. Yıllar sonra siz nasıl başlamıştınız diye sordular, “Hatırlamıyoursundur sen” dedi Enis bana, “Yoo, gayet iyi hatırlıyorum, sizin yüzünüzden başladım”, “Hay Allah, ben de unutmuşsundur diye umut ediyordum” dedi. Ama hakikaten onların yüzünden başladım, özellikle de Enis. Enis’in acımasızlığı yüzünden, iyi de oldu yani, kötü olmadı tabii de. Orada çok çalışmışım, çok da severek çalışmışım fakat çok da bölüm değiştirdik.

— Milliyet’te çalışırken Tan Sineması’nda Nostalgia’yı ilk izlediğinizde “İlk şok” diye anlatıyorsunuz, ilk Tarkovsky filmi...

Şok tabii ya ama sadece Tarkovsky değil, iki tane var aslında. Bir tanesi; Nostalgia’yı izledim. Kime sorsam ya çıkmış, ya beğenmemiş, ya bilmem ne. Ben ertesi günü Milliyet’e giderken yol boyu düşündüm. Arkadaşlarım var Enis, Ömer, Oruç, bunlar üç silahşör ben de Dartanyan’ım. Düşündüklerine de önem veriyorum. Ben şimdi ne yapayım, gidip “Sevmedim” desem herhalde beni çok takdir edecekler diye düşünüyorum. Kimse beğenmediğine göre. Ama kendime karşı böyle bir şey yapamayacağıma karar verdim. Kapıdan içeri girdiğim anda dedim ki “Arkadaşlar valla ne dersiniz deyin ben Nostalgia’yı sevdim.” Boynuma sarıldılar, meğer o üçü de sevmiş, benimle dört, beşinci kişi Burçak Evren. O anda Nostalgia’yı sevdim diyen, benim bütün bildiğim budur.

— Tabii sonra moda oldu.

Moda oldu, Tarkovsky modası çıkınca... İkincisi Tan Sineması’nda Antonio Gades... Ama Kanlı Düğün’dü galiba önce gördüğüm. Çıktım sinemadan, kararmış hava. Üst geçite gitmiş olmam bir defa tamamen delirdiğimi gösteriyor. Bir de hem yükseklik korkum var, hem tavuk karası var, karanlıkta da görmem. O geçitten çıktım yukarıya, aşağıya indim, karşıya, arabaya bindim. O zaman “Vay anasını, ben ne yaptım” oldum. Sonra ertesi gün geldim Milliyet’te anlattım, dediler ki “Hiç merak etme burada bütün kadınlar Antonio Gades, Antonio Gades diye dolaşıyor.” Haa dedim, demek ki böyle ortak bir hastalık varmış.

— 1984'te Tim Severin ile yolculuğa çıkmanız nasıl oluyor?

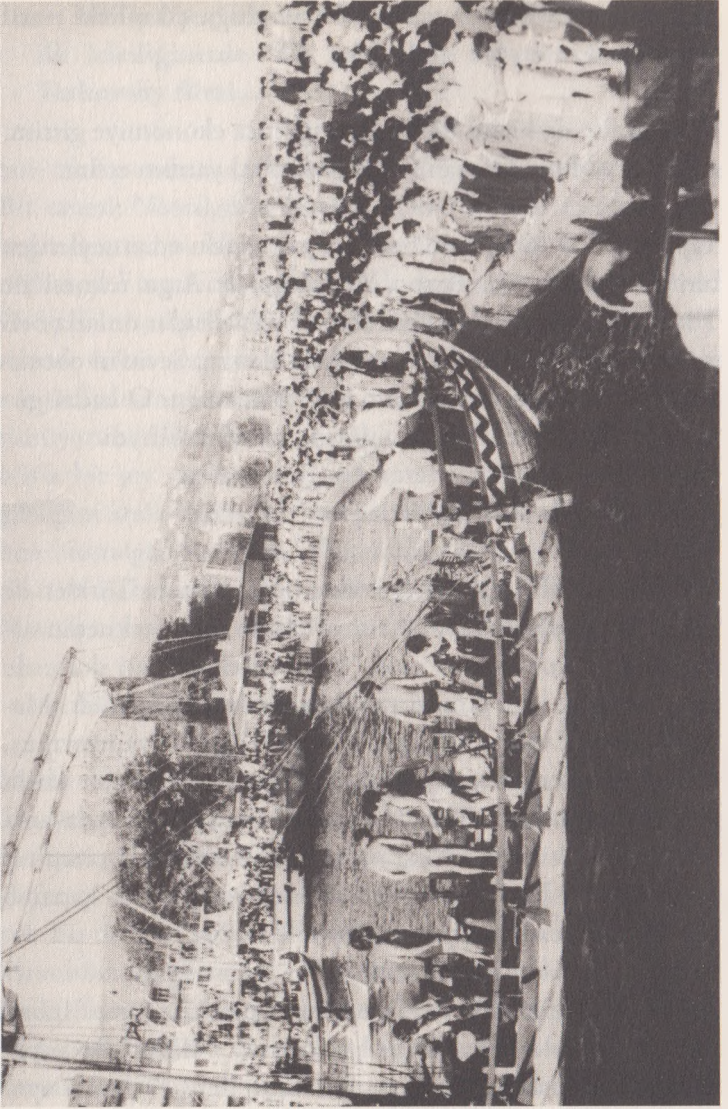
Ekler azalıp da bizim bölümler dağılınca ekonomiye gittim, redaktör oldum. Osman'a (Saffet Arolat) yardım ettim.

Tabii bir de o dönemde beni en çok mutlu eden şeylerden biri Tim Severin'in Iasson Yolculuğu ile Argo teknesi ile Türkiye'ye gelmesi. İstanbul'dan Hopa'ya kadar onlarla ben gittim. "Sevin's Lad" diyorlardı kendilerine, Sevin'in çocuklarıydılar. Çok muhteşem bir şeydi hakikaten. O kadar güzeldi ki hayatımın en mutlu dönemlerinden biriydi.

— Kaç gün sürmüştü?

On altı-on yedi kişilerdi geldiklerinde, burada Türkler de katılmıştı. Dublin Sheraton'ın müdürü vardı, teknenin aşçısıydı. Üç tane doktor vardı, her meslekten ileri derecede insanlar vardı ama bunun yanı sıra denizciler de vardı. Mesela Cormack vardı; ailesi kaç nesildir balıkçılık yapıyormuş, balıkçı gemilerinde çalışıyormuş. Trondur Patursson vardı, geminin ressamıydı. Faro Adaları'nda yaşıyor aslında ama Danimarka'ya bağlı olduğu için Danimarka'nın tanınmış bir ressam ve heykeltıraşı. Çok konuşmayan içine kapanık bir adam, resimlerini çiziyor boyuna.

Sonra gitti Amasra'da, açık deniz seviyor, daha önce Sinbad ile açıldıklarında da Tim'le berabermiş. "İkisini de yapamazdık o olmasaydı" diyor zaten Tim, denizci çünkü aynı zamanda adam. Ailesi on altı kuşaktır aynı yerde yaşıyor ve denizle haşır neşir. Sonra çok karaya yakın dolaşıyoruz, hiç açık denize çıkmıyoruz diye bıraktı gitti tekneyi.

Tim Severin'in Iasson Yolculuğu. Artvin'den ayrılmaya hazırlanıyorlar, Gürcistan'a geçecekler.

Çok sevdiğim arkadaşlarım vardı, asker vardı iki tane, bilmem ne askeri akademisinden Miles vardı, soyadını hatırlamıyorum. Sonra onlar İstanbul'a geldiklerinde beni aramıştı, bir kısmı buldu Milliyet'ten, bir kısmı bulamadı ayrıldıktan sonra, ricalar etmişler ama insanlar da nedense sen görmek istemezsin diye düşündükleri için hemen haber vermemişler. Bir kısmını yakaladım.

— Bu gemi hangi mahiyette gelmişti?

Şimdi bu Tim Severin'in üçüncü yolculuğuydu, ilki Brendan Yolculuğu, ikincisi Sinbad Yolculuğu, bu da Iasson Yolculuğu (*Jason Voyage*). Tim, geçmişteki efsanevi yolculukların tamamen uydurma ve efsane olmadığını, eğer efsaneyse mutlaka bir gerçeklik temeli olduğunu düşünüyor. "Bunlar yapılmış yolculuklardır" diye, o dönemin şartları ile tekneler yapılıyor. Mesela bu tekne Yunanistan'da yapılmıştı. Tamamen tahta çivilerle; hiç metal yok, tamamen o dönemin şartlarıyla. Öyle ki bunlar açık denizde kayboldukları, sürüklenip gittikleri zaman bile yelken ve kürek dışında hiçbir şey kullanmamışlardı. Ve hakikaten de Yunanistan'dan Gürcistan'a kadar o tekne ile gittiler.

Bunları kanıtlıyordu o, Brendan da altıncı yüzyılda İrlandalı bir keşiş, Amerika'ya gitmiş ama iki seferde gitmiş, ortada bir adada kışı geçirmişler, kışın gidemedikleri için. Orada da altı-yedi kişi bir tekne içinde, yelkenli bir tekneden Trondur Patursson sayesinde okyanusu geçip sağ salim varmışlar Amerika'ya iki yıl içinde.

Sinbad Yolculuğu da Sinbad efsanelerinin yolculuğu. Onu da Umman Sultanı Kabus sponsor olduğu için yapabildiler

çünkü masraflı bir yolculuktu. Orada da o yolu katettiler, gene Trondur rehberliğinde. Iasson Yolculuğu çok güzeldi, hem kendisini sevmiştim seyahatin, hem de insanlar çok eğlenceliydi.

— **Bu projedeki kameraman Arthur sizin için konuşmuş ve sizi BBC'ye çağırmışlar ama “Ben orada kimseyi tanımam” diyerek gitmemişsiniz. Doğru mu bu?**

Doğru (ve tabii ki bir kahkaha koparıyor). Elif bana dedi ki “Hakikaten ya, tanımazsın tabii. Ne olacak, sen şimdi gitsen orada İngiltere'ye bir yere.” Fıksır olarak çalışmamı istemişlerdi, önden gidip hazırlamak için. Aslında bana göre bir iş değil tabii. Ben öyle insan ikna edebilen biri değilim, “Hayır” dediler mi, “Peki” deyip dönüp yürürüm. Ama bunlar burada Milliyet'in gücüyle de yapılan şeylerin hepsini benden bildikleri için böyle bir şey istediler. Tim Seve-
rin seferinden sonra oldu bu, orada BBC ekibi vardı çünkü. Ben dedim ki “Ben yapamam orada”, ama hakikaten cesaret edemem, tek başıma İngiltere'ye gideceğim, BBC'ymiş, orada fıksır olacağım, bilmediğim yerlere gideceğim. Ben ki şehri bulup gideceğim belli değil, kendi becerikliliğimden söylüyorum. Çok gözüm korkmuştu. Ben mesela Michigan Üniversitesi'nden dört yıllık burs alıp, “Ben annemi özleirim” diye gitmemiştim Amerika'ya ki, annemle de bu kadar geçinemeyebilirim ayrıca. Yani oluyor, ben korkuyorum herhalde dışarı gitmeye ya da burayı seviyorum ne bileyim.

— **Derken Hürriyet'e geçiyorsunuz...**

Çetin Emeç ile Enis münakaşa edince, Çetin Bey hepimizle tek tek konuştu; “Bu Enis'le aramızda bir şey, siz kalın,

gitmeyin” diye uzun uzun, Çetin Bey gibi adam yani, kibar kibar konuştu. Biz yukarı çıktık istifa ettik. O gün öğleden sonra tazminatlarımızı almış olarak gazeteyle ilişkimiz kesilmişti. Hiç böyle şey görmedim, demek ki böyle bir şey için Çetin Bey gibi birisi lazım oluyor.

Çetin Emeç’e istifamızı verirken Altan Öymen’e duacı oldum. Çünkü ben insani ilişkilerde de iş ilişkilerinde de artık kafamda “Tamam” diye bir noktaya geldiysem, iki kitap bir çanta alıp çıkma yanlısı olduğum için kadrolu çalışmayı sevmiyorum. Çünkü ne oluyor; kadrolu çalışıyorsun, ay başında alıyorsun parayı. Ay sonuna kadar çalışman lazım. Ay sonuna kadar ben unutuyorum zaten neye kızdığımı. Yalama oluyor iş artık, çünkü “Ya boşver Sevin Abla’yı, şimdi kızdı da yapıyor, ay sonuna kadar unuttur” diyorlar. Sonra ay başı oluyor maaşını veriyorlar, yine başa sarıyorsun.

Altan Abi vallahi yarım saatten fazla konuştu benimle kadrolu çalışmanın faydaları üzerine. Ondan sonra ben de bu politikacı saldırısından kurtulmak için kısmen, kadrolu oldum. İyi ki de olmuşum, çok güzel paralar aldım.

Ardından biz Hürriyet’e gittik, çünkü Oktay Kurtböke var, orada Sekizinci Gün mü ne diye bir Pazar eki çıkaracak. O eki de biz çıkaracağız. Oktay Abi ile çalışmak çok güzeldi, çok eğlenceliydi. Orada epeyce kaldık, aylar geçti, aylar geçti bir hareket yok. Tamam boyuna bir şeyler yapıyoruz, oradan da arkadaşlar aldık, grubu genişlettik, boyuna demolar derken dergi çıkmıyor.

Tabii ben o arada boş kalınca ne oldu? TV’de Yedi Gün’e yazmaya başladım, hatta hafta sonuna bile fal yazıyorum. Her

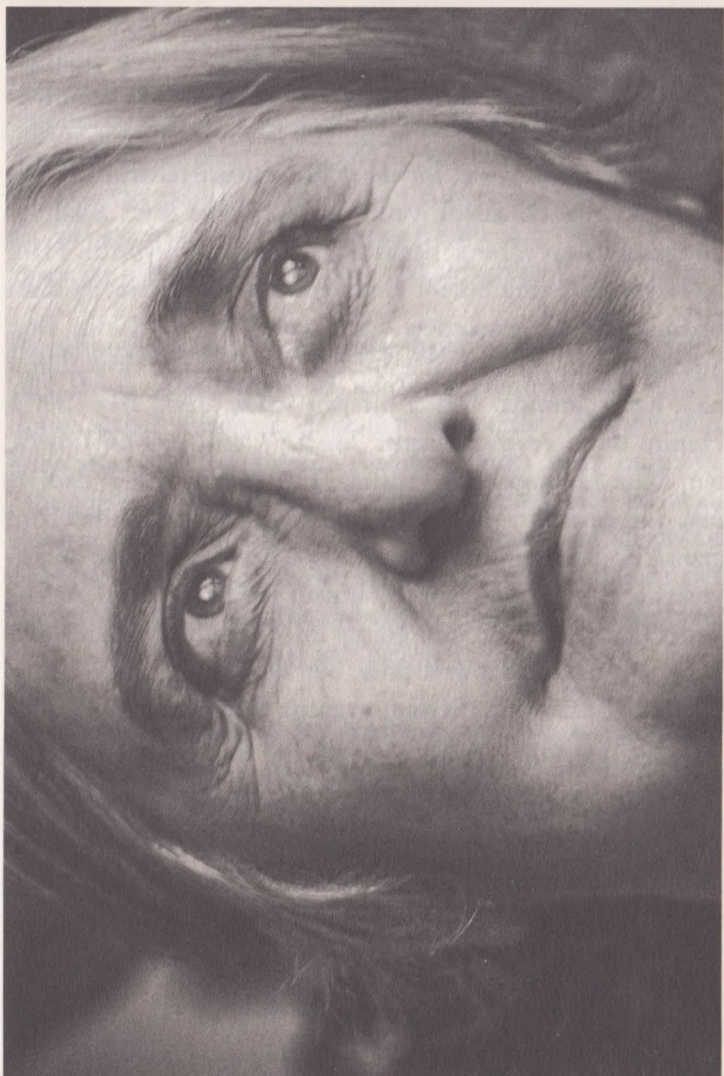
tarafa bir şey yazmaya başladım. Mehmet Yılmaz vardı, onlar da bir erkek dergisi çıkarıyorlardı. Yan odamda da zaten Semih Balcıoğlu vardı, fevkalade eğleniyorduk. Cumartesi çocuklar geliyordu, o karikatür dersleri veriyordu, onun yanına gidiyordum. Benim işim vardı her zaman olduğu gibi.

Sonra bunlar dediler ki, “Ya burada olmayacak, boşuna maaş alıyoruz, haybeye, gidelim.” İyi dedim ben de peşlerine takıldım, Enis bana dedi ki; “Otur oturduğun yerde, senin işin gücün var, çalışıyorsun. Kurt sürüsü müyüz biz?” Ben bir müddet mıymıylandım, beni bırakıyorsunuz gidiyorsunuz falan diye, sonra alıştığım için de kaldım.

Ama orada çok komik bir şey oldu. Biz geldikten iki ay sonra falan, koridor geçer camların arasından, o sırada o camın önünde oturuyordum. Bir şeyler yazıyorum. Karşıdan maiyetiyle geldi birisi,önümde durdu, bana baktı; Çetin Bey. Sabah her zaman olduğu gibi 08.00 sıralarında gelmişti, biraz erken gelir. “Nasılsınız Sevin Hanım?” dedi, “İyiyim Çetin Bey, siz nasılsınız?” dedim, “Ya Sevin Hanım, görüyorsunuz dünya küçük, gene buluştuk” dedi, yürüdü gitti. Gazetenin başına gelmiş Çetin Bey.

Ondan sonra ben dedim ki bu iş de bu kadarmış. Biz buradan güzel güzel gideriz. Milliyet’te de beni severdi Çetin Bey erken geliyorum, çok çalışıyorum diye. Ben atılma korkuları ile titreyerek yaşarken, bir hafta sonra “Sevin, Çetin Bey’in adamı” diye dedikodu çıktı. Adam hal hatır soruyordu.

Tam tersine “Orada bildiğim bir adam buldum” diye sevinmiş herhalde, bir de erken gidiyorum ben, onu da biliyor, çalışıyorum da. Her şeyi bana yollamaya başladılar. Mesela söy-

Fotoğraf: Kutlukhan Kutlu

le konuşmalar geçiyordu; Stern'den böyle bir paragraflık yazı getiriyor, bir ülkede duvarın dibine çıplak dizilen adamlar haberi. Diyorum ki "Çetin Bey, ben Almanca çok az biliyorum, okulda okudum", "Önemi yok Sevin Hanım" diyordu. Ben artık telefonlarda, bir de doğru dürüst telaffuz etmeye çalışarak "Abi bu neydi, yanlış mı şu?" diye diye. Adamlar da orada üslup yapmış herhalde, tam anlaşılmıyordu. Hadi bu neyse gene ama Bülent Denli editörken Hürriyet'te, daha bizim gazeteye geçmeden orada çok ömürdü Çetin Bey. Stockholm'de çocuk bahçesini bir şey yapmak istiyorlardı, halk karşı çıkmıştı. Orada bir yazı vardı, Çetin Bey "Sevin Hanım bunu çevirir misiniz?" dedi. "Çetin Bey bu Danca, ben Danca bilmiyorum" dedim. "Hiç yoktan iyidir" dedi ve ben onu çevirdim ya! Çünkü bu olay ilk patladığında bizim ajansa Kopenhaglı çocuklar gelmişti. Bab-ı Ali içinde dolaşıyorlardı. Bize geldiler bana bir broşür verdiler. Ben de "Aaa ne kadar benziyor, şu şu mu? Şu şey mi?" dedim diye bana böyle bir 15 sayfa kadar çevirdiler, ben de kelimelerinin yanına bir miktar yazmışım. Sayfanın yanına yazmışım, Danca'm da bu kadar. Ki bunu bilmiyor Çetin Bey ayrıca, Allah rahmet eylesin. Onu çevirmiştim, Danca çeviri yapmışlığım vardır, bunu da belirteyim. Hakikaten eşek gibi çalıştırıyorlarmış, ki hâlâ da çalıştırıyorlar bir şey fark etmedi.

Sonra 1985'te Erol Bey, oğlu Sedat Bey'in doğum gününde, ona bir gazete hediye etmeye kadar verdi. Sedat Bey o doğum günü hediyesinin Hürriyet Gazetesi olacağını tahmin ediyormuş. Gazeteyi babasının kendisine bırakacağını düşünüyormuş. Onun için bizim Hür Gün'ü nefretle karşıladı başından beri. Çok iyi bir gazeteydi oysa ki, Turhan Ilgaz vardı, yazı işlerinden arkadaşlarımız vardı Milliyet'ten. Çok sevdiğimiz insanlar vardı, gazeteci arkadaşlarımız vardı gayet iyi. Ben de

dış haber şefiyim, orada da Cem Serdengeçti falan gibi gayet dış haber tecrübesi olan insanlar vardı. Geliyorum sabahtan her şeye bakıyorum, gelen bütün UIP'ler falan, iyi de bir ekibimiz vardı. Bir iki genç arkadaşımız, iki tane tecrübeli arkadaş. Gayet güzel çalışıyorduk, işte Hümeysra Özalp vardı Milliyet'ten gelmiş, hatta Orhan Alkaya bile vardı, Orhan da bizi kurtaran adamdır, hemen yarım saat içinde her şeyi yazar, ne olursa olsun. Neyyire Özkan vardı.

Fakat birden, fena halde hissetmeye başladık Hürriyet'in düşmanca tavrını. Şöyle ki, ne olursa olsun akşam belli bir saatte haber kesiliyor. Meksika depremini veremiyorsun, herkesten önce bulduğun, yazdığın halde, şunu bunu veremiyorsun. Bir sürü şey, bir tek ismi lazım değil bir arkadaşımız vardı, o montajı falan kafaya almıştı, onlar birlikte oturuyorlardı, keyif ederek bir yandan, bayağı akşam ileri saatlere kadar haber girebiliyorlardı. Tek bir yerde. Bizde hiç öyle bir şey yok. Sonra o işin de sonu geldi.

Bu arada sanıyorum ki Enisler Ali Saydam ile çalışmaya başlamışlardı. Onlar da yeni bir gazete çıkarıyorlardı; Son Havadis. Ben oradan ayrıldım, oraya gittim diye hatırlıyorum, doğruysa eğer. Güneri Civaoglu vardı, biz hafta sonlarında eşek gibi çalışırken eşiyle hamburger falan getiriyorlardı, çok iyi hatırlıyorum onu. Orada biz epey çalıştık, komik bir gazeteydi aslında. Ama artık gazetedeki insanlar yoktu, öyle gazetenin binası kalmış gibi. Sonra Mecidiyeköy'e geçtik. Orada işte ilk Gergedan, Şehir Dergisi. Ki Gergedan en iyi dergilerden biriydi, Şehir'i de beğenirdim ben.

— Sezen Aksu ile Gergedan'dan mı tanışıyorsunuz?

Ben Gergedan dergisinde çalışırken, o da derginin patronuydu, oradan tanışıyoruz. Gergedan, Şehir, orada beş altı tane dergi vardı, bir tane değil.

— **Sezen Aksu ile Gergedan günleri nasıldı?**

Ben Gergedan'dan ziyade Sezen Aksu'yu daha çok Boom Müzik Dergisi'nden hatırlıyorum. Elmadağ'dayken biz daha. Çünkü o çocuklarla çok muhatap olurdu, o dergiye çok destek olmuştu. Yani Sezen, Ali Saydam'a destek oldu maddi olarak. Gergedan'ın da olduğu dergi grubunda bir hissesi de vardı sanırım. Çok severim o dergileri.

Benim çalışmaktan çok memnun olduğum ekipler ve yerler var. Ekibim tabii ki Enislerdir, bir de Nokta ve Ne Nerede ekibi, Erdir Zat, Mehmet Açar, Mehmet Atak. Gergedan, Şehir, o dergiler, spor dergimiz de vardı; Start diye. Ne Nerede'yi severim. Bir dergi daha vardı ama adını hatırlayamayacağım sanırım.

— **Tarkan'la da Sezen Aksu vasıtasıyla mı tanıştınız?**

Evet Sezen ve Pakize (Barışta) vasıtasıyla. Çok severim ama çok tatlıdır.

— **Her yerde Sezen Aksu kitabını yazdığınız geçiyor.**

Ya inanılır gibi bir şey değil. Ben bundan şunu anlıyorum, insanlara verilen tanıtım metinleri hiçbir zaman düzeltilmiyor. Ne o insanlar düzeltiyor, ne de verenler düzeltiyor. Ya harf yazmadım, harf, öyle söyleyeyim. Çünkü o zamanlar İshak Reyna vardı İş Bankası Yayınları'nda, oradan biliyorum.

Ahmet diye bir arkadaşımız vardı başında genel müdürdü. Karısı Homer Kitapçısı'nın sahibi olduğu için Ayşen'i oradan tanıyorum. Bunların nehir kitapları var ya, Sezen Aksu ile onu yapmak istemişler. Onun da nereden aklına geldiyse "Sevin yazarsa olur" demiş. Bunlar da bana söylediler. "Yazar mısın" dediler, "Bilmiyorum" dedim. İşte şöyle olur, şu kadar çok basar, çok para kazanırsın falan. Sezen'i sevmediğimden değil ama o çok zor bir iş. Ben zaten dünya kadar iş yapıyorum. Şimdi olsa düşünmem bile, mümkün değil vakit ayıramam.

"Peki" dediler, anlaşma yaptılar, bana bir de avans verdiler. Kitabın yapılmayacağı anlaşılınca anam ağladı o avansı ödeyene kadar sonra. Bir daha da hiç haber çıkmadı, ben de bir iki kere sordum, benim de cennet canıma minnet. Yaparım birkaç kitap öderim alt tarafı avansı diyorum. Sonra vazgeçti Sezen herhalde, bilmiyorum. Hiçbir şekilde dahil olmadım ben bu işe. Bir tek avans aldım ve sonra ödedim.

Zaten yazmak diye bir şey değil, söyleşi yapacaksın. Sezen'e uygun zamanlarda gideceksin, Sezen'in evinde söyleşi yapacaksın. Sonra o söyleşiler deşifre edilecek, sonra onlar sunulacak. Çok uzun ve nankör bir iş. Ama o zamanlar çok iyi bir dönemiydi İş Bankası Yayınları'nın, şimdi nedir bilmiyorum durumu.

"REMİLCİ HANS"

— Spor dergisinde Mustafa Bey (Dağıstanlı) ile berabermişsiniz...

Evet, onu sonra Sabah'çılar kapattı.

Uzun bir süre Mecidiyeköy'de çalıştık. Bu sefer Sabah gazetesini ile bağlantılanmıştık. Çok güzel bir spor dergimiz vardı. Önce Ömer ile Deniz Gökçe çıkarmışlardı. Ben de vardım, sonra onlar ikisi bıraktı, bana kaldı. Beş-altı sayı çıkardık, bizim Mustafa Alp Dağıstanlı ile. Çok güzel söyleşiler yaptı o futbolla ilgili, eski futbolcularla falan. Dinç Bilgin aldı dergiyi. Ayrıldı çocuklar, ben de ayrıldım çünkü spor dergimizi de kapatmışlardı. Oysa çok iyi bir dergiydi.

Çok iyiydik, birkaç dergide çalışıyorduk. Aynı zamanda Sabah'ın bir eki vardı, onda da çalışıyorduk. Hatta ondan kaçan bir remilci vardı, Hans. Sonradan adamın Türk olduğu anlaşıldı tabii. Hans Aiberg, remil atıyor, söylüyor. Biraz içkiye de düşkünmüş. Bu adamı oturtuyorlar, yazıyor Sabah Gazetesi'nde. Epey bir süre devam edince boşlamaya başlamış. Bunlar da adamın önüne içkiyi koyup falan derken bir şekilde terbiye etmeye çalışmışlar. Fakat sonunda olmamış, adam kaçmış. Adamın da çok fazla okuru var. Uzun süre kaçtığı belli olmasın, biz onu ikna ederiz, getiririz diye, onun cevaplarını ben yazdım. Beni oturtttular. O zaman da yeni geldik daha, Dinç Bilgin'in rahle-i tedrisi durumu. Geldik böyle oturduk, kapının da girişinde oturuyorum, Hans'ın hemen karşısında yerim. Hem kendi işlerimi yapıyorum hem de Hans'ın işlerine bakıyorum çünkü ben sekreteriyim. Adam olmadığı için arayanlarla ben konuşuyorum sekreteri olarak.

Sonra mektuplar geliyor, mektupları açıyoruz. Çok zor cevap vermek. Kadın diyor ki "Yüzüğüm kayboldu, yılan gelimimden şüphe ediyorum." Hay Allah'ım, şimdi ne desem?

“O almadıysa nerede?” diyor. Yani hakikaten bunun ruhsal sorumluluğu çok fazlaydı, çok zorlanıyordum. Neler yazdığımı hatırlamak bile istemiyorum zaten hatırlamıyorum da Allah’a şükür. Ama “Yok, o almadı ama yakınınızdaki birine çok dikkat edin. Karanlık bir yerde şimdi kapalı. Şu anda çıkarmak mümkün değil” falan gibi inanılmaz şeyler yazıyorduk. Epey bir süre geçtikten sonra dedim ki “Yetti abi!”, Enis de “Ulan bu kadın sizin remilciniz mi” dedi. Bu remil işinde çok sıkıntı çekmiştim.

Gazetenin kapısına gelen bile oldu. Beni söylemediler ama çünkü tembih etmişlerdi sakın Sevin’e yollamayın diye. İçeri gittim, kaçtım. Bir şekilde yolladılar geleni.

Esas falım Haftasonu’ndaydı, haftalık fal yazıyordum. Fakat ben bilimsel bir çocuğum ya her şeye rağmen, her şeyi öğrenmem gerek. İngiliz kadınların her burç için yazdığı 12 aylık kitapları alıyordum. Gün gün okuyordum hepsini ki oradan bir şey çıkaracağım. “Muslukçu gelecek” diyor. Ya bu İngilizlerin ne kadar ustalarla başı dertteymiş abi! Yedi günün üç gününde bir muslukçu sorunun oluyor. Aşk nerede aşk, para ulan para diye öyle yazıyordum. Sonlara doğru artık sapıttım. Dedim ki başlarım kitaba zaten bir halt çıkmıyor. Zaten burçlarda belirli bir karakter belirmişti o vakitte. Bayağı uzun yazdım onları ama. Haliyle insan da ilgilenmeye başlıyor bu durumda.

Miliyet’te de günlük (*Tam bu noktada Sevin hoca durdu ve kendi kendine “Aaa ben falcıymışım ayol” dedi*) yazdırıyorlardı bana. Ben yazıyorum diye bakan arkadaşım da olabiliyor. Ben de durumlarını biliyordum ya onlara küçük tuzaklar kuruyordum. Önlerine yem atıyordum. Günleri böyle çok

güzel sıralamışım kendime, şuna şu, buna bu diye. Hepsine yazıp gidiyorum ve çok iftihar ediyorum kendimle. Hatta “Sen yazmıştın bak ne biçim çıkmış” diye neden demiyorlar diye de hayret ediyordum. Bir gün başka bir iş için aşağı indim. Şükrü var bizim mizanpajı yapan, sayfayı oturtan, onun yanında duruyorum. Benim yazdığım falları kesmişler, yapıştırıcıyı da sürmüşler altına, böyle gün gün ayırmışlar ve sıra mevzubahis olmaksızın öylece sütuna yapıştırmışlar. Eline ne gelirse onu koyuyor, burcu bile tutmuyor. Böyle baktım baktım “Şükrü yaktın beni!” dedim. Oysa o kadar memnunum ki kendimden anlatamam. Haftasonu daha sonraydı o zaman kitap alıp bakmayı da bilmiyorum.

Bir de Tara Çet vardı. Tara Çet adıyla ya Rapsodi ya da Kapris’te fal yazmıştım. Ama uyduruyor da olabilirim, Deniz beni öldürür. Editörümüz şimdiki adıyla Deniz Gök’tü, o zaman Yegül. Tara adı, böyle hani hanımefendi burç yazarları vardır ya oradan gelir, hep anneannem gelmiştir gözümlün önüne onu yazarken. Çet de anneannemin soyadı.

Bir de Sabah Yıldızı’na bakıyordum. Elektrik çok kesiliyordu. Çok çabuk dizilmesi gerekiyordu, ben on parmak da yazıyordum. Genelde bu on parmak başıma çok iş açmıştır, hatta bir seferinde, adını söylemeyeceğim çünkü Milliyet’in saygın bir yazarı, bir arkadaşım yanımda oturmuş benim, çabuk da olması lazım, ya kendim yazıyorum, ya da bir yerden toparlıyorum. Bu da yanımda oturuyor ve hiç sesini çıkarmıyor. Sayfanın bitmesine yakın “Parmağını yanlış koydun” dedi. Bütün bir sayfayı yazdırmış bana kıskançlığından, sinir olmuş on parmak yazıyorum hızlı diye. Sonra baştan bir daha yazdım. Nasıl düzeltebilirsin. Öyle bir usul varsa bile ben bilmiyorum, yoktur büyük ihtimal. Yani ga-

Burası BİLSAK. Ahmet Eken, Nejat Bayramoğlu, şu yakınlarda ölen Zeynep'in babası, ne kadar benziyor değil mi? Gençlik fotoğraflarında sarı saç, mavi göz, ağız yapısı da benziyor, hatları benzer.

zete sayfasından bahsediyoruz. Allah'tan resimli, magazin de bu hoş tarafı var.

— 1991'de Nokta'da çalışmaya başladığınızda Duygu Asena ile çalışmışsınız.

Duygu Kadınca'daydı, biz Nokta'daydık. Aynı binadaydık ama arkadaşlığımız vardı. Bir de tabii bunu her zaman her yerde söylemek istiyorum, Duygu birlikte çalıştığı insanların, kendi elemanları olmasa bile, sorunlarıyla kendiliğinden, gönüllü ilgilenen, benim gördüğüm tek yönetici olduğu için unutmak mümkün değil. Yani biz Nokta'da bir uygulama yüzünden, ki unutmuşum bile ne olduğunu, çok mutsuz olmuştuk. Kimse de gidip ona şikâyet etmedi. Ama o bu durumun farkındaymış. Bizi aldı götürdü, galiba Güneş'e, Bebek'e öğle yemeğine götürdü hepimizi. "Gelin bakalım sizi yemeğe götürüyorum" dedi. Birer tane içtikten sonra "Hadi şimdi anlatın," dedi. Anlattık ve bizim sorunumuzu çözdü ya, yani bu da hayatta rastlanan bir şey olmadığı için hiçbir zaman unutmam. Arkadaşım tabii, ondan sonra da arkadaşım kaldı. Çok severim Duygu'yu.

— Yapı Kredi Yayınları'nda çocuk kitapları bölümünde çalışmaya başladığınız sırada daha Harry Potter yoktu. İshak Renay vasıtasıyla mı çalışmaya başladınız orada?

Hayır, Turhan Ilgaz, Allah rahmet eylesin. Turhan bir gün telefon etti bana ve dedi ki "Bizde çalışır mısın?" Biz de öyle bir durumdayız ki, para alamıyoruz. O zaman Nokta'dayız, "Ne Nerede"yi yapıyoruz.

— Bu arada “Ne, Nerede” ne kadar güzeldi, çocuk aklımla en çok beklediğim ek o olurdu.

Çok güzeldi, ben de öyle düşünüyorum hakikaten. Sonra onun bir tanesini bir hafta sonu eki yapmak isteyen BirGün’e emanet verdim.

— Ve geri gelmedi...

Gelmedi ya, sorma. Bulamadılar, aradılar ve bulamadılar. Yani o kadar üzıldüm ki anlatamam. Çünkü benim hayatta sakladığım bir şey var, o da bu. Gergedan’ları bile Noyan’dan aldım sonradan. Bir de Radikal’in Cumartesi ekini biz yaparken, film ekiyken, onları, neredeyse hepsini, saklamışım. O seri bozuldu diye çok üzülmüştüm.

Ama eskisi kadar fanatik değilmişim artık, eskiden sahaftan aldığım 10 yıllık Premiere dergilerinden birini kaybettim; sanıyorum ki “Kubrick Speaks/Kubrick Parle” olanı, söyleşi yapmışlar Kubrick’le ve bir tanesi gitti diye hepsini verdim birine. Mükemmeliyetçilik de artık kendini beğenmişliğin başka bir hali tabii. Sonra doğrusu üzıldüm, gerçi okuyamıyordum ama çok güzel fotoğraflar vardı. O zaman internet de olmadığından çok işe yarıyorlardı.

— Ne Nerede’nin kapağı da çok güzeldi, sade, beyazdı böyle ortada bir görsel vardı.

Kutlukhan’ı biz öyle kandırdık. Kutlukhan bana gelmişti Nokta’ya. Erdir Zat var, Mehmet Açar falan öyle bir ekibimiz var. Bir anda bir şey oldu, Ann-Margret resmi bulamıyoruz kapağa koymaya. “Sizin işiniz var, ben bakayım”

dedi Kutlukhan, gitti aşığı arşıve, çok güzel bir motorsikletli Ann-Margret resmi buldu, getirdi. O arada Kutlukhan da benim gibi her şeyle ilgileniyordu, bıraktı sonradan. Müzikle çok ilgileniyordu. Sporla her zaman ilgilidir. Tabii ki sinema ve edebiyat yani. Bu Erdir'in çok hoşuna gitti, biz onu öylece bir resimle kandırdık. Tuğrul'a söyledik, Tuğrul da olur dedi. Basında geçen anlamsız yıllarını tamamen bize borçlu olduğunu söyleyebilirim.

Ne Nerede'yi hakikaten çok seviyordum ama işte biz maaş alamıyorduk. Alıyorduk da geç alıyorduk, hani mesela diyorlar ki "Pazartesi alacaksın, yok olmadı çarşamba alacaksın." Hatta bir seferinde muhasebe müdürüne "Tamam da sizden bir ricam olacak, lütfen bakkalıma siz telefon edip bu durumu söyler misiniz, bana artık inanmıyor," dedim. Çok doğrudu ama hakikaten inanmıyordu. Hemen verdiler, kimseye söyleme demişlerdi.

Neyse o sıralarda Turhan Ilgaz aradı, "Gelir misin?" dedi. "Ne veriyorsunuz" dedim, "Valla biz 9-10 veriyoruz" dedi, bin olarak yani. Ama bugünkü para değil tabii. Ben dedim ki "Onu bırak, vaktinde veriyor musunuz? Ayın birinde veriyor musunuz?" dedim, "30'unda bile verdiğimiz oluyor" dedi. "Tamam abi, pazartesi geliyorum" dedim. "Yok ya, iki üç gün dinlen. Bir dahaki haftaya gelirsin" dedi. Öyle ayrıldım ve Yapı Kredi'ye de öyle girdim. Yani tamamen bu sistemin baskısıyla. Ama tabii çok arkadaşım vardı orada. Mehmet Ulusel'i de orada tanıdım ama onunla da çok iyi arkadaş oldum. Sonra da Turhan Ilgaz tabii.

— **Radikal'de daha geç, 1996'da başladınız.**

İşte ne zaman açıldıysa o zaman. Hatta açılışından altı ay kadar önce. Kasım'da açıldıysa biz yaz başında falan ordaydık.

— **Elif, Kutlukhan ve sizin aynı anda Radikal'de çalıştığı dönem ne kadardı?**

Kutlukhan dışarıdan çalışıyordu, sürekli çalışmıyordu. Elif'le ben çalışıyorduk. Bayağı çalıştık, ben ayrılmadan kısa süre önce Elif çıktı. Ben akıl vererek ona yol açmıştım; ille çık, diye. Çıktıktan sonra dedim ki, “Ya ben bu çocuğa çık dedim. Bu çocuk çıktı ben burada kaldım. Bu ne terbiyesizliktir ya!” Üstelik de üç buçuk yıl sonra nihayet bana kadro yapıyorlardı, öyle de bir mutlu zaman. Sonra aşağıdan telefon ettiler, dediler ki “Sevin Hanım kadronuz tamam,” ben dedim ki “Yalnız ben ayrıldım.” “Efendim?” dedi, hiç unutmayacağım o sesi, nefret ifadesiyle. Çünkü uğraşıyorlar tabii bayağı seni kadrolu yapmak için. Çok korkunçtu. Ben ayrıldım, Elif bir hafta sonra orada çalıştığının çok daha fazlası maaşla bir yere girdi. Ben üç ay iş bulamadım. Onun için çocuklara acımamakta fayda olduğunu anladım bu gibi durumlarda, senden çabuk iş buluyor. “Sevin Hanım'ın istediği parayı biz veremeyiz” diyorlardı, yahu kardeşim sen biliyor musun Sevin Hanım'ın kaç paraya çalıştığını. En sefil durumda, yeni gelenlerin hepsi benim iki buçuk katım para alıyor. Çünkü biz eskiyiz ya bize zam yapmıyorlar. Çok acayıpti.

“YANLIŞLIKLA ÖBÜR LİSTE...”

— **Radikal'de en son köşe yazınız 2011 yılı, fakat Eylül 2010'da Facebook'tan şunu yazıyorsunuz: “Sıcağı**

sıcağına haber! Az önce noter ihtarnamesi marifetiyle ve çalışma hayatımda başarılar dileme nezaketiyle, on beş yılın ardından Radikal'den şutlanmış bulunuyorum. Cümlelerin malumu olsun."

Tabii, tabii, kovdular beni. Kovmadılar da, sonra geri aldılar. Ay çok komikti ya, şurada oturuyorum, kapı çaldı. Gittim, biri bana sarı bir zarf uzattı. Ben de kek gibi aldım sarı zarfı ne olduğunu bilmeden. Çocuk gitti, ben geldim buraya bir baktım basbayağı bildiğin noter kâğıdı. İşte bana ilerideki hayatımda başarılar da diliyorlar, eksik olmasınlar. Valla niye olduğu da belli değil. Benim anladığım buradan, bunlar personelde tensikata gitmişler ve bizi de kovmuşlar, iyi. Ama ulan insan bir haber verir be, ben neyim. Cem bana bir telefon etse, "Sevin Abla kusura bakma böyle böyle bir şey var" dese. Hayır ben telifliyim çünkü, hani "Ben kadrolu elemanlarımı tutmak istiyorum" dese, "elbette" derim. "Ben artık seninle çalışmak istemiyorum" dese de "elbette" derim ya, ne olacak ki yani? Çok acayip sinirlendim, çok kızdım. Sonra Ece telefon etmişti, Atilla Dorsay'ın kızı, ona söyledim. Ece hemen Twitter'dan yazmış. O hem esirgemez lafını, hem beni de sever. Çok sinirlenmiş, böyle, böyle diye yazmış. Ben de o senin gördüğün şeyi yazdım, "Şutladılar beni" diye. Çünkü terbiyesizce yapıldığını düşündüğüm için, şutladıkları için değil.

Ondan sonra telefon geldi, Eyüp (Can) Bey benimle görüşmek istiyor, yemeğe davet ediyor. İyi bari, gittik. Konuştuk, orada da Erdal falan var. Erdal (Güven) bizim zamanımızdan, tanıdığım çocuklar da var yani. "Aman efendim nasıl oldu, bir yanlışlık oldu" diyorlar. Dedim ki "Erdal, noterden ilmuhaber geldi, nasıl pardon yanlışlık oluyor?" "Abla öyle

değil, iki tane liste vardı, senin adın yanlışlıkla öbür listeye girmiş” dedi. Ört ki ölem. “İyi, peki” dedim, “ben aşağı ineyim de, kültür-sanata” -sabahtı, biraz erken gitmiştim, Hürriyet’teler-, “biraz oturayım çocuklarla.” Gittik çocuklarla falan derken bir baktım mesele halloldu diye vazgeçmişler yemekten, bana kahve ikram etmişlerdi.

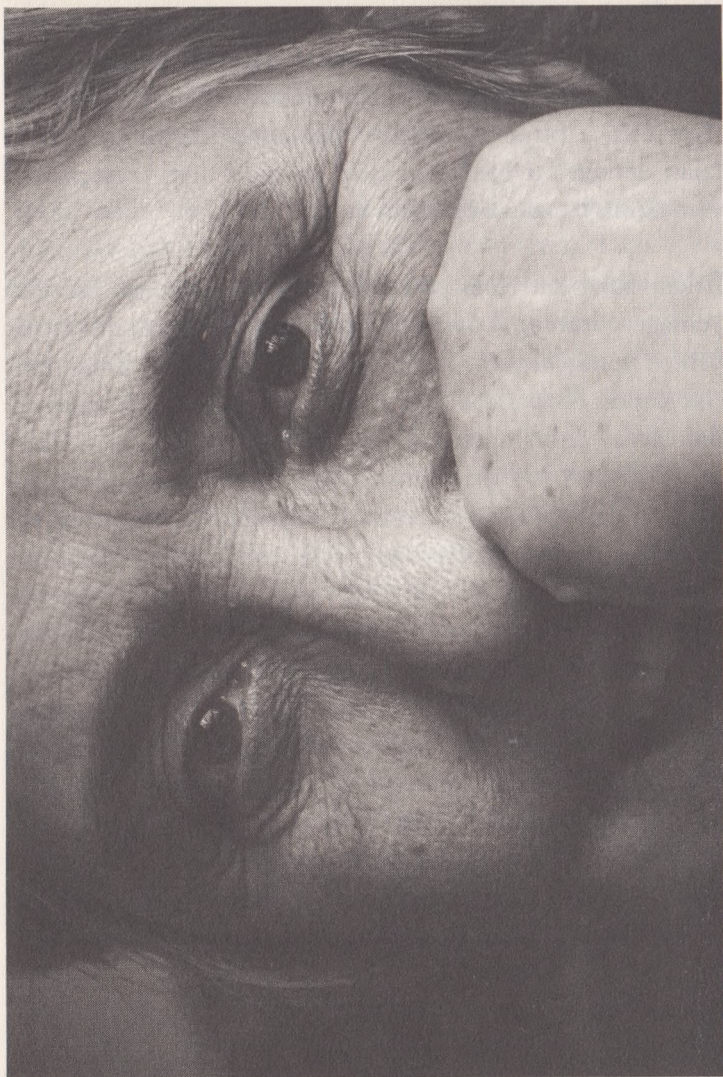
Erkan falan da “Abla ya sen güvenme onlara, gel biz seni yemeğe götürelim” demişti. Böylece arkadaşlarımla da bir yemek yemiş oldum. Sonra “Yaz” dediler bana. Zaten ben çok komik bir parayla ayrılmıştım oradan. İşte kurulmasından altı ay öncesinden o tarihe kadar çalıştım, vallahi 1.200 ya da 1.300 lira alıyordum ayrıldığımda. Benden sonra gelenlerin de hepsi 3.000 civarında alıyordu. Çünkü tazminat yükselmesin diye eskilere zam yapmıyorlardı.

Hatta İsmet Berkan’dan zam istemiştim de “Sevin, valla yeni olsan kolay ama eskisin” dedi. Hâlâ bu mantığı anlamaya çalışıyorum, çıktığımda da. Yazdım birkaç kere daha onun için görmüşsündür. Öyle çok istediğim şeyleri, onların benden istediği falan. Üç tane köşe yazısı yazıyordum her hafta, bir de başka yazılar da yazıyordum, çok yazıyordum.

— **Bir köşe yazılarınız var, Radikal Hayat var, Radikal İki var, onun dışında spor var.**

Zaten köşe yazıları da bir spor, bir ortaya karışık, bir de sinemaydı. Cumartesileri film ekini Elif’le biz yaparken çok yazıyorduk canım.

— **Zaten bir köşe yazılarınızda sinema yazılarınız var, bir de onun dışında sinema yazılarınız var.**

Fotoğraf: Kutlukhan Kutlu

Sorma ya, rezillikti. Çok yazıyordum çok, kendim kaşınıyorum ama ona kızmıyorum.

Şimdi onlar dışında benim isimsiz yazılarımla da vardır; kültür-sanat sayfasında, başka sayfalarda. Spor yazıları imzalıdır ama. Bir de mesela televizyondaki filmler. Biz ona “Ne Nerede”de alışmıştık, o zaman haftada 65 film varmış demek, çünkü Star’da çok film oynamaya başlamıştı. Onları biz şöyle küçük küçük yazıyorduk ama o kadar yazman hiçbir şey ifade etmiyor çünkü büyük yazacakmış gibi okuyorsun görmediysen, hatırlamıyorsan. Onları gazetelere yazardım, bazen yarım sayfa. Onları da isimsiz yazardık tabii.

— **Sevimsiz bir konu ama Emek Sineması. Festivallerle bu kadar özdeşleşmiş ve sizin de sürekli gittiğiniz.**

Ya ben oraya Emek olmadan önce de gidiyordum. Oradaki tiyatroya gidiyordum, sinemaya gidiyordum. Çalışanları çok severiz, hepsi dostumuzdur. Yer gösterenler, Hayri, Murat, İsmet Bey sahibi, Hikmet Bey herkesin sevgilisi. O bizim için başka bir şeydi. Ben mesela Hikmet Bey’den köpeklerle tavuk kemiği verilmeyeceğini yoksa boğulabileceklerini öğrenmiştim. Çünkü kendi kedi ve köpek besliyordu orada sinemanın sokağında. Han Büfesi bile o yüzden önemliydi, aralarda çıkınca orada bir şey yiyip geri dönüyorduk. Emek’in sokağı, Emek’le ilgili şeyler...

Emek Sineması’nın protestosuna gitmiştim. Ama orada da Kutlukhan yalvardı, “Yapma abicim, ne olursun, yürüyemiyorsun, nasıl kaçacaksın” demişti. Zaten Kutlukhan’a “Sevin Okyay da burada” demişler, “Eyvah!” demiş Kutlukhan.

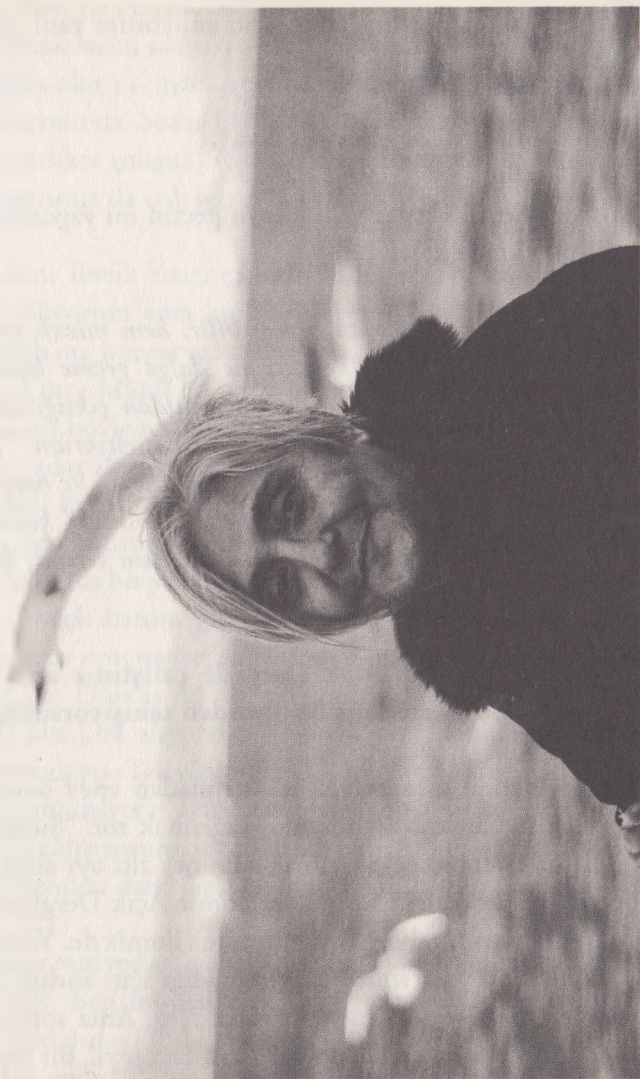
O yüzden hiç niyetim yok mesela Grand Pera, Emek, Yeni bilmem ne. Bazen birileri bir şeyler yapıyor, orada konser oldu bir iki tane. En son ben de yazdım galiba bir tane, dedim ki “Ya benim burayı hiç yazmamam gibi bir durum olursa beni uyarın. Buradaki etkinlikleri hiç yazmamak gibi bir şey yapmaya da hakkımız yok tabii, olan şeylere isteyen gider, istemeyen gitmez.”

Benim Beyoğlu’nda öyle çok kıymetli yerlerim var. Mesele Demirören AVM’sinin, açıldığı zaman içinde bir kitapçı bile olmamasını -şimdi var- hiç hazmedemedim. Güzelim Saray Sineması’nın yerine gelip de bir tek salon bile olmamasını hiç hazmedemediğim için hiç gitmedim ben oraya. Kapıdan içeri adımımı atmadım yani. Böyle saçma sapan şeylerim var.

— Yok hocam hiç saçma sapan değil, insanın içi almıyor.

Almıyor, almıyor. Çok üzüyor beni çünkü bizim her şeyimiz onunla bağlıydı. Yürüyüşler, açılışlar, kapanışlar, her şey. Çok insanla orada tanıştım, orada konuştum. Kieslowski’yle, Ken Loach’la, çok sevdiğim yönetmenlerle de. Biz o zaman orada alt yazı da çeviriyorduk. Launch da yapıyorduk. Alt yazıları yerlerine de oturtuyorduk. Hatta bir arkadaşım bana “A-a! Koskoca Sevin Okyay” dedi. Çılgınlık anında şişmanladım sanmıştım zaten. “Koskoca Sevin Okyay, nasıl yapacaksın?” dedi, kapanış töreninde. Ben de dedim ki “Ama ben hep yapıyorum zaten”, ayrıca da çok sevdiğim bir iş. Bilmiyorum, bana yakışmayan bir işmiş.

— Beğenilmeyen bir işmiş demek ki.

Fotoğraf: Kutlukhan Kutlu

Evet beğenilmeyen bir işmiş, onu anlıyorum yani, en azından bizim yaşımız için falan.

— **Tabii koskoca Sevin Okyay.**

Koskoca Sevin Okyay. Elli kiloyu geçtin mi yapamıyorsun, benim aklımda kalan bu.

Sevin Hoca'yı tanıyan herkes bilir, hem mizah yönü çok kuvvetlidir hem de kendisi ile dalga geçme konusunda oldukça başarılıdır. O gün röportajdan çıktığımda hâlâ aklımda bu cümlelerin dolandığını hatırlıyorum: "Çılgınlık anında şişmanladım sanmıştım zaten." Ve hatta sonra günlerce bu cümleye çok güldüm. "Koskoca" kelimesinin bazen insanı nasıl şoke ettiğine dair tam yerinde bir benzetmeydi aslında.

— **Açık Radyo, Açık Dergi'de çalıştınız ama Ömer Madra ile zaten daha öncesinden tanışıyorsunuz.**

Açık Radyo'ya Ömer çağırdı. Açılmadan epey önce bayağı çalıştık. Çünkü çok zor, akış sağlamak zor. "Şunları bize bildirin" talebine cevap almak bile beş altı ayı alıyor, yani oturması. İlk Ahmet Özgür ile ikimiz Açık Dergi'ye başladık. Spor da var tabii çok memnunuz ikimiz de. Yalnız tabii o basketten başka spor pek tanımadığı için zorluk çekebiliyorduk bazı şeyleri araya koymak için. Ama sonra değişti çok farklı insanlarla yaptım Açık Dergi'yi. Bir tanesi de Ahmet Gürcan'dı. Ne yazık ki kaybettik çok genç yaşta, bir ay önce falan. Ahmet Gürcan da tenisçi, tenis manyağı ve böyle saçma sapan nedenlerle adamlar, beğenmiyor. Yok o mağara adamı gibi de, şöyle bağıırıyor, köylü. Öteki çekik

gözlü. Ulan ne demek çekik gözlü, ayrımcı herif, ırkçı. Bir şey koymak lazım araya diyordu. Çok tatlı bir çocuktuk ama tatlı ukala olur ya, öyle. Ama bayağı bilgili bir insandı. Çok severdim onu da. Sonra bizim Cem Çobanlı ile. Öyle birkaç kişiyle birlikte çalıştık. Masa dediğimiz o teknik masadaki arkadaşlarımız da çok iyiydi.

Sonra beni Tefvîk Yener çağırdı, Milliyet'e, ben gittim. Eski binayı biliyorum ama bu Bağcılar'daki binayı gördüm, iğrenç Allah'ım, konserve kutusu gibi, bir gri duygusu ile çıkıyorsa. Önce Murat Lu başta olmak üzere herkese anlattım. Şöyle rezil, böyle rezil, gitmem öleceğimi bilsem falan gibi. Yani o kadar değilse de yakın. Ondan sonra Tuğrul aradı beni, dedi ki "Bir gazete çıkıyor, Radikal. Ben de Mehmet Yılmaz ile konuştum, seninle Güldal'ı istedim. Ne dersin?" Ben de o sırada bir yabancı festivale jüri üyesiydim, Torino'da galiba, İsveçli hanım gelmiş, onunla arkadaş da olmuşuz. Aşağı yukarı aynı şeyleri yapıyoruz. Ben kadından bir iş fazla yapıyorum. Dört iş mi ne yapıyorum. Şöyle diyeyim sana, ben 40 bin Lira alıyorsam kadın 4 bin Dolar alıyor, öyle bir durumdayız. Televizyondayım, Milliyet'e sinema yazıyorum, Cumhuriyet'e Televizyonda Sinema yazıyorum, Açık Radyo'da çalışıyorum. 40 bin Lira komik bir paraydı, herkes tek işte benden daha fazla para alıyordu.

"Ne kadar veriyorlar maaş?" dedim. "Valla sana 125 alabiliydim" dedi. Ben resmen şaşkına döndüm. "Ben 150 alıyorum, Güldal da 125 alıyor ama o araba parası da alacak." Böyle bir şeylerdi. Yani ben 125 alıyorum sonuçta. Ne kadar da parasız kalmıştım o sırada yarabbim. "Bilmiyorum ki" dedim. Şimdi utanıyorum da daha yeni zamanda o kadar "Gitmem hayatta, ölürüm, o ne biçim bina" demişim

ki. En çok Murat Lu'ya konuşmuştum. Murat Lu'yu çektim kenara, "Lu" dedim, "ya ben senin vaktini çok aldım bu şeyi kötüleyerek, şimdi ben sana oraya çalışmaya gidiyorum dersem, ne dersin?" "Bir bildiğin vardır" dedi. "Evet abi 125 bin lira veriyorlar" dedim. "İş var mı abla?" dedi. Benden fazla da o söylenmişti, bu heriflerle çalışılmaz diye. Öyle gittim, oradan oraya. Sonra epey dolaştık. Aslında kolay kolay çıkmam bir yere gittiğim zaman ama biliyorsun gazeteler ya el değiştiriyor, ya kapanıyor. Bir şeyler bir şeyler oluyor yani. Böylece hayli dolaşmalı, çevirili bir hayatımız oldu. Harry'miz devam ediyor tabii. Şimdi oyunlara başladık, sonra benim tahminim senaryoları kitap yapar. E, beş tane filmin senaryosunu yazıyor. Bitirmeyecek bunu yani tam Harry'ye devam etmeyecek, o sözünü tuttu ama bir şeyler yapıyor.

— **Şimdiki gazetelerle, o zamanın gazetelerini karşılaştırıncı?**

O zaman hiç değilse bir anlamı vardı, iyi gazeteci olmaya çalışıyordun ve olabiliyordun. Şimdi öyle bir şey yok, biz tabii iyi gazeteci de sayılmıyorduk. Nereden baksan kültür sanat, hiçbir şey ifade etmediği için hiçbir dönemde. Şöyle söyleyeyim; karşılaştırma yapmak da mümkün değil. Yok öyle bir şey.

— **Elmalarla armutlar oldu şimdi.**

Şimdikilerin içinde belki Cumhuriyet, en fazla o zamanki haline yakındır. BirGün farklı bir gazetedir ama onu o zamanla pek mukayese edemiyorum.

Mina Hoca'nın (Urgan) Moda'daki evi. Mina Hoca, ben saçım uzunken, Mehmet Atak saç yokken, Cansile (Kuday) benim çok iyi bir arkadaşım, şimdi Kaş'ta oturuyor ve Kutlukhan.

**“YERLERİNE KİMSE KALMIYOR.
HANİ KALİYORDUR DA
SEN BULAMIYORSUN”**

— Çok sevdiğiniz kadınlar, insanlar...

Ya birkaç tane insan söyleyeceğim sonra “Allah, Allah” diyeceğim ya da hiçbir şey söylemeyeceğim ve belamı bulacağım bilahare “Demek öyle” diye. Ne yapsam acaba? Derhal ilk adıma şunu söyleyerek herhangi bir şekilde suçlanmaktan kurtarmak istiyorum; annemi çok severdim. Şimdi daha çok seviyorum, aslında nankör bir çocukmuşum, onu da anladım. Elif’i çok severim, bu ailevi durumu aradan çıkarıp ondan sonrasını düşüneceğim.

Çok sevdiğim arkadaşlarım var tabii ama dediğim gibi ya çok sevdiğim birini unutacağım ya da aklıma gelen herkesi söyleyeceğim. Mesela bir tanesini söyleyeyim, ilkokulda üç, dört, beşinci sınıftaki İhsan Teoman öğretmenim. Gerçekten çok severdim, bende katkısı da olan bir insandır. En azından resim ve yazı derslerine almıyordu, çok sıkıntı çekiyorum diye, dışarıda çocukları izliyordum marangozluk yaparlarken. Güzeldi yani.

Mina (Urgan) Hoca’yı çok severim. “Ben sizin sınıfınızda okudum hocam” dedim, “Aa, mümkün değil Sevin. Mümkün değil, sen benim sınıfımda okuyacaksın da ben seni hatırlamayacağım, böyle bir şey mümkün değil” dedi. “Hayır, okumadım zaten, mesele orada” dedim. Devamsızlıktan kaldım, vizeleri alamadım. Mina Hoca’yı severim.

James Dean, fevkalade hayran olduğum ve hiç unutamadığım James Dean. Ama buna karşılık Richard Widmark'ı da çok severdim ama sanıyorum ki onu güzel olmadığı ve kötü adamları oynadığı için sevmiyorlar diye de bir destek olabilir. Richard Widmark resimleri bulmuştum da dergi boyunda, bayağı afiş gibi vermişler duvarlara asmıştım, düşünebiliyor musun, böyle bir rezillik yani.

İnsanlardan, hakiki insan... Babam Naim Okyay'ı çok severdim. Mehmet Atak'ı çok severim. Barış Kaya'yı çok severim, arkadaşım ama yarı yaşımda neredeyse. Öyle bir şey var ki, Barış benim otomatikman anlaştığım bir insan. Genelde bir yere, bir şeye gittiğimiz zaman aynı şeyleri beğeniyoruz, aynı şeyi görmek istiyoruz. Bu meğer o kadar ender rastlanan bir şeymiş ki. Okuldayken falan bunun böyle olduğunu düşünmüyorsun. Bunun normal bir şey olduğunu sanıyorsun. Hiç öyle bir şey yok ya.

Düşün ki ameliyattan önceki adım atamayan halimle Barış'ın başına tebelleş oldum, gittim İngiltere'ye. Çocuk önceden programlar hazırlamış, beni İskoçya'ya, Edinburg'a kadar götürdü. Dönüşte Liverpool'a gittik, orada Mad Max'i izledik. Trene vakit vardı, oturmak da istiyorduk. Dolayısıyla Barış da dedi ki, "Sevin Abla gel gidelim Mad Max'i izleyelim." O kadar beğendik ki eve gelince bulduk, indirdik, bilgisayardan bir daha izledik. O, o kadar güzel programlar yapmış ki, beni yormayacak, yürütmeyecek yerlere götürdü. Bir de Carlisle'da koşarak trene yetişmemiz var ki, o da bunu yazmış. Inverness'e gitmiş, çok aklım kalmıştı benim, çok istiyordum gitmek. Harikulade de fotoğraflar yollamış. "Gider miyiz?" dedim ya gene, "Gideriz tabii Sevin Abla, biz değil mi ki geçen yıl Carlisle'da bir depar kopartıp trene

yetiştik, her şeyi yapabiliriz artık” dedi.

Hakikaten ya gittik, Virgin’in yüzünden treni kaçıracamız. Otobüslere bilmem ne oldu, başka otobüs verelim dediler, veremedi falan, en sonunda biz hakikaten beş dakikadan az kala Carlisle’a geldik ve anlaşıldı ki son tren. Gece orada kalman gerekiyor. Kapıda bu Virgin’in adamı var, “Peki ne yapacağız şimdi” dedik, “Yetişeceksiniz” dedi. “Yetişemezsek ne olacak?” dedim, “*It won’t be very good for you love* (Bu senin için pek de iyi olmaz hayatım)” gibi bir laf etti bana. Hakkımda hayırlı olmazmış, anladım bunu. Yanımdan da Japon bir kız koşarak geçince, yaradana sığınıp koştum 50 metre kadar, ki 50 metre müthiş bir mesafe. Koştum çünkü Barış bana el ediyordu, ben onu “Koş Sevin Abla” anladım, hâlbuki Barış “Abla acele etme, tutuyorum kapıyı,” diyor-muş. Meğer konuşmuş adamla, tutuyorum kapıyı diye işaret ediyormuş. Onu bile yaptıktan sonra her şeyi yapabiliriz diye düşünüyorum.

— Barış’la nerede tanıştınız hocam?

Rıfat Dedeoğlu vasıtasıyla, Rıfat Dedeoğlu benim çok iyi arkadaşım, onu da çok severdim. Rıfat’ın arkadaşının oğ-luydu Barış. Barış’la biz çok gezmişizdir, çok. Rıfat’la da çok gezerdik, çünkü Rıfat gelirdi, derdi ki; “Abla kalk, üşengeç-lik etme, yürü gidiyoruz.” Nereye gidiyoruz? Araba nereye götürürse. İyi, araba nereye götürüyor? Riva’ya götürüyor, Şile’ye götürüyor. İyi de bir arabaydı, böyle güzel, uzak yer-lere götürürdü.

Arkadaşlarımdan Yıldırım’ı çok severim, Türker’i. Selahat-tin Hilav’ı çok severdim. O zamanlar anlaştığımız ve sevdi-

ğimiz çok insan vardı. Bu insanlar öldükçe, ben onun için de üzüliyorum; yerlerine kimse kalmıyor. Hani kalıyordur da sen bulamıyorsun. Bazen bir bakıyorsun, çok parlak bir insan bulabiliyorsun ama aynı yerde kalamıyorsun ki. Ya o işten çıkıyor, ya istifa ediyor ya atıyorlar ya sen çıkıyorsun, seni atıyorlar. Aynı yerde çalışmadığın insanı da ne kadar seversen sev göremiyorsun. Mesela biz Elif'le her an beraberdik, şimdi gene çok telefonlaşıyoruz ama aynı şey değil,görüşmüyoruz, Kutlukhan'la görüşmüyoruz. Hepimiz aynı yerde çalışırken, mesela Radikal'deyken acayip görüşüyorduk. Gerçi onun da bazen tadı kaçıyor ama...

Öyle var sevdiğim insanlar, Murathan'ı (Mungan) da severim mesela.

5 Ağustos 2016'da Lütfiye'de buluştuk. İlk kez evin dışında buluşuyoruz. İki yıl boyunca bütün görüşmeleri evin içinde yaptık. Sevin Hoca daha yeni ameliyat olmuştu ama oturur oturmaz bana pazartesi akciğer ameliyatı olacağından, bir kütle bulduklarından bahsetti. Bu kadar kısa aralıklarla ameliyat olacağı haberi beni endişelendiriyor. Sevin Hoca ise daha çok ailesinin doktorlarla hain bir işbirliği içinde olduğunu düşünüyor.

Bu buluşmadan bir hafta sonra Sevin Hoca ameliyat oluyor ve ameliyat sorunsuz geçiyor. Ameliyatın ardından yapılan tetkikler sonucunda öğreniyoruz ki korkacak bir şey yok, her şey yolunda... Hatta Sevin Hoca'yı hastanede ziyaret ettiğim sırada ciğer egzersizi için verdikleri aleti nasıl da oynuna çevirdiğini görünce keyfinin yerinde olduğundan emin oluyorum.

Kalabalık sevmediği için genel olarak Sevin Hoca'nın istemeden yaptığı hastane ziyaretlerinden ya da hastalıklarından, çok yakın çevresi dışında insanların pek haberi olmaz. Yine de bir önceki diz ameliyatında hastaneye gittiğimde ziyaretçisi hiç eksik olmamıştı. Bu sefer de oda oldukça kalabalıktı, geleni gideni de çoktu. Fakat insan hastanede yatan taraf olunca zor oluyor, kendimden de biliyorum.

Buluşmadan birkaç gün önce Alex van Warmerdam'ın 2013 yapımı "Borgman/Bela" adlı filmini izlemiştim. Filmin üzerine konuşuyoruz. Ben filmde hiçbir şey anlamayıp akabinde yaptığım okumalarda filmde kimsenin bir şey anlamadığını ve hatta üzerine yazılan yazılardan birinde "Film ile ilgili araştırma yaparken, filmi izlerken aldığım- dan daha çok keyif aldım" yazdığını anlattım. Filme dair yapılan dini okumaların birinde filmdeki ana karakterin aslında şeytan olduğu ve kendine yandaş aradığı üzerine bir bölüm vardı. Bunlardan konuşunca ve tabii ki konu sinema, Cennet-Cehennem olunca, bir de karşınızdaki Sevin Okyay olunca konu konuyu açtı...

"BİR DE BEATRICE DE MELEK OLDUĞU İÇİN, NASİHAT KONUŞMALARIYLA İNSANI BAYIYOR..."

Alberto Manguel'in "Curiosity"sini Kutlukhan çevirirken ben de merakla bakıyorum ne yazmış diye. Çünkü Dante'nin İlahi Komedyası üzerine ağırlıklı olarak, en çok da cehennem anlatıyor, çok güzel. Cehennemle samimi bir ilişki geliştirdi, en renkli olanı da cehennem. O da Diomedes mi,

Ulysess'le birlikte çift çatallı alev içinde olan bir günahkâr var. O da Troya Savaşı'nda Troyalıları kandıranlardan biri, atı içeri sokarken. Bayağı onun konuşmaları var. Onları buluyoruz, onları arıyoruz, adamı da sevdim. Hatırladığım bir kahraman da değil, oysa İlyada'da da tabak gibi var, unutuyor demek ki insan. Çok yıllar geçti, nereden hatırladım.

Ben şimdi okuyorum, senin anlattığın adam gibi, çok eski yıllarda, New York Times'ın çok eski bir eleştirmeni var. O adam demiş ki "Niye bu kadar uğraşıyorlar anlamıyorum. Anlaşılmayacak bir şey yok, gayet güzel de yani. Görüntü ustalığı, renk ustalığı, Godard filmi". Notre Musique filminden bahsediyor ama o incelikten de pek haz etmeyen bir şahıstı. "Ama özellikle" demiş, "Dante'nin Cehennem'inden söz eden bir Diomedes bölümü var, orası çok ilginçti." Dedik bize işaret geldi, demek biz bu filmi anlatacağız. Çünkü belli ki bu adam Greklerden uzanmış, oralardan "Tanıt beni abla" demiş. Bir yerden daha çıkarsa şans oyunu oynayabilirim.

— Ben de okudum İlahi Komedya'yı ama sadece Cehennem tasvirlerini çok net hatırlıyorum.

İşte tamam, zaten bir kere daha Cehennemi oku, en güzeli o. Araf da eh yani ama Cennet... Bence Cennet korkunç ya. Yani hakikaten korkunç çünkü çok konuşuyorlar, uzun uzun konuşuyorlar. Bir de Beatrice de melek olduğu için nasihat konuşmalarıyla insanı bayıyor.

— Ama Cehennem öyle mi?

Cehennem öyle olur mu be! Bir sürü muhterem şahıs tanıdık o sayede.

— Elif ve Kutlukhan’la da hem çeviri hem editörlük anlamında çalıştınız. Elif editörünüz oldu, Kutlukhan’la bir de Harry Potter çevirileri yaptınız ortak. İnsanın çocukları ile çeviri/iş yapması nasıl bir şey?

Elif’le biz çok yerde beraber çalıştık. Çocuklarımla çok beraber çalıştım ve bundan da hiçbir şikâyetim yok. Tabii bunu sen iyi bilirsin, herkes bilmez de ikisi için de “Annesinin yanında çalışma” durumu söz konusu bile değildir. Hatta onlardan fırça yediğimiz görülmüştür. Özellikle Elif’ten. Ama Elif editörüm olursa, nerede olursa olsun, yayınevinde, dergide, gazetede, ben rahat ederim. Çünkü ona güvenirim. Özenlidir, titizdir ve delege etmez zaten. Her şeyi kendi yapar. Dolayısıyla ben bir şey kaçırdıysam, Elif kaçırmaz, bunu bilirim. Bu yüzden de onunla çalışmayı çok severim. Güzel şeyler bulur, öyle tanıdıklarım var benim. Hatta bu kitapta yer alan insanların da bir kısmı böyledir. Sana öyle bir fikir söyler ki “Hadi canım!” dersin, sonra bir bakarsın çok iyi bir fikirmiş ve başarıyla uygulanmış. Öyle vizyonu olan bir insandır, dolayısıyla iyidir, tercih ederim onunla çalışmayı.

İnsanın oğluyla çeviri yapması nasıl bir şey bilmiyorum ama Kutlukhan’la güzel oluyor onu söyleyeyim. Çünkü ne ben anne muamelesi gördüm, ne ben ona oğlum gözüyle baktım. Onun için hiç bilemiyorum, öyle bir ilişki yoktu. Kutlukhan benim çevirmen olarak beğendiğim ve fantazyaya da kafası benden fazla basan bir eleman. Yani öyle “Höyt!” deyince pek oturan bir arkadaşımız değildir kendisi, bilirsiniz, o bakımdan. Ama tabii daha önce de çalıştığın biriyle çalışmak gayet iyi oluyor. Birlikte çeviri yapmak hakikaten inanılmaz bir rezillik, normalde.

— Kutlukhan dışında da bir sürü insanla birçok çeviride ortak çalışmışsınız...

Onların arasında hakiki olarak ortak olan bir tek Yıldırım Türker vardır. “Gece, Melek ve Bizim Çocuklar”dı galiba, çünkü o Yıldırım’ın senaryosudur zaten. Onun altyazılarını İngilizce’ye çevirmiştik. Onda mesela çok güzel çalışmıştık beraber. Yıldırım’ın sıkılınca kaçmaya çalışıp tarafımdan zorla yerine oturtulma durumları dışında.

Kafanın çalışması benzeyen, benzer bir kültürün olmuş, kendi seçiminle ama, benzer şeyler okumuşsun, sevmişsin, zaten birbirimize de “Şunu gördün mü, sen bunu biliyorsun di mi?” yaptığımız için, böyle bir insanla birlikte çalışmak kolay oluyor. Kutlukhan da öyle, ben Kutlukhan’ın önce fantazyaya danışmanı olarak hizmetlerini rica etmiştim; senin arayıp arayıp bulamadığını buluyordu, “Ne diyorsun sen ya,” oluyordum.

Bir yandan çok hoş tabii ama bir yandan da gıcık oluyorsun, bu adam bunları niçin biliyor, nereden biliyor diye. Yani güzeldi, tabii birbirimize tahammül edemediğimiz anlar oluyordu. İlk bir-iki tecrübeden sonra ayrı evlerde çalışmaya ve sonra birbirimizin çevirdiğini okumaya karar verdik. Çünkü bir yerde ben “Şunun gırtlığına bir balta koysam, ensesine ne lazım gelir” diye düşünürken, Kutlukhan da “Sıksam mı gırtlığını” gibi düşüncelere kapılınca ve bu durum anlaşılınca...

Şimdi o yapıyor, çeviriyor, bize geliyor, beraber bakıyoruz. Ben okuyorum, itiraz ediyorum, değiştiriyorum, şu bu, falan. Buna sinirleniyorsun sen çeviren insan olarak. Benim

başına geldiği zaman da öyle. Onun için bu düzeltmeyi de ayrı ayrı yerlerde yapıp, açıklamaları ile birbirine yollamak en iyisi. Zaten çok da fazla olmuyordu, hele de artık ikinci, özellikle üçüncü kitaptan sonra basbayağı aynı dilde çevirmeye başlamıştık. Hatta Elif “Ben bulurum” diyordu, o bile bulamıyordu hangimizin çevirdiğini, anlayamıyordu bölümü.

Ama Kutlukhan tabii kendine mahsus saçma sapan şeyler yapıyordu, hâlâ da okuyunca gülüyorum. Bir gece otobüsü vardı, orada da bir muavin vardı, salak oğlan sivilceli yüz-lü, o birisini anlatıyor, tutuklamışlar da. “Kusu kusu gitti” diyor, hâlâ aklıma geldikçe gülmem tutuyor. Ama bir tek s harfi koymakla o kadar güldüm... “Kusu kusu gitti” diyor. Yıllardır gülüyorum ya.

“ARİF’TE HAKİKATEN HEP TANIDIĞIMIZ İNSANLAR, ARKADAŞLARIMIZ VARDI...”

**— Hür Gün’de çalışırken bir gün Semih Balcıoğlu,
Turhan Ilgaz, Mustafa Gürsel Yenikapı’ya gitmişsiniz.
Çok sinir bir yan masaya denk gelmişsiniz.**

Öğlendi, öğle yemeği. Bizi şikâyet etmişler ya; gülüyoruz diye. Garson geldi dedi ki; “Yalnız bir ricam olacak”. Bir defa Mustafa hakikaten çok acayip gülerdi. Turan’la benim öyle fazla gülmemiz yoktu. Turan’ın hele enderdir yani. Ama Semih Abi çingiraklı kahkaha atar, acayıptır. “Yalnız çok şikâyet ediyorlar, çok gürültü oluyor” dedi garson, “Ne

yapıyoruz, ne gürültüsü?” dedik, “Gülüyorsunuz” dedi. Semih Abi işte o zaman patlamıştı; “İşte bu ülkede mizah yapmayacaksın da nerede yapacaksın” diye. Çok da eğlenmiştik ya, ki Turan da o kadar sık neşelenmez. Hiçbirisi yaşamıyor, ne tuhaf.

— Bir kutlama mı vardı?

Yoo, hepimiz orada çalışıyorduk. Semih Abi aşağıda çalışıyordu aslında, eklerde. Ama o da bizimle geldi, aramız iyi olduğu için.

— Sinan Abi Caz Bar'ı açtığı dönem nasıldı?

Her akşam oradaydık. Çok güzel bir yerdi, caz çalışıyordu. Çok uzun sürmedi ama çok başarılıydı. Bir de şeyler çok hoş oluyordu, caz festivalinde konserden sonra oraya geliyorlardı dinlemeye, çıkıp çalışıyorlardı da. Çalanlar oluyordu. Bir akşam çok komikti şurada The Manhattan Transfer oturuyor, burada Pat Methaney falan, inanılır gibi değildi. Çok acayıpti.

— Gece hayatı? Son dönemde sağlık sebebiyle...

Sağlıkla falan ilgisi yok. Gece hayatı diye bir şey yok, benim bildiğim anlamda gece hayatı yok. Bizim gece hayatımız, öyle bar-pavyon gece hayatı değil. Bar tabii aslında da yani tanıdığın, muhabbet edebileceğin insanlarla birlikte işten çıkıp eve giderken, ki bazen uzayabiliyor. Genellikle şöyle oluyordu; çıkıp Bilsak'a gidiyorduk. Bir müddet orada durup, -çünkü her barın kendi adamları var, bir de her tarafı dolaşanlar var- oradan Arif'e gidiyorduk. Her akşam gider-

dik, barın uzun tarafının sol kısmında dururduk. Sinanların ekibi vardı, çok komikti. Çok eğlenirdik, hakikaten eğlenirdik. Kim olsa eğlenirdik ama Arif o zaman çok iyiydi. Arif'te hakikaten hep tanıdığımız insanlar, arkadaşlarımız vardı. Böyle ortak bir hava vardı. Sonra ben içmediğim zamanda da gittim, bira mira içtim öyle; içmiyorum da öyle kek gibi de oturmam yani içiliyorsa. Önüme bir tane içki koyup dört buçuk saat oturup, kafayı bulup gidiyordum.

Sonra da Caz Bar'a gidilirdi, Sinan'ın yerlerine, Sinan'ın muhtelif yerleri vardı. Bir ara W.O.M. (World of Music) çok acayıpti Etiler'de. O işte '80'ler falan, George Michael'lar, Billy Ocean, Allah'ım sen beni koru. Her tarafında videolar var, daha önce olmayan bir şey, orada görüyorsun onları. Lokomotif çalıyor, Tansu'lar, Melis (Sökmen) söylüyor, öyle bir yerdii. 03.00'e, 04.00'e kadar açık, en son gidilen yerdi genelde. Ondan sonra eve gitmekte fayda oluyordu, aksi takdirde sabah işe gidemiyordun çünkü.

— **Sonra mekânların değişmesi, kabak tadı vermesiyle mi...**

Ya Papirüs vardı önce. Biz hepimiz Papirüs'e gidiyorduk, sonra bazı arkadaşlarımız sahibiyile kavga etti, Ertuğrul'la. Yerine başka yerler koymaya çalıştılar, yok Pera Palas'ın barı, yok Bebek'te bir yer, olmadı yani. Ama Papirüs'ün de eski hali kalmadı, öyle de bir şey oldu. Sonra bu Bilsak'tı falan... Mekânlar farklıydı, eğlenme şekli farklıydı. İnsanlar birbiriyle konuşuyordu kardeşim, cep telefonu yoktu ya...

— **Ya da bu kadar yüksek müzik yoktu?**

Yoktu tabii canım, müzik diye bir şey yoktu. Fon müziği çalardı. Bazen Bilsak'ta bir-iki kişi söylerdi. Ahmet Karaferya'yı kandırıp söyletirdik, çalıp söylerdi. Vardı öyle şeyler ama müzik diye bir hizmetleri yoktu. Zaten o da para almadan çalıp söylüyordu, olsa olsa içkisini bedava içiyordu.

“ÖNCE BÖYLE ÇOK KORKUNÇ KARINCALAR GEZDİ, DOLAŞTI EKRANDA...”

— 1992'de Kurt Vonnegut'ın “Hocus Pocus” kitabını çeviriyorsunuz, Çiftelhavuzlar'daki evdesiniz. Ve bilgisayar yanıyor, bitiyor, kül oluyor.

Dört tane kitap yanıyor. Bir tanesi Muhyiddin Şekûr'un, Ayşe Şasa'nın artık ısrarıyla diyeceğim, ricadan da öte, aldığı kitabıydı, Dergâh için çeviriyordum. “Su Üstüne Yazı Yazmak/*The Writing on the Water*”dı. Bir tanesi “İlk Romanım”dı. Bir tanesi Kurt Vonnegut. Bir tanesi de, bak hâlâ adını hatırlayamadığım, “Çay Yapraklı” falan böyle bir adı vardı, çok iyi bir Çek yazardı. Çek yazar olduğu için adını hatırlamıyorum büyük ihtimalle. Hakikaten çok zor ve çok iyi bir kitaptı, o kitaba çok yandım yapamadım diye. Mustafa Küpüşoğlu'na yapıyordum onu da.

O da bizim kabahatimiz, çünkü makine bize hakikaten diyordu ki “Ben bir voltaj regülatörü istiyorum.” Durumu belirtiyordu. Biz de “Yaparız, aldık, taktık, şimdi, haa, hı” derken gitti bir gün, karardı. Önce böyle çok korkunç karıncalar gezdi, dolaştı ekranda. Çocukların bile ödü koptu.

Ondan sonra gitti, öldü. Tabii Kutlukhan anlar, Sarp daha bile iyi anlar, bayağı bilgisayar işine girmiş insanlar bile, hiçbir şey çıkartamadık. Tamamen gitti.

Bu sefer İshak Reyna Yapı Kredi'deydi. Kurt Vonnegut'u vermişti bana. Telefon ettim, dedim ki "İshak'cım yemin ediyorum yapamayacağım. Çünkü çok yapmıştım Kurt Vonnegut'u, bayağı yarısına falan gelmiştim. Baştan başlayıp yapamayacağım, kusura bakma ne olur al bunu," dedim. Mustafa'yı aradım dedim "Küpüş ya ben yapamayacağım." Hakikaten zor bir kitaptı, bir kere daha o zorlukları çekecek halim yok. O da yap, map dedi ama çocuk da haklı, çok da bekletmiştim. Bir de geciktiriyorum, geciktikten sonra uçması daha da farklı yani.

Sonra "İlk Romanım" vardı. Onu oturdum yazdım.

— Oradan bir tek o kurtuldu değil mi?

Muhyiddin Şekûr de kaldı. Ama o da çok komik bir şekilde kaldı. Onu yazdım ve hiçbir zaman şu his gitmedi içimden: "İlk yazdığım daha iyiydi." Hep öyle olur çünkü. Bunu da yapmayacağım dedim ama iki taraf da birbirini bunun Allah'ın bir işareti olduğuna kandırmaya çalıştı falan, her neyse. Sonunda peki dedik. Çok severim Ayşe'yi, hakikaten çok da istedim, çok güzel de bir kitaptı. Müslümanlıkla ilgili tekamül, bir şey olma ile ilgili, çok güzel bir kitaptı. New Yorklu basketbolcu gibi uzun boylu, kara derili bir şeyhimizdir. Çok hoş bir insandır, buraya geldi iki-üç kere.

Yapı Kredi'de çalışıyorum. Yapı Kredi'de en son artık, getirdim evden Mac'e atacağım. Mac'te sayfa dizili zaten,

makul bir duruma getirip yollayacağız, sayfa çizmesek de. Yandı abi. Makine yandı. Bayağı duman çıkarmaya başladı. Kitapta da bir ahır mı ne yanıyordu, tam o yangın bölümünde makine yandı. Ben kapattım, kalktım, Ayşe'ye dedim ki; "Bu iş bitti." Olmak istemeyen bir kitaba ben ne yapabilirim?

Ben başından beri diyordum ki böyle İslam'a yakın olan birisi mutlaka bakmalı bunlara. Çünkü ben bunları çeviriyorum ama uydurup uydurmadığım belli değil. Bazılarından eminim, bazılarından hiç emin değilim. Neyse işte Senai (Demirci) geldi, beraber yapın dediler, kalanını beraber bitirin. "Ben bu yangın bölümünü yapmam." dedim. "Ben yaparım onu" dedi, sonra geri kalan kısmını beraber bitirdik. Varlığını Ayşe Şasa'ya borçlu olan bir çeviridir o, çünkü hakikaten yüz kere falan bırakmışımdır. Bırakılmayı hak etmişti aslında. Güzel kitaptır ama.

— Bu arada sadece bilgisayarlar değil, ses kayıt cihazlarıyla da kötü anılarınız var galiba?!

Hayatta zerre kadar anlaşılamadığım bir cihazdır.

— Bazı röportajlarınız uçuşu sanırım böyle?

Ken Loach, Şerif Gören, bir de Archie Shepp. Şerif de aksidir, Şerif'i bir kere yakalayıp konuşmuşum, bir daha mümkün mü otursun. "Kaybetmeseydin" der, hayatta çok konuşmaz oturup. Ama Ken Loach benimle konuştu, ertesi sabah 07.00'de gitti. Archie Shepp'inki uçmadı, Archie Shepp'inki daha da hoştu. Pera Palas'ta bar kısmında oturup konuştuk. Yemek de yemiyor, çok uzaktan çatal bıçak sesleri geliyor.

Gittikçe o çatal bıçak sesleri kuvvetlendi, konuşma indi. En sonunda tamamen çatal bıçak sesi kaldı kayıttı. Ben de dedim ki “Bu da bir işaret”. Ve aklımızda kalanlarla söyleşi yazdık tabii mecburen. Artık söyleşi değil de röportaj.

Ya niye yapamadığımı da anlamıyorum. O kadar basit bir alet ki kardeşim. Telefonlarla da anlaşıyorum tabii. Bir tane akıllı Samsung verdiler işten bundan önce, iki ay uğraşıp geri verdim, “Çok akıllı, ben bunu istemiyorum” diye. iPhone kullanabiliyorum ama bu iPhone’um eski bir iPhone, o da işin ve ölüyor, ölme aşamasında. Zaten ben onları tam kapatmayı her seferinde ihmal ediyorum falan. Kendi kendine insan arıyor ama bunu vallahi ben yapmıyorum, diyorlar ki sen kapatmadığın için oluyor, değişiyor, bir şey oluyor, arıyor. Olmadık insanları arıyor, hatta Ayşe Bulutgil’i New York’ta sabah 04.00’te aramış.

Bir de Word ile Windows’u boyuna karıştırıyordum. Kutlukhan derdi ki “Abi sen gene evle odayı karıştırmışsın.” Mesela benimki Word 7 diyorum, Word’ü biliyorsun, Word’ü hâlâ Windows sanıyorum, çok emin değilim hangisinin ne olduğundan.

— İskoçya’ya gittiğinizde e-postalarınız hackleniyor. Böyle bir şey var mı?

Yok, o para istemek için yazılan bir şeydi. Mümkün değil, çünkü İskoçya’ya bir kere gittim, Edinburg’a, Barış Kaya ile. Ben zaten hâlâ da açamıyorum telefonda e-postalarımı. Yani ben bayağı PC’de, masada oturup yazarım. Öyle bıybyy bıybyy parmaklarımla yazamıyorum, on parmakla takır takır yazmak varken. Onun için teknolojiye ilişkin başıma böyle

bir felaket gelse Barış anında hallederdi.

— Şimdi on parmak takır takır yazmak demişken, Nişantaşı'nda LSS Sekreterlik Kursu'na gidiyorsunuz...

Evet, komple sekreterlik, çok afedersiniz.

— Orada Seniha Yazıcıoğlu diye bir öğretmeniniz var.

Hiç unutmam. Ben çevirinin ilk adımlarını onunla attım, gerçekten o çok güzel anlatıyordu. Çevirmendi zaten kendisi.

— Ne dersi veriyordu orada?

Çeviri. Türkçe-İngilizce, İngilizce-Türkçeydi ama daha çok İngilizce-Türkçe yaptık galiba. Bize bir tek şey öğretmişti, onu hiç unutmam, ben de herkese söylüyorum. “Çevirirken bir cümleyi İngilizce'den Türkçe'ye, kuyruğundan yakalamak” yani cümleyi kuyruğundan, doğru yerinden yakalayacaksın. Doğru yerinden yakalarsan, şöyle tutup kaldırırsan cümle olduğu gibi tıklar tıklar yerine oturuyor. Çünkü bir sentaks işi sonuçta yani sen onu doğru yerinden başlatırsan diğerleri de yerine kendiliğinden oturur ve doğru düzgün cümleler yaparsınız diye anlatırdı. Çok ödev verdi bize, çok çalıştırdı bizi ama çok da iyi oldu doğrusu. İnsana bir cesaret geliyor, hiç değilse bir “Haa, böyleymiş demek” diye düşünmeye başlıyorsun. Benim çeviri konusunda bir eğitimim yok ama bunu bir eğitim sayıyorum, sadece bu cümleyi değil Seniha Yazıcıoğlu'yla bir yıl okumuş olmayı.

“TABİİ EN KIYMETLİMİZ CYRANO’LAR...”

— **“İlk Romanım” kitabınızda sürekli bir hayal aleminde yaşama hali mevcut.**

Çok güzel oluyor, hâlâ da severim.

— **Çocukken böyle bir şey olacağım, bir şey yapacağım diye bir hayaliniz var mıydı?**

Yazar. Ama dünya çapında. Eh, çocukluk işte.

— **Beşiktaş’taki evde babanızın bir kütüphanesi varmış, onun da bir etkisi var mıdır?**

Çok kitap okunan bir evdeydim, annem çok okurdu. Bizi hep teşvik ederdi. Ben masalları on beş-on altıyaşımda okumuşumdur, o vakte kadar Erskine Caldwell, Ernest Hemingway, John Steinbeck, alayını okumuştum.

— **Ahlâk ve Dinin...**

Onu hiç unutmayacağım ya, Ahlâk ve Dinin İki Kaynağı.

— **Ona çok güldüm “İlk Romanım” kitabınızda.**

Schopenhauer’la başa çıkamadım. Şimdi Milli Eğitim Bakanlığı’nın beyaz kitapları çıkıyor ya, onları okuyorum ben. Çünkü onların içinde çok güzel şeyler var. Orhan Veli’nin bir Alfred de Musset çevirisi vardı; “Bir Kapı Ya Açık Durmalı

Ya Kapalı” diye, çok kısa bir oyundu. Tabii en kıymetlimiz Cyrano’lar. Yavaş yavaş hepsini okuyayım bari dedim, kendime öyle bir hedef koydumdu. Schopenhauer geldi şimdi. Schopenhauer hakikaten zor. Yani şu anda da anlayacağımdan pek emin değilim. O yolda gitmediğim için.

Fakat sonra Bergson’un “Ahlâk ve Dinin İki Kaynağı”nın adı çok hoşuma gitti, aldım.

— Yaş kaç o arada hocam?

On dört falan. Hayatımda bu kadar sıkıldığımı hatırlamıyorum. Yani mutlaka daha sonra da sıkılmışımdır da. Yani hem sıkılıyorsun hem kendine sinirleniyorsun. Hakikaten çok mahcup oluyorsun. “Niye anlamıyorum” diye sinirleniyorsun. Kendinden şüphe ediyorsun. Lan on dört yaşındayım. Annem de “Yavrum onlar sana ağır gelir” diye uyardı. En azından plaja gitmezmiş, onu anlıyoruz. Çok acı bir tecrübeydi.

— Masalları on beş-on altı yaşında okudum dediniz, küçükken sizinkilerin size kitap okuma gibi bir alışkanlığı var mıydı?

Aslında annem okurdu. Masal derken Doğan Kardeş’ten çıkan Eflatun Cem Güney’leri okumuşumdur, diğer Doğan Kardeş kitaplarıyla birlikte. Ben okuma yazma bilmezken annem bana kitap okurdu; Polyanna, Tom Sawyer, Oliver Twist. Küçük Kadınlar da var ama onu ben mi okudum hatırlamıyorum. Ama en kıymetli kitabımdı, orası kesin. Ben okumuştum galiba onu ve Jo’yu çok severdim. Sonradan devam ettirmedi gerçi onu, belki o da benim gibi söyleme-

yi öğrenmiştir; Jo ilk başlarda ‘R’leri söyleyemiyordu pek. Bunu göstermek için de bir kahraman yazmış, ona “Vodevigo, Vodevigoo” diye sesleniyordu.

Bana küçükken çok işkence etmişlerdi yalnız, o kitapta var mı hatırlamıyorum. ‘R’leri bayağı Fransız gibi söylüyordum. Sonra baktılar dilimin altında bir bağ var; o bağ olmayınca söyleyemiyorsun, bende var ama az, yani çalışırsa söyleyebilir dediler. Sonra Nazmiye Teyze bana “Para Vedira de!” diye tutturdu. Para Vedira’da müzik yok, ses yok, olmuyor. Ama “Horoz”, horoz çok süper. Manyak gibi horoz demeye başladım. Başka şeyler de bulmuşumdur ama horozu çok iyi hatırlıyorum. Leyla Uzman, benim çok eski arkadaşım ortaokuldan, o TRT’nin Batı Müziği’nin başındaydı. Bana gel bize konuk ol demişti, derken birden “Sen ‘R’leri söylemeye başladın mı?” dedi. Çünkü TRT istemiyordu, “Söylüyoruz ya işte,” dedim.

Kendimi Fransız gibi hissediyordum ama, düşün ki Fransızca konuşan üç insanın olduğu bir evdeyim. Sinan da biraz palazlandıktan sonra yani. Ve -babamı tenzih ediyorum, o genelde evde olmuyordu- sana bir şey söyleyip “Şunu desene” deyip kahkahadan kırılıyorlar ya. Onların yanında böyle Fransız gibi ‘R’ diyordum ama onlar da ‘R’yi benim gibi söyleyemiyordu, bu da var. Hayat işte. Nerede alıp, nerede vereceği belli olmuyor.

“ADALAR’A GİDERDİK VOLEYBOL MAÇLARINA...”

— Hocam çocukluğunuzun yazlarını Maltepe’de geçirdiğinizi anlatmıştınız; orada meşhur voleybol maçları izlermişsiniz. Spor yazarlığının temelleri de bu dönemde atılmış sanırım.

Aral Abim -benden beş yaş büyüktü- Galatasaray’da oynuyordu. Arkadaşları vardı, ben o grubun peşine takılmaya çok meraklıydım. Onlar voleybol oynarlardı, o maçları seyrederdik. Hiç oynamadım ama maçları seyrederdim. Sırf o maçları seyredebilmek için İtalyanca kursunu bıraktım, bir ay gittikten sonra. Saatine denk geliyordu. Ne palavra uydurdum bilmiyorum. Annemi kandırmış olamam ama benden umudu kesti herhalde “Gitmeyecek bu çocuk” dedi, vazgeçti, ısrar etmedi.

Onlar hakikaten çok güzel maçlardı, sonra o takım gece maçlarına giderdi. Mesela Bakırköy’de Yalçın Gördürür oynardı, Bakırköylüydü, Bakırköy takımında oynardı. Yani Bakırköy takımı derken Bakırköy kulübünün takımı değil, bizim gibi yazlık takımında Yalçın oynardı. Pendik’te Değer Eraybar oynardı. Bir de acayip olurdu, Adalar’a giderdik voleybol maçlarına, ada karşımızda hemen ne olacak ki. Pat diye gidiyorsun.

— Yıllar sonra Ataköy’de plaj voleybolu izlemeye gidiyordunuz.

O Ahmet’lerle birlikte, Demirtepe Motel’de mi ne, ilk yıl

yapmışlardı. Arkadaşlarımızdı zaten onlar; voleybolcu çocuklar. Onlar haber verdilerdi. Ben spor yazıyordum herhalde o zaman, ben gitmiştim, yazmıştım da, çok güzel olmuştu. Yıllarca onlar beni oradan oraya sürükledi, nereye gitseler gittim. Sonra sıcaklar biraz fazla gelmeye başlayınca bana, gidemedim artık. Ama zaten burada dünya şampiyonası yapıldığında da Ruslar, Kanadalılar falan, bir daha asla gitmedim. Fenalık geçiriyorlardı onlar, bayılıyorlardı sıcaktan. “Ekim’de yaparsanız geliriz” demişlerdi. Çok güzeldi. Eski havasını kaybetti, Ahmet, Metin, Dünya, Kenan varken çok acaip bir dörtlüydüler ve hepsi oynuyordu. Döve döve oynatıyorlardı herkesi. Dünya, acayip azarlar, hiç beğenmediği için. Çok tatlıydı, çok güzel günlerdi. Eğlenirdik çok.

Ama Antalya’da bu iş büyüdü tabii, Alanya’ya gitmeye başladık. Ben hayatımda iki yerde basın mensuplarından “Görsel malzeme yok mu?” lafını duyup gülmekten katlandığımı hatırlıyorum. Bir tanesi Sinan’larda bir Polonyalı ekip gelmişti Caz Bar’a. Bir de solisti var, kadın diye biliyorlar. Fakat işte toplantı için gelmiş müzisyenler, oturmuşlar, herkese içki ikram ediliyor. Kadın yok ortada, herhalde makyajını tamamlıyor. Güzel de bir kızdı. Orada oturan muhabirlerden bir tanesi “Sinan Abi, görsel malzeme yok mu?” demişti.

Bir o, bir de voleybol şampiyonasına gelmişlerdi. Onlar zaten hiç ortada dolaşmıyor, hiç gelmiyorlar. Sadece son iki gün gelip, kadın-erkek finallerini çekiyorlar. Ötekileri de zaten karılarıyla, sevgilileriyle falan geldikleri için otelde keyif çatıyorlar. Orada da cumartesi günü geldi, bir tane oğlan baktı baktı, “Abi görsel malzeme yok mu?” dedi, “Karılar oynamıyor mu?” demek istiyor ama hayatımda böyle rezillik duymadım. Sonra dilimize dolanmıştı o, Alev (Er) malev,

“Abi görsel malzeme yok mu?” diye. Biz gidiyorduk üç kişi, ikisi zaten voleybol yazarı, bir de ben, eski voleybolculardan bir tanesi, sabahtan kalkıp tin tin tin tin maçları izlemeye gidiyorduk. Dünya da bize diyordu ki “Karınız, kocanız, ço-luğunuz, çocuğunuz yok mu? Siz denize girmez misiniz? Ne işiniz var burada, ne yapmaya geldiniz buraya?”, “Voleybol”, “Voleybol maçı izlemeye mi? Allah Allah!”

“EMİRATES DİYE STADYUM MU OLUR İNGİLTERE’DE BE!”

— Annenizle sinemalara, tiyatrolara gidiyordunuz ama maçlara da gidiyordunuz. Aynı zamanda Beşik-taşılsınız. İlk gittiğiniz maçınızı hatırlıyor musunuz?

Hiç hatırlamıyorum, çok gittim, onun için hatırlamam. Az gitmiş olsa insan hatırlayabilir ama o kadar çok gidiyordum ki. Çok güzel bir dönemdi, dönem olarak hatırlıyorum. Tri-bünlere gelip maçtan sonra, -bir maç daha oluyordu genelde sonrasında- yanına oturur futbolcular. Beşiktaşlılar için söy-lemiyorum sadece, gerçi onlar da otururdu. Hatta laf bile atarlardı sana, hele küçüksen. Hakikaten bir kardeşlik havası vardı, çok farklıydı. Tabii ki rekabet de vardı. Ben mesela ilk Bursa’da bir fırın grevi olmuştu, o sıralarda Bursasporlu-lar buraya maça gelmişti, biz bunlara fırın grevi nedeniyle destek yapalım derken, bize ana avrat küfredince çok hayret etmiştim. Bir ona çok şaşırmışımdır, bir de basket maçına gitmiştik Spor Sergi’ye, ki çok hoştur oradaki basket maçı-ları. Biz de Darüşşafaka tribününde oturuyoruz. Birden karşı-mızdaki “Hüüëaaağğğ” diye bir ses çıkınca böyle kalmıştık.

“Ne oldu lan” dedik, “Futbol taraftarları geldi” dediler. İşte sonun başlangıcı.

— Ama sizin döneminizde tribün kültürü bambaşkaydı.

Taraftarlık, takım tutmak, karşı takımla kafa bulmak her zaman vardı. Düşmanlık yoktu ama. Bazen ben spor yazarken, Fenerbahçe konusunda tadını kaçırdığım zaman, bu taraftaki, benim yaşımda beyler, “Sevin Hanım bari siz yapmayın, hatırlayın bakın bizim zamanımızdaki sporcu gençleri, -çok haklı söylüyor, çok haklı- nasıl birbirleriyle arkadaş olabildiklerini” deyince özür dileyip bir müddet terbiyemi takınıyordum.

Sahiden öyleydi, birbirimizi kızdırırdık sadece. Karşı evdeki çocuklar Galatasaraylıydı, birbirimize mütemadiyen sarı kırmızı ve siyah beyaz kovalar göstererek sinir ederdik.

— O zaman şimdiki futbol taraftarlarını çok iç açıcı görmüyorsunuz diyebilir miyiz?

Futbolu beğenmiyorum ki şimdi. Bir sanayi oldu çıktı yani, eski hali yok. Düşünsene Emirates diye stadyum mu olur İngiltere’de be?! Burada da eli kulağındadır bakma. Ufak ufak başlıyor, yakında Arap patronlar gelir. Ya düşün Arsenal’de İngiliz futbolcu yok, anlıyor musun? Böyle bir acayip. Ki İngiltere bu arada hakikaten holiganlarla en fazla mücadele eden taraftarların olduğu ülkedir. Çünkü yediremiyorlar kendilerine. Onlar tamamen futbol seven insanlar. Nick Hornby’nin *Fever Pitch* diye bir kitabı vardı. Sonra filminde onun bir aşk macerasını öne çıkardılar, hiç ilgisi yoktur. Orada mese-

la takımı üçüncü kümede mi ne, alır takımı oğlunu yanına, arkadaşlarıyla deplasman maçlarına giderler. Yani kazanmış, kazanmamış, takımlarını destekliyorlar, biralarını içiyorlar, bağıyorlar, dönüyorlar geliyorlar sonuçta. Hatta onlar hakikaten bu holiganlık işi ilk patladığında çok mücadele ettiler. Ben taraftarım, benim kulübüm falan diye. Tamamen engel olamıyorsun çünkü kulüpler destekleyebiliyor holiganları.

— **İngilizlerin holiganları da çok kötü oluyor.**

Korkunç ya! Onlar Leicester'da çok iyi bir araştırma yapmışlar, holigan nasıldır diye. Yaş grubu belli, işsiz, kelime dağarcığı 250 kelime ve nefret dolu her şeye karşı. Hakikaten korkunç bir yaratık çıkıyor ama bu yaratığın da kendi kabahati değil böyle olması, sonuçta yanlış tarafa gitmiş. Çok korkunçtu, o zamanlar ben çok uzun bir özetini okumuştum da, böyle "Yapacak bir şey yok!" şeklinde bir araştırmaydı. Sonra kulüpler girdi işin içine, federasyon girdi. Gerçi FA'yı (İngiliz Futbol Federasyonu) pek sevmez İngiliz futbolcuları ve futbol insanları ama.

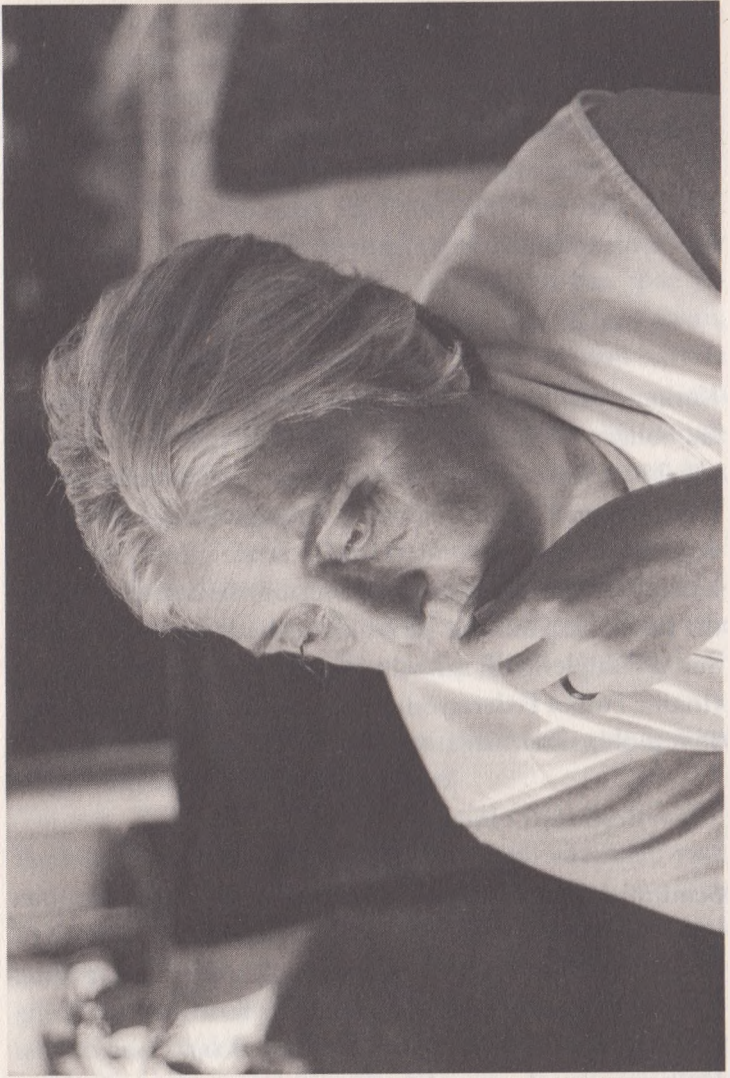
— **Beşiktaşlı olmak...**

Semt mi, takım mı?

— **İkisi de. Kadıköy'de oturmakla Beşiktaş'ta oturmak arasında duygusal olarak bir fark var.**

Hâlâ var mı acaba, onu bilemiyorum.

— **Abbasğa Parkı tarafında oturanlar hâlâ aynı şeyi savunuyorlar.**

Fotoğraf: Kutlukhan Kutlu

Ne diyorlar?

— **Beşiktaş'ta oturmak başka bir şey, burada mahalle kültürü bambaşka.**

Ben de öyle olduğunu düşünüyorum. Abbasağa Parkı bile bambaşka, baksana orada Çarşı sponsorlu çok güzel şeyler oluyor.

— **Beşiktaş takımı tutmak da çok başka bir şey...**

Çok başka bir şey. Mesela şimdi bakma Fenerbahçe'nin de stadı var ama aynı şey değil. O Dolmabahçe'nin yolundan bir kere maça yürümek çok muhteşem bir şeydi. Buluşup çarşıda ya da kendin de. Kalabalıkla birlikte yürüyorsun sonuçta. Bilmiyorum, Beşiktaşlılık hakikaten bana böyle sanki hani haktan yanaymış gibi geliyor. Hep öyle düşünmüşümdür. Başkasını düşünemiyoruz. Bir defa iki yönden de Beşiktaşlıyız yani, hem Beşiktaş'ta oturuyoruz, hem Beşiktaş'ı tutuyoruz.

— **Çarşı taraftar grubu ile ilgili ne düşünüyorsunuz?**

Bayılıyorum. Valla hakikaten çok takdir ediyorum. Sadece taraf tutmakla kalmayıp başka şeylere de kafa yordukları ve tavır aldıkları için çok beğeniyorum, çok. Hatta resmim var bir yerde, bir şey için çekmişlerdi böyle "Çarşı Her Şeye Karşı" tişörtümle. Ama "Çarşı Her Şeye Karşı" tişörtüm şimdi yok, onu bulamadım. Çünkü Çarşı dükkanını bulmam lazım onu almak için. Daha fazla sansürlü oluyor Beşiktaş olunca, Çarşı olunca yok öyle bir şey.

— **Remzi Kitabevi’ni seviyorsunuz, Suadiye’deki.. Hep anlatırken “oturacak yeri de var” diye...**

Acayip güzel bir kafesi var, elemanlarını çok severim. Burayı seviyorum, Lütfiye’yi, ama tabii daha yeni burası. Divan’ı severim ancak bazı sebeplerle pek sık görüşemiyorum. Özellikle restorasyondan sonra revize işini bize fatura ettiklerini düşünüyorum. Severim ama çok severek oturduğum yer Remzi’dir. Yavaş yavaş buraya da yemek dışında ara ara gelmeye başladım.

— **Kitabevi olarak başka sevdiğiniz bir yer var mı? Tabii Türkiye’deki hiçbir kitabevi yurt dışındakiler gibi değil de.**

Foyles, Londra. Suadiye D&R’da hemen hemen her şeyi bulabiliyorum bunu söyleyeyim ama sevmiyorum. Sevdiğim bir yer değil. Sevdiğim bir yer değil derken, muhabbetim yok, onu demek istiyorum. Gergedan’ı severim, Göztepe’deki. Bizim çok eski yerimizdir.

- Orası hâlâ kapanmadı, helal olsun!

Evet helal olsun diyorum ben de. Hâlâ sezon boyunca arkadaş küçük kurslar, söyleşiler yapıyorlar. Gergedan butik bir kitapçıdır ve o yüzden değerlidir bence. Remzi’de aslında kitabevi olarak istediğin her şeyi bulamıyorsun.

“POLİSİYE HEP OKUNUYORDU, ÖYLE MERAK SARDIĞIM BİR DÖNEM OLMADI...”

Sevin Hoca'yla tanışana kadar polisiyeye bu kadar meraklı bir tek annem Asuman var sanıyordum. Annemin neredeyse bütün kitapları polisiyedir ve hatta büyük bir kısmını da orijinalinden okur. Okuma hızı da pek aşık atılabilecek cinsten değildir. Sevin Hoca'nın polisiye kitaplarını görünce içimden “Hah!” dediğimi hatırlıyorum. Zaten ilerleyen dönem Sevin Hoca ile -her ne kadar hâlâ yüz yüze tanışmamış olsalar da- annem arasında Ruth Rendell kitaplarının kuryeliğini yaparak geçti. Sevin Hoca'ya gidince “Sor bakalım annen şunu okumuş mu?” sorusu, annemi görmeye gittiğimde “Sor bakalım Sevin Hoca'nı okumuş mu?” biçiminde tamamlanıyordu.

— Polisiyeye merak sarmanız nasıl başladı?

Polisiye hep okunuyordu, öyle merak sardığım bir dönem olmadı. Çocukluktan beri okuyorum yani. O zaman Akba Yayınevi vardı; cidden çok iyi bir yayıneviydi. İyi çeviriler, bu ilk icat onlarda çıkmıştı; kahramanlar, dedektifler, kötüler diye başlangıçta çıkar ya. İpuçları. Kim ne yapmıştı? Bazen isimleri okunduğu şekliyle yazılarak kolaylık sağlanırdı halka. Onun böyle bir kafa çalıştırması vardır ya, o zaman da hep iyi yazarlar okuyorduk tabii. Böyle uyduruk yazarlar değil. Agatha Christie, John Dickson Carr, Ellery Queen. Şimdi şu anda eski ustalardan kimler varsa onları. Sonra annem çok severdi, almaya da devam etti zaten. Ben de bir ara verdimse de sonra bıraktığım yerden toplayarak gittim. Hat-

ta Osmanlıca'yı da sırf bu yüzden öğrenmek istedim. Çünkü çevrilmemiş çok polisiye var, onları okuyayım diye. Ama hocama da söylediğim gibi, yeterince ilgilenemedim. Vakit yetmiyor. Yoksa okuyordum bir nebze. Yoksa Kutlukhan'la başa çıkamam, sınıfın en iyisi.

— **Birlikte mi gidiyordunuz?**

Maalesef. Hatta şöyle bir şey oldu. "Buyrun Sevin Hanım, okuyalım" dedi Yücel Hoca, ben de valla büyük bir gayretle, bodoslamadan dalarak çıkararak okudum. "Çok teşekkür ederim, şimdi de biraz hızlanalım, Kutlukhan Bey," dedi. Öyle denir mi be?! Şimdi anlatıyorum da gülüyor, "Yok canım, demedim," diyor. Deli misin ayol, ne demek demedim.

— **O zaman aslında voleybol maçları olmasaydı belki İtalyancayı da sökmüş olurdunuz, Kutlukhan olmasaydı Osmanlıca'yı da.**

Kesin sökmüş olurdum. Ama Osmanlıca'yı iş olmasaydı sökmüş olurdum. Haftada üç gün, dört gün işe gidiyor olmasaydım sökerdim.

— **Peki başka öğrendiğiniz dil var mı?**

İki yıl Almanca okudum ama pek hatırlamıyorum doğrusu, kelimeleri unutmuşum. Ama bir dil öğreneceğim diye bir niyetim olursa derhal gidip Almanca öğrenmem lazım, Moda'daki yerde sanırım insanların seviyesine göre özel bir ayarlama yapıyorlarmış. Belki konuşursam bir şey ayarlayabilirler diye düşünüyorum. Çünkü biz kolejde iki yıl Deutsche Für Ausländern kitaplarıyla, iki iyi Alman öğretmenle

öğrendik. Özellikle bir tanesi Frau Hopfar, ikinci yıldaki, çok iyi bir öğretmendi. Çok disiplinli.

Dil okulda seçmeliydi ama gecikince Fransızca dolmuş, ben de vaktinde Fransızca mı Almanca mı diye seçmeye müracaat etmediğim için mecburen Almancaya girdim. Çünkü Fransızcaya girilmiyordu. Elif'te de İngilizceyi kaçırtmıştık çocuğa, o da Almancaya girdi. Öyle bir ortak kaderimiz var. O hiç affetmedi beni okula gidip bunu halledemedim diye. Ben kendiminkini de halledememiştim zaten. Beceremem ki öyle şeyleri, zaten ciddiye almıyorlar.

Ama haftada sekiz saat okuyorduk ve iki yıl okuduk. Eşek olmak lazım, ben bayağı anlıyordum. Münih Üniversitesi kardeş okulumuzdu, Almanya'ya gidiyorsun takımla mesela, abi herkes İngilizce konuşuyor, rezillik yani. Kendini zorlamana gerek kalmıyor. Nasıl konuşuyor; şöyle böyle ama anlaşıyorsun. Ben mesela pansiyonda durdum, durdum, "Eteğimi ütüleyeceğim, ütü var mı?" demek üzere, anlaşıldı ki ütülemeyi bilmediğim gibi ütü'nün kendisini de bilmiyorum. Ki büyük ihtimalle aynı kelimenin türemişi. Fakat eteği de hatırlayamadım işin fena tarafı. Onun üzerine yarı el işareti, yarı İngilizceyle meramımı anlattım. E, ne o zaman yani.

En son Nürnberg Festivali'ne gittiğimde de bir çaba harcadım Almanca konuşmaya, iyi kötü derdini de anlatıyorsun ama sonunda çatır çatır İngilizce konuşan insanlar bulunca...

Aslında şöyle hakikaten beş-altı ay uğraşarak hatırlasam... Çünkü cümle yapısını hatırlıyorum, grameri hatırlıyorum, kelime hatırlamıyorum. Hiç Almancada bir şey okumadığımız için tabii. Ama mesela hiç olmaması gerek, bir şekilde

Fransızca'yı bazen okuyunca anlayabiliyorum. Kendi kendime çalışıyordum Linguaphone'la. *Bon jour, mon ami*. Plakta da öyle diyoruz ya, *écoutez s'il vous plait**.

“SEVİN OKYAY DİYE BİR İSMİ BİLİYORLAR, FAKAT...”

— Çeşitli etkinliklerde kendinizi Sevin Okyay'ın ablası olarak tanıttığınız, hatta Uçan Süpürge Film Festivali'nde “Sevna'nın teyze kızıyım” diye tanıttığınız oldu.

Şimdi şöyle bir şey var; Sevin Okyay diye bir ismi biliyorlar, fakat beni pespaye buluyorlar. Benim Sevin Okyay olduğuma inanmıyorlar bir defa. Kapıya gidiyorsun mesela, unutmuşum davetiyemi her zaman olduğu gibi, böyle anlaşıyor yani. Almıyorlar seni içeriye. Allah'ım yarabbim, kapıda duruyorsun ki seni tanıdık biri gelsin de, bunların yüzüne tükürsün, koskoca Sevin Okyay'ı içeri almadınız mı diye, seni içeri alsın. Ya da sıkılıyorum gidiyorum, o kadar da uzun boylu değil.

Bir seferinde, en son işte artık, Engin geldi, kapıdan geçiyormuş Engin Bey Türsak'tan, “Sen ne yapıyorsun burada?” dedi, dedim “Davetiyemi unutmuşum”. “Gir çabuk içeri!” dedi, “Utanmıyor musunuz?” dedi onlara da, aldı beni içeri. İçeri bir girdim ileride Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nden (MSM) iki öğrencim, yanlarında kız arkadaşlarıyla, yiyor-

* Dinleyin lütfen!

lar, içiyorlar, mutlu bir şekilde. “Nasıl girdiniz abi siz içeri” dedim. “Sevin Okyay’ın öğrencisiyiz dedik” dediler. Nasıl dedim ya, ulan ben Sevin Okyay’ım diye kapıda yırtıyorum kendimi, beni almıyorlar. “İnanmamışlardır hocam” dedi. “Terbiyesiz!” dedim tabii ama tamamen doğru.

Ondan sonra ben de “Sevin Okyay’ın ablasıyım” dedim. İki kere başarıyla girdim. Üçüncüsünde gene deniyordum ki beni tanıyan biri çıktı. Kapıya geldi “Allah senin müstehakını vermesin, gir içeri!” dedi. Böylece Sevin Okyay’ın ablasını gömmek zorunda kaldık orada, çok iyiydi ama.

Uçan Süpürge’de de almadılar içeri Kızılırmak Sineması’nda, kendi sinemamız sandığımız sinemada. Kapıda tanımadığımız bir çocuk var, içeri bakıyorum müdürü göremiyorum, kimseyi göremiyorum. Gene ben tabii ne unutulabiliyorsa unutmuşum, Allah bilir kartım ya da numaram. “Yalnız ben Sevnâ’nın teyze kızıyım” dedim. “Aa öyle mi” dediler, Sevnâ’dan (Somuncuoğlu) ödleri kopuyor. Hemen içeri aldılar beni. Sevnâ’yı da görünce dedim “Bozma teyze kızıyım dedim”. Sevnâ çok neşelendi, her yerde söyler, herkese anlatı. Ben hâlâ onu arayınca öyle açıyor telefonu; “Teyze kızı, nasılsın?” diye. Sevnâ’nın teyze kızı olmak iyi bir şeydir.

— **Çeşitli sinema kapılarını açıyor en azından.**

Valla Sevnâ’yı tanıyan hiç kimse sana karşı çıkmaz, o kadarını söyleyeyim.

— **Hocam bir de 1992’de Guns N’ Roses konserinde ve 2014 Metallica konserinde tekrar eden, “Helal olsun sana teyze!” demeleri var.**

Valla aynı lafı söyledi kızlar. İlkinde Guns N' Roses'dı ama kafamda böyle pembe pembe ışıklar yanıp sönen bir şey vardı. Çok hoşuma gitti. “Ya saçmalama,” dediler. “Ya şuradan şuraya kadar yürüyeyim bari” dedim. Aldım taktım onu kafama, onunla gidiyorum. Karşıdan bir kız “Helal olsun teyze sana” dedi. O zaman da teyze yaşındayız yani, 50 yaşındayım.

Burada da vallahi bir şey takmamışım, belki bir şapka vardı, çok güneşti çünkü Metallica konseri. Öyle yürüyorduk, kaçıya geliyorduk. Karşıdan gelen kız beni gördü “Helal olsun sana teyze” dedi. “Teşekkür ederim” dedim ama ondan sonra havam bozuldu çünkü orada ileride çimlerde oturan biri, “Hoop, hacı adayları buraya yalnız” diye seslendi.

— **Dönüp bir şey dediniz mi, yoksa...?**

Sezgin'i yolladım üstlerine. Sezgin arkadaşım benim, NTV Yayınlarındandı o zaman, dindar bir kardeşimiz ve oruçlu zaten ama Metallica hayranı. Onun için davetiye bulup ikimiz gidiyoruz yani. Ona gitti ve insanın hem oruç tutup, dindar olup, hem Metallica sevmesinin mümkün olduğunu, her yaşta ve her pozisyonda Metallica'nın sevileceğini anlattı. Bir nutuk çekti, sorunumuz kalktı. Ama çok tatlı değil mi, aslında espri olarak güzeldi.

— **Bir de bir “Hacı Anne” geyiği var.**

O Edirne'de. Ya “Biz camiye giriyoruz, başınızı örtün” dediler. Biz de Nur Bilimer'le ikimiz, giriliyor diye örtmüşüz ama orada Filiz bir şey anlatmaya başlamış, Filiz Kantoğlu profesördü ve gezdiğimiz yerler de onun alanıydı. Anlatmayı seven biriydi, o gün de bize bir şeyler anlatıyordu

Hacianne

gezdiğimiz yerlerle ilgili. Bunlar da başörtülerini çıkarmışlar, kafaları açmışlar. Orada duruyorlarmış. Bir tek Nur'la ben kalmışız. Bana “Hacı Anne” diye hitap ettiler. Bizi çok beğenmişler, sonra arkadaşlar söyledi. “Ne kadar dindar kadınlar, bak başları bağlı orada oturuyorlar” diye. Nur’a dedim ki “Hacı Anne yürü.” Aa, sonra bir baktım Nur kafayı açmış, “Ne yapıyorsun Hacı Anne, bir çuval inciri bok ettin, nerede kaldı bizim dindarlığımız.” Böyle bir hacılık muhabbetimiz de vardı.

— Hünnap adı nereden geliyor?

Hünnap diye bir meyve var benim çok sevdiğim. Bu hünnapın da şöyle bir hikâyesi var; ben Yahoo’da kendime isim almaya çalışırken bayağı, yarım gün uğraştım. Ne söylesem, işte “Bilmemne182”, en iyisi “7” mesela. En sonunda “hünnap” yazdım, “Welcome Hunnap!” dedi bana. Ama şimdi Yahoo dışında başka bir yerde yazdım, “Bu var” dedi. Demek ki hünnap da artık ortaya çıkmış.

Ben hünnap seviyorum diye Mehmet Atak Nokta dergisine iki sayfalık bir hünnap yazısı yazmıştı. Ondan sonra bana “Bıdık Hünnap” demeye başladı. Mehmet Atak da biliyorsa erkek insanlara “Kızım Mustafa” diye isim takma huyu vardır ki adı da Mustafa değildir adamın tabii. Sonra birden bana -onun da Amerika’ya gidip geldiği sıralar- dışarıdan tanımadığım insanlardan “Dear Hunnap”, “Bidik Hunnap” diye e-postalar gelmeye başladı. Hatta bir tane pembe küçük pelüş oyuncak tek boynuzlu at geldi, ama ne kadar güzel anlatamam, Hamburg’dan mesela. Ama hâlâ bugüne kadar yemin billah ediyor benimle hiç ilgisi yok diye, ki söz konusu bile değil. Belli ki ondan çıkmış bu. Mehmet Atak da

orada burada yazıyor, Facebook falan olmasa da o zaman e-posta grupları falan var.

Ben Gezici Festival’de Bursa’ya gittiğimde bir gazeteden benimle konuştular. “Bu hünnap ne?” dediler, dedim ki ben de Mehmet Atak’ın marifeti, o çıkardı bunu. Yazının başlığı şöyle çıktı; “Ona hünnap diyorlar”, ya da “Bıdık Hünnap diyorlar” hatırlamıyorum şimdi hangisi. Ama Mehmet Atak da yok hakikaten Bursa’da ama çıkan rezaletten belli ki yetmiş o zamana kadar. Sonra ertesi yıl, o da geldi Bursa’ya. Ona da sormuşlar ama o pek bir kâmil konuşmuş orada. Bana hâlâ diyor ki “Benim hiçbir rolüm yok, benim olmadığım yıl başlık attı gazete”. Yani bu hünnap böyle bir şey, kimse nasıl çıktığını doğru dürüst bilmiyor, tamamen Mehmet Atak’ın başının altından bir daha söyleyeyim. Ama buna sebep olan da hünnap severek benim, hâlâ çok severim.

— Mehmet Atak demişken, sinemayı konuştuk ama bir yandan da tiyatro oyunları var. “Bernarda Alba’nın Evi”, “Üç Kişilik Gezegen”, ...

“Bernarda Alba’nın Evi”ni çevirdim, Roza Hakmen’e yolladım galiba, ya da konuştum. Sonra çıkardılar programdan. Yalnız ben onaylı çevirmiştim. Esyt’nin onayladığı bir çeviriydi. Ama yine de bir baksa iyi olur diye. Sonra bir baktı, “Tamam” mı dedi, öyle bir şeyler hatırlar gibiyim. İzmir’de ya o, yolluyorsun, o sana yolluyor. O öyle kaldı, ölü doğan bir çocuk oldu. Ama genelde beni oyunlarının dramaturgu yapar. Artık ben de bir bakıyorum bir yerde dramaturg olarak geçiyorum, diyorum ki “Ne diyorsunuz ya?” Anlıyorum ki Mehmet Atak’ın oyunları bunlar mutlaka.

Allah korusun hiç dramaturg falan olduğumu da sanmıyorum ama çok hoş oluyor, dramaturg ve çevirmen olursan. Mesela Bernarda Alba'da öyle olmuştu. Dramaturgla çevirmen birbirine giriyor çünkü. Dramaturg değiştirmek istiyor bazı şeyleri, çevirmen değişmesin istiyor. İkisi aynı kişi olursa hakikaten maraza çıkıyor ve sonuçta da dramaturg kazanıyor. Böyle bir şey var. Ama iki ayrı kişi olunca dövüşüyorlar mı ne oluyor bilmiyorum.

— **Kenan Işık için de Othello'nun "Arabın İntikamı" oyununu çevirmişsiniz.**

Ya evet Kenan son ana kadar hep "Sana karşı çok mahcubum," demiştir. Hâlbuki bir şey yok, ben de "Kenan çeviriyi tam olarak da bitirmedim." diyorum. Ama bayağı yaptım, çünkü bir okulun çok güzel Shakespeare baskıları var, içinde de neredeyse metin kadar dipnot bulunuyor. Bayağı her şeyi anlayıp hayret de etmiştim, ben bunları nasıl anlamadım yahu bugüne kadar, bunlar olmazsa nasıl çevireceğiz o zaman diye. Çok güzeldi ama çok hoş bir projeydi. Kenan'dan çıkar zaten böyle projeler hep. Olmadı sonra, yapamadık. O da oradan oraya gitti, devlet tiyatrolarından İstanbul'a geldi. İstanbul'dan bu televizyon programı çıktı, arada kaynadı gitti.

— **Hiç sahnelenmedi o zaman?**

O da sahnelenmedi. Bizde sahnelenmeyen ve basılmayan çeviri çoktur.

— **Bir de bunların dışında sizin yazdığınız "Seeking for Helen" ve "Benim Cyranolarım" var.**

Gene bunlar Mehmet Atak'la olan şeylerdir. *Seeking for Helen*'de de bence onun payı daha fazladır benden ama söylesen şimdi kabul etmez. Ama üstlerinde çok çalıştım, o doğru.

— Ama bunlar sahnelendi?

Bunları sahneledi.

— Nuri Pakdil'in "Korku" adlı oyununun İngilizce liriklerini çevirmişsiniz.

Çevirdim onları, doğrudur evet.

— Hamlet 2001, yine Mehmet Atak'ın, yine dramaturg olarak geçiyorsunuz.

Benim CV'lerimde adımın dramaturg olarak geçmesini Mehmet Atak'a borçluyum.

— Bu sahnelenmiş miydi?

Sahnelendi Şehir Tiyatrosu'nda, güzeldi de.

2013 yılında Sevin Hoca'ya Cyrano de Bergerac'tan bir bölüm okutmuştum. O zaman içerik yazdığım bir internet dergisi için akan fotoğrafların üzerine Sevin Hoca'nın sesini bindirmiştik. Onun için hangi bölümü okuyacağı çok netti; en sevdiği bölüm olan Cyrano'nun burun tiradı. Hatta aynı internet dergisi için bir de Harry Potter'dan bir bölüm okutmuştum.

— İlk konuşmaya başladığımızda çok kısa bir Playboy sürecinden bahsetmiştiniz, bir de dava meselesi vardı.

Dava Playboy'dan olmadı. Ben Playboy'a bir iki çeviri yapmışımdır. Dava kitap çevirisinden açılmıştı. *How to Make Love To a Man, How to Make Love To a Woman ve How to Make Love To a Each Other* kitaplarından birini ben çevirdim ama hangisi bilmiyorum. Aslında sade suya tirit kitaplardı, vallahi billahi hiçbir halt yoktu ya. Yalnız şöyle bir şey olmuştu, onların üçünden ikisine dava açılmamış, bir tek benim çevirdiğime açılmış. Daha sonra çok şüpheyle karşılaşmıştı Ali Saydam bu durumu. Artık savcı da tanıdık olmuş, alışmış Playboy gidiyorlar, geliyorlar. Öyle gittik, ifade verdik, çıktık. "Yok bir şey" dedik, bir şey çıkmadı ama yani müstehcenlikten mahkeme karşısına çıkmışlığımız vardır.

"HAYIR, OLMAZ, RUHUMU ÇALIYORSUN..."

— TRT'de beş yıl boyunca "Ve Sinema"yı yaptınız.

Sanırım beş yıl belki biraz küsuratı da vardır. Yapımcısı ve yönetmeni Binnur Kılınçkaya'ydı, neler yapabiliriz bu hafta diye, onunla da konuşarak, metin yazıyordum. Program olarak hazırlıyordum, öneriyordum, metin yazıyordum ve sunuyordum.

— Haftada bir kere mi yayınlanıyordu?

Evet haftada bir kere.

— İlk ekran tecrübenizdi.

Tabii canım, deli misin ya. Ben tamamen kafayı yedim, öyle söyleyebilirim. Şimdi Binnur'u tanıyordum, TRT'de çalışıyor, çok dost canlısı, güler yüzlü bir insandır. Ne oldu hatırlamıyorum, bir festivalde bir şey, Atlas Sineması'nın önünde duruyorduk. "Sana bir soru sorayım mı, gel konuşalım festival için" dedi bana. Ben resmen feryat ettim. "Hayır, olmaz, ruhumu çalışıyorsun" falan, kendimi Kızılderili sandığım için. Ben hem utanırım, hâlâ da utanırım. Hakikaten utanıyorum. Dedim ki "İçeride çekeceksin di mi?", "Tabii, tabii. Sen rahat etmiyorsan, elbette" dedi. Sonra ben bir anda kendimi, İstiklal Caddesi'nin akışı içinde, dışarıda, halkın ortasında konuşurken buldum. Nasıl olduysa "gel" demiş, ben gitmişim ne olduğunu anlamadan herhalde diye tahmin ediyorum. Çünkü bu Binnur beni sonradan da kandırmıştı. Kapanışta canlı yayın yapıyorduk, ben konuşacaktım ama sahnede konuşacaktım sonra kapıyı açıp insanları içeri alacaklardı. Bana böyle söyledi, sordum da yani. Ama sanıyorum o da o şekilde biliyordu o sırada. Ondan sonra ben böyle sahnede durmuş konuşurken kapılar açıldı ve insanlar çok bekledikleri için "Horrrrrr!" diye içeriye dalga gibi girdiler. Ben böyle kaldım sahnede, "Aman Allah'ım yarabbim, ben şimdi bunların karşısında mı konuşacağım? Eyvah, eyvah!" diye ve konuştuk tabii. Konuşmayıp ne yapacaksın, canlı yayın. Konuştum, aldılar arkadan, indim. Yukarıya çıktım, hiç salona giremedim korkudan artık. Yukarıya gittim ve böyle dibine kadar kayarak koltuğun, orada kenarlarda gözden uzak bir yerde izledim. Ama gene de tam olarak kurtulamadım tabii. Çıkışta "Ho, ho, ho" diye alay ettiler. Çünkü sevmediğimi de biliyorlar, arkadaşlarım biliyor en azından.

Öyle fazla aman aman alışmıyorsun da, bir faydası da olmuyor. Sevmiyorsan sevmiyorsun ama ilk başlarda yılan gözlü olduğunu düşündüğüm kamerada, -ki öyledir sahiden de- sonradan sevdiğim insanları görmeye çalıştım. Hani onlar televizyonun başındaymış, ben onlara anlatıyormuşum gibi bir hava yaratmaya çalıştığım için biraz daha rahatlamıştım. Sırf bu sayede yılanın gözünü ehlileştirerek.

— “Ve Sinema” nasıl bitti?

TRT’de bir yönetim değişikliği oldu. Gelen arkadaşlar magazin seviyorlardı. TRT magazini tabii magazin derken, ki pespaye magazinlerden iyidir aslında.

Öyle gösterişli hatunlar falan demişler ki “Acaba imajını değiştirmeyi düşünür mü?” Ben de dedim ki, “Tayyör giyip, saçlarımı sarıya boyatıp yukarıdan toplayıp, topuklu ayakkabı mı giyeyim, öyle bir şey mi istiyorlar?”, “Yok canım o kadar da değil” dediler. Yok yani ben imajımı nasıl değiştirebileceğimi hiç bilemiyorum. Böyle bir anlaşmazlığımız oldu, ben imaj meselesine gereken önemi vermediğim için sanıyorum.

Sonra Anadolu Üniversitesi’nden bir öğrenci aldılar. Gayet de güzel yaptı valla, beş-beş buçuk yıl kadar, benim sunduğum kadar da o sundu. Sonra nasıl oldu da kaldırdılar bilmiyorum. Herhalde gelenler bu sefer programın imajını değiştirmek istediler diye düşündüm.

— 2002’de son programda bir kez döndünüz son bölüm için.

Evet, son bölüm için, tamamen biterken.

— NTV’de de bir ara ekranda görüyorduk sizi, sonra o da kesildi.

Onlar da imajımı beğenmiyor herhalde. Çünkü radyoda bir sorunum yok.

— TRT’deki ekran tecrübesi dışında bir de Reha Erdem’in Kaç Para Kaç filminde küçük bir rolünüz var.

Ne korkunçtu Allah’ım anlatamam. Çok korkunçtu. Reha bana senaryosunu yolladı ama oynayayım diye değil, merak ettiğim için çünkü ben “A, Ay”ı çok seviyordum, çok da vakit geçmişti aradan. Çok beğendim, çok güzel bir senaryodur zaten. Hakikaten bir sürü tanıdık vardır filmde, Mehmet Atak da vardır mesela. O da bir mal getirir oraya ağzında sigarayla. Şimdi Reha, civarında pek sigara içirtmez, filmde de hiç yoktu sigara içen fakat o, Reha’nın da deyişiyle, 45 saniyelik rol için üç gün çalıştığından onun hakkı olduğunu düşünmüş. “Sen de gelsene” dedi, dedim ki “Sen ne diyorsun ya, ben nasıl geleyim.” Ben hakikaten oyunculuk bilmiyorum, bu da bir iş sonuçta. Ya iki cümle söyleyeceksin, oraya geleceksin, “Ben kart kullanmak istiyorum” diyeceksin. Bunlar “Kart kullanmıyoruz” diyorlar. Ben de kavga edip çıkıyorum.

— Kavga etmek de tam size göre...

Acayip ama o Taner’e (Birsel) o kadar gıcık oldum ki, tabii ben onun rol olduğunu intikalden uzak olduğum için. O da çok iyi oynadığı için, onu sahiden oradaki satıcı adam ve bana ukalalık edip kullandırmıyor sanarak. Sete gitmiştik, Bağcılar’ı falan geçince oralarda bir yerde set olarak kullanılan büyük bir yer. Dükkân kurmuşlar, dışarı çıkarken kız-

miş oluyorum onlara. Orada bir de Sermet var, çırak. Kapıyı “Baam!” diye çekip çıkıyordum, çocuklar en sonunda dedi ki “Abla sen çekme onu. Sen konuş, çık. Biz çekeriz arkadan, dekor sallanıyor.” Ben de demişim ki “Siz onu Taner olacak yılanı söyleyin.” Neyse sonra arkadaşımızın sadece iyi bir aktör olduğu anlaşıldı. Ama hakikaten çok heyecanlanmışım ya. Fakat beni çok beğendiler ve bana iki cümle eklemişlerdi. Bayağı konuşmuştuk ikişer cümle.

— **Televizyon değil, sinemada kendinizi görmek nasıl bir his?**

İğrenç ya, ben sesime de dayanamam zaten. Televizyonda görmeye de dayanamam onun için bilmiyorum. Ama hâlâ mağdur olduğumu düşünüyorum. Yani filmi seyrederken de mağdur olduğumu düşünmüştüm.

— **Hocam bir de sizinle ilgili araştırma yaparken söyle bir şey var...**

Yalandır.

— **22 Şubat 1994’te SİYAD’a kabul edilmişsiniz ama on yıl sürmüş.**

Sürmüştür tabii çünkü 1984’ten beri yazı yazıyordum evet.

Tam o sırada Sinan Abi içeri girip Eczacıbaşı kadın voleybol takımının şampiyon olduğunu haber verdi. Sevin Hoca bir “Aaaa!” ve ardından “A-aaa!” kopararak “Ay çok sevindim ben” diyerek salonun yolunu tuttu. Eczacıbaşı’na tebrik e-postası attıktan sonra olduğumuz yerden devam ettik.

O zaman erkekti herkes, ben de biliyorsun “Acaba sayılır mıyım?” durumundaydım. Haksız yere magazin muhabiri sayılan Sevin Okyay gibi laflar vardı. Hiçbir zaman magazin muhabiri olmadım, ha Tuğrul Eryılmaz’la çalışmak magazin muhabirliği sayılıyorsa bir şey diyemeyeceğim. Çünkü en yakın olduğum yer odur. Milliyet’in magazin servisinde de çalıştık ama hiçbiri öyle bir magazin değildi, Leyla İsmier’le beraber çalıştım yani.

— **Bir de oraya gelene kadar politika muhabirliği de yapmıştınız.**

Tabii canım ne istersen var; dış haber, belediye, işçi, öğrenci. Politikada zaten Allah’ım şaşmıştı, bir o tarafa, bir o tarafa koştuktan.

— **Siz hep İstanbul’daydınız ama Ankara Sinema Derneği, Gezici Festival... bunlarda da bir payınız vardı.**

Orada Ahmet Boyacıoğlu var, Başak var. Ahmet ile Sevna, Mahmut Tali Öngören Hocamızın zamanından beri o eski Ankara Festivali’ni onlar yapıyorlardı. Ki hakikaten iyi bir festivaldi o, arkadaşlarımız işte. Arkadaşlarımız oraya gitti, Başak’ı (Emre) zaten tanıyoruz. Onlar oraya gidince biz de onların peşinde dolaştık. Arkadaş muhabbetinden.

— **Gezici Festival Türkiye’yi mi dolaşıyordu?**

Şimdi geziyorlar artık ama o zaman genellikle Bursa’da yapılıyordu. Başka yerlere de gidiyorlardı. Bir yıl İstanbul’a gelmeleri teklif edildi de gelmediler galiba. Akıllıca, çünkü buraya gelince bilmiyorum bir şey olur muydu? Sonra Sevna

vasıtasıyla galiba Uçan Süpürge'ye de ulaşmam. O zaman Aydan vardı, arkadaşlarımız. Ankara maceralarımız arkadaş hatırına diyelim ama sayesinde daha doğru aslında çünkü iki festivali de çok severim.

— Manevi kızınız Ürün...

Evet, Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği'nin yaratıcı kurucularından ve başkanı Halime Güner'in kızı. Biz pek seviyoruz birbirimizi, o çok becerikli olduğu için, ben de çok beceriksiz olduğum için, bana Ankara'da hayli yardım etmiştir. Sonra "Ben senin manevi kızınım" dedi. "Peki" dedim. "Elif ikimizi de öldürmezse başka bir sakınca yok" dedim. Yok öldürmedi ama. Onun için Ürün hep öyle, benim manevi kızım. Ben de onun manevi annesiyim.

— Filmmor'la hiç yollarınız kesişti mi?

Bu yıl ilk defa yollarımız kesişti, Mehmet Atak söyledi. Kimseyi de tanımadığım için kimi arayacağımı da bilmiyordum. Ben bilemem ya öyle, beni tanımazlar diye. Mehmet Atak isimlerini verdi Filmmor'dakilerin. O sırada kız bizi aramış. Kız söyleşiye geldiği zaman babamın selamını söyledim. Radyoda Köşe Bucak programı için onlarla söyleşi yaptım festivalle ilgili.

Nasıl olduysa kesişmedi yollarımız, demek ki tanıdığım insan yoktu. Onlar da beni arayp "Sevin Hanım bir şey yapmanız ne iyi olur" demediler, dense yapıyorum. O zaman ne yapıp edip bir şey yakalamaya çalışıyorum. Alin (Taşçıyan) falan gibi sadece sinema yapmadığım için öyle bir vaktim olamıyor. Ancak çok dikkatimi çekenlerin, çok tanıdıkla-

rımın ya da o “Festivalci Sezgisi” dediğimiz bir şey var ya, onunla fark edip, “Ya bunun ben bir filmini gidip görsem” dediğimiz insanların işleriyle daha fazla ilgilenebiliyoruz. Ama bir yerde görüldüğü zaman, Adana’da mesela, yarışmaya girip çıkınca üç aşağı beş yukarı anlıyorsun.

Kısa filmcileri aslında daha iyi takip ediyorum çünkü iki ya da üç yıldır Hisar Film’in ön jürisindeyim. Çünkü hoşuma gidiyor seyretmek. Çok olabiliyor bazen, yüz civarında mesela. İkincisi de düşünsene o yılın neredeyse bütün kısa filmlerini seyretmiş oluyorsun, çok muhteşem bir şey. Ama çok arka arkaya seyredince birbirine giriyor. “Hangisiydi” diye soruyorum, filmleri hatırlıyorum, isimlerini unutuyorum. Elif Ergezen var Mithat Alam Film Merkezi’nde, merak ettiklerimi o bana çok yolladı. Hatta internetten izlemem için bağlantılarını da gönderdi ben merak edince, ikişer kere gördüklerim de var. Dolayısıyla kısa film yarışmalarında genellikle kazananları biliyorum, “Haha! Biz bu filmi gördük” diye. Çocuklar beni uyarıyor, “Sevin Hanım nasılsınız, çok mu yoruluyorsunuz, vaktiniz de yok, geliyorsunuz” diye, “Size ne, benim hoşuma gidiyor” diyorum.

— Keyif bana...

Keyif bana. Bazıları pek keyif olmayabiliyor tabii ama genelde hiç de fena değiller. Kendini Godard sananlar ya da bizde burada daha da sulandırılmışı olarak Nuri Bilge Ceylan’ın yolundan gidenler. Hakikaten kötü oluyorlar. Belki de böyle bir şey yapmasa doğru dürüst bir şey yapacak. Belki. Kendi yapmak istediği bir şeyi yapsa.

— Bir de Caddebostan buluşmalarınız oluyordu.

Müren'le bizim cumartesi çaycıları. Güneşli Yayınları'nın sahiplerinden Müren Beykan'la ikimiz buluşup çay içiyorduk. İkimiz de çay sevdiğimiz için. Bir de Müren o saatlerde annesini ziyarete geliyordu, ondan önce de biz buluşuyorduk. Sonra bu buluşmalara onun kızları geldi bir seferinde, Alara zaten sık sık geliyor. Hatta bir seferinde Kutlukhan bile gelmişti. Oralardan geçiyordu da yakalamıştık. Güneşli'nin yazarları, Güneşli'nin yazarı olmayan edebiyatçı dostlar geliyordu. Yerlerimiz çok değişti. Hâlâ da belli bir yerimiz yok ama Caddebostan - Erenköy, nadiren de Çatalçeşme'deki Remzi Kitabevi. İki-üç hafta ara oldu mu bayağı bir "Ne oluyor?" diyorsun ama cumartesi sabahı saat 09.15'te evden çıkmak gibi enteresan bir dezavantajı da olabiliyor.

— **Caddebostan'da Mithat Selection'ın Opera Gecele-ri vardı eskiden, siz de köşenizde bir kere yer vermiş-tiniz.**

Bilmiyorum, hâlâ var mı? O zaman o kadar yakındım ki, çıkıp bakıyordum hangi akşamda geliyorlarsa. Sahiden de çok güzeldi, çok kalabalık oluyordu ve çok iyi operacılar getiriyorlardı. Ben hakikaten çok memnundum. Ama son yıllarda göremiyorum, olmadığı için mi, ben yakalayamadığım için mi bilmiyorum.

— **Ben de opera gecesi değil, bir beş yıl kadar önce sadece klasik müzik gecesine denk gelmişim.**

Çok güzel ama keşke devam etseler. Tabii sonuç alıp almadığını belki de bilemeyeceğin türden bir promosyondur, bilemiyorum. Ama kalabalık oluyordu, onu biliyorum.

“PEKİ NE İZLEYECEĞİZ ANNEM?”

— 2000 gibi Müjdat Gezen'deki dersler başlıyor. Orada aslında siz sinema üzerine ders verecektiniz ama sonradan değişti sanırım?

Anlatamadım ki derdimi. Dediler ki “Eleştirmenlik”, ben dedim ki “Yahu nasıl vereyim?” Bir defa ben öyle bir şey okumadım. Hadi iyi kötü kitaptı şuydu buydu, izlemekten falan bir şey kaptık diyelim ama çocuklar o sıralarda “Gladyatör”den başka film tanımıyor. Geriye dönmek istemiyorlar. Tarihinden söz edersen artık herkes Orson Wells’e düşman olmuş zaten. Görmek istemiyorlar “Yurttaş Kane”i falan.

Aynı şey Bahçeşehir’de de başıma geliyordu. Dolayısıyla öyle oturuyoruz film izliyoruz, konuşuyoruz falan, başka bir şey yok. Hani değerlendirecek araçlara sahip değiller. Ben dedim ki, “Vallahi bu olmuyor.” Bir de dizlerimin ağrımaya başladığı zamandı, diz yüzünden de bir yıl yarıda bıraktım. Sonra gene filmlili milimli bir şeyimiz vardı, ondan sonra yaratıcı yazarlıkta hikâye yazma, beraber yazalım şeklinde oldu. Okumadan yazamazsınız diyerek başladık. Bayağı iyiydi.

Tabii döneme göre de değişiyor, bazı sınıflar çok iyi oluyor. Hani insan bir şey yapıyorum duygusuna kapılıyor o zaman, bir faydam oluyor diye. Ama hiç aldırmayan bir sınıf da olursa diyorsun ki o zaman “Kardeşim bu kadar vakti ne diye ziyan edeyim?” Ama iyi bir okuldur, hâlâ parasız, burada Ziverbey'deki. İyi oyuncular çıktı, aslında yazarlık bölümünden de çok başarılı arkadaşlar çıktı çünkü ille de insanın Ferhat gibi roman yazması gerekmiyor. Ferhat Uludere

de oradandır. Dört mü beş mi, kaç oldu bilmiyorum, kitabı var. Ama mesela senaryo gruplarında düzenli olarak çalışan kişiler var. Muzaffer Hoca onları iyice, döve döve olmasa da, azarlara azarlara öğrettiği için senaryo yazmanın temellerini, ben başarılı buluyorum o bölümü de. En bayıldığım şey, Müjdat Gezen'i de mutlu eden bölüm, sonuçta tiyatro. Çünkü hakikaten bayağı iyi oyuncular çıktı.

— **Şimdi siz zamansızlıktan gidemiyorsunuz.**

Valla önceki yılki sınıfımdan biraz bezginlik getirmiştım. Ama hakikaten vakit de yoktu. Mesela Yekta Kopan bırakıp gitmişti aynı şartlarda. Sonra sevdiğimiz bir müdür vardı, o da ayrılınca, Ferhatlar da ayrıldı. Tanıdığımız insanlar yaprak dökümü olunca öyle de kaldı. Yoksa ben böyle bırakıyorum, bir yıl sonra dönüyorum ders vermeye. Bu arada Bahçeşehir'de ders verdim.

— **Bahçeşehir Üniversitesi'ne tam zamanlı gitmiyordunuz?**

Hayır, gene haftada bir gün dört saat falan. Onlar da çok tatlıydılar, çok sevimli çocuklardı, güler yüzlü falan. Fakat seçimlik ders ve herhalde not yükseltmek için mi almışlar, neyse. Ama not yükseltmek için dersi almak dışında başka hiçbir şey yapmıyorlardı. Bir iki kişi vardı ilgilenen. Böyle hakikaten öldürmüşlerdi beni. Şey diyorlardı, "Hocam n'oolur sinema tarihi anlatmayın, zaten Giovanni Hoca anlatıyor. Lütfen Yurttaş Kane izlemeyelim. Şunu izlemeyelim, bunu izlemeyelim..." Peki ne izleyeceğiz annem? Ben de işte onlara kendimce "Venedik'te Ölüm"ü gösterdim. "Nasıl?" dedim. "Hep aynı yerde geçiyor" dediler. "Allah'tan korkun be, Ve-

nedik aynı yer dediğiniz. Size bir Almanya 40 metre kare çekerim, görürsünüz dünyanın kaç bucak olduğunu” dedim.

— **Doktor Caligari’nin Muayenehanesi’ni izletin ya da Ayzenştayn, iyice ölsünler.**

Evet, evet. Ondan sonra bu sefer “Amarcord”u gösterdim, çok eski dediler. Esprilerini anlayamadılar, esprileriyle aralarında bir bağ kuramadılar anladığım kadarıyla. “Peki siz ne istiyorsunuz?” dedim, yıl sonuna kadar katil olmadan nasıl bitiririz. Şunu, bunu istiyoruz dediler. “Peki” dedim “ilk önce Blade Runner izleyeceğiz”, madem öyle hiç değilse iyi bir film izlesinler. Beğendiler ama çok da bayılmadılar. Sonra neler istediklerini söylediler. İki tane onların istediklerinden sonra bir tane ben araya film soktum. Bayağı da güzel konuşuyorduk, konuşmaktan yana bir şey yok. Bilmiyorum valla bekledikleri notları pek alamamışlardır. Ben notu kıt bir insan hiç değilim, sınıfta çocuk bırakmaktan hiç haz etmem. Çünkü onun ilgilenmemesi biraz da benim sorumluluğum sonuçta. Ama doğrusu, hani ders çalışmamak dışında muhabbet olarak, kantin olarak hoş bir okuldu.

Sonra ama Fındıklı’da Sinan Çetin bir okul açtıydı. Plato Film Okulu. İşte hayatta en iyi öğrencileri ben o okulda gördüm. Biraz da fazlaca para veriyorlardı tahmin ediyorum ve en azından meslek olarak beklentileri vardı ve sahiden çalışıyorlardı. Basbayağı ciddiye alıyorlardı her şeyi. Haftada bir ya da iki ders veriyordum. Gayet iyiydi. Sonra benim ayağımın en kötü dönemi orada başladı ve deniz otobüsü ile geliyorum. Bostancı, Bostancı’dan Kabataş, oradan da yürüyorsun Fındıklı’ya, benim için bayağı bir mesafe. Sonunda dedim ki ben yapamayacağım, Erdoğan Mitrani’ye sordum.

“Erdoğan,” dedim ya, “müsait misin? Bir de Sinan’la aran nasıldır?” Bir de istemiyorsa istemez, kabul etmez. Neyse ki çok seviyormuş Sinan da onu, beni de severdi o zamanlar. Şimdi yıllardır görmediğim için bilemiyorum durumu nedir. Ne olduğunu biliyorum da.

Neyse Erdoğan “Tamam” dedi, Sinan da “Tamam”, dedi. Erdoğan orada iki yıl falan ders verdi. O da aynı şeyi söylüyordu “çok ciddi ve ilgili çocuklar, öğrenmek istiyorlar”. “Yurttaş Kane” diyorsun, “Aman hocam onu mutlaka görelim, analiz edelim” diyorlar. Orada çok memnun kalmıştım, çok iyiydi. Ne yazık ki bizim diz yüzünden birçok şey gibi o da bambaşka bir yöne dönüp gitti sonradan. İyiydi ama sabırlı bir insan olmadığım için bayılmıyorum ders vermeye ayrıca. Ama MSM’de de çok iyi öğrencilerim olmuştur.

— **Bunların dışında bir de Suadiye buluşmalarınız vardı, o da çok uzun sürdü sanırım.**

Suadiye Esintileri...

— **Müjdat Gezen tayfası mıydı onlar yoksa bambaşka bir tayfa mıydı?**

Yok, bambaşka bir tayfaydı. Onlar sinemayla seyircilik dışında bir ilişkileri olmayan ama çok iyi izleyici olan kişilerdi. Pembegül Sokak’ta bir arkadaşımız vardı Harika diye, daha doğrusu ben sonradan arkadaş oldum, onlar tanıyordu. Galeriler gibi daha çok, ressam gelir resimlerini bırakıyordu ama ders de yapılıyordu orada. Yani hangi konuda birkaç kişi başvurursa yapalım diye.

Bu da sinema dersiydi. Başlarda on kişiydik de sonra gitti iki kişi. Çok uzun devam ettik onlarla, beş-altı yıl belki.

— **Sizi nasıl buldular peki?**

Aşağıda oturduğum evin sokağında Nur Hoca vardı, Nur Anamur. Hatta sokakta benimle konuşmuştu, sevdiği bir filmi ben beğenmedim diye merak etmiş neden beğenmediğimi. Ama beni çok sevdiğini de söyledi ayrıca. Orada öyle ahbap olmuştuk. O söylemiş Harika'ya Sevin Hoca ile konuşalım diye. Sonra konuştular, birbirimizi çok sevdik, çok alıştık. Önce her ay bir öğle yemeği yiyelim dedik. Sonra her hafta yemeğe gitmeye başladık. Çok neşeli bir gruptuk. Sonra ama ne oldu, bir tanesi çekildi. Her şeyin kendince bir hayatı oluyor. İlle de belli bir neden gerekmiyor. Bakıyorsun yavaş yavaş eriyip gitmiş. Hâlâ görüşürüz ama.

— **Bir de okuttuğunuz çocuklar var hocam.**

Hâlâ varlar ama şimdi kartımda bir şey olmuş, ameliyattan çıkınca hallederim. Gitmiyor son iki aydır paraları ama Elif halleder herhalde.

— **Ne zamandan beri okutuyorsunuz çocukları? Bir de bunların hepsi Türkiye’de değil.**

Hiçbirisi Türkiye’de değil. Türkiye’de böyle bir takım girişimlerim oldu, onlardan hoş sonuçlarla ayrılmadığımız için artık güvenmiyorum açıkçası. *Children International* var, oraya başvuruyorsun. “Sponsor olmak istiyorum” diyorsun. Ben başladığımda 25 Dolardı aylık. Şimdi galiba 30 oldu, hızla artan bir şey değil ama yiyecek parası, şu, bu...

— Ama rahat bir 5-10 senesi vardır?

Daha fazla, çocukların büyüyüp gidenleri oldu. Mesela küçük bir kız olarak aldığım Josely şimdi on altı yaşında. Ama ömrüm vefa edecek mi büyütmeye bilmediğim bir tane de küçük kızım var üç buçuk yaşında. Çok sevimli ama. Oğullarım var, şimdikilerin ikisi de Hintli. Kızım Kolombiyalı, küçük kızım Latin Amerikalı ama benim Filipinler'den de çocuklarım vardı. Hatta o arada bir doğal afet meselesi oldu da iki misli verdik, öyle bir şey oldu.

— Kaç çocuk olmuştur hatırlıyor musunuz?

Yedi-sekiz olmuştur herhalde. Şu anda dört taneler. Onlara ayda bir belirli bir para veriyoruz. Sonra doğum günlerinde istersen yolluyorsun, ki yolluyoruz; hediyeleri olsun. Çünkü o hediyeler aslında çok ihtiyaçları olan, ayakkabı gibi, kot pantolon gibi alınması sonuçta sana bağlı şeyler. Noel var, Paskalya var, bir de *Special Hug Day* (Özel Sarılma Günü) diye bir şey var, o kadar. Öldürücü bir şey değil aslında. Ve hakikaten okuyabiliyorlar. Ve genelde evlerinde en çok para kazanan şahıs oluyorlar, evde de itibarları artıyor. Elif'in de var bir tane çocuğu, inanılmayacak kadar düşük aylık gelirleri, 10 Dolar mesela, 15 Dolar, acayip yani.

— Ben hâlâ NTV'deyken gösterdiğiniz siteyi kullanıyorum bu arada, hani tıklaya tıklaya...

A tabii tabii, o da çok güzeldir; *Greater Goods*. Ben de hâlâ tıklıyorum, Elif de tıklıyor. Başlayınca gidiyor, bir tek şeye içim elvermiyor...

— Veterans (Gaziler)? Aynen bir tek onu atlıyorum hocam.

Başta bir iki verdim. Gene de bakmadan verebilirim fakat o sayfanın kendisi milliyetçi zaten.

**“BİR DE SIRIUS ÖLDÜĞÜ ZAMAN,
BENİM ADAMIMDI ÇÜNKÜ SIRIUS, DEDİM Kİ
MADEM ÖLDÜ, BENİM ELİMDE ÖLSÜN.”**

— Bütün bunlar olurken, Harry Potter çağı açıldı sizde. Bu ilk çeviri nasıl geldi size?

Birincisi bize gelmedi. Onu Ülkü Tamer yapıyordu, yavaş mı gitmiş ne olmuş bilmiyorum. Ben de o arada nedir bu Harry Potter hikâyesi diye merak edip ikinci kitabın İngilizcesini almıştım. Beğendim yani, hoşuma gitti, hani yerlerde yuvarlanmadımsa da sevinçten, hoşuma gitti. Fikri beğendim. Biri de İngilizce okudum. Ha pardon, biri sonra Ülkü'nün çevirisinden okudum. İkiden sonra ama. Bir gün Aslı (Aslıhan Dinç) beni çağırdı, ben eski Yapı Kredi elemanı olduğum için, bizim kız muamelesi görüyorum. Aslı dedi ki “Bu Harry Potter’ı biliyor musun?”, “Biliyorum, hatta ikinci kitabını okudum,” dedim. “Hah” dedi, “o zaman biz de sana ikinci kitabı çevir diyecektik.” Sonra işte konuşuldu, anlaşıldı. Ne kadar süre var? Az süre var tabii. Harry hep böyle olmuştur. Peki, dedim.

En ince kitaplardan biridir bir ile iki. Aldım fakat baktım ki benim fantastik kültürüm yeterli değil. Kutlukhan’a dedim

ki, “Kutlukhan ya, bana danışmanlık yap. Fantastik alem danışmanı”. “Olur” dedi. Geliyor böyle oturuyor, bir şey soruyorum hepsine cevap veriyor. Mesela bir şey vardı, beni o kadar çok uğraştırdı ki. Ne olduğunu anlayamadım. Kelimenin köküne ineyim diyorum ona da inemiyorum, fenalık geldi. Bir gün geldi, ondan bundan konuşurken, danışırken, birden bu geldi aklıma. “Kutlukhan” dedim, “böyle bir şey var, ne bu?” Ne olduğu belli değil hiçbir şey anlamıyorum. “O” dedi, tam olarak söylemiyorum ama sanki yaban domuzu ile yabani boğanın birleşmesinden bilmem ne olan... diye bir sürü şey anlattı ya. Çıldırarak işten değil, hiçbir şey bulamamışım ben. Demek ki bakmamışım doğru bir yere. Sonra ama ben baktım ki kitap bitmiyor, daha yüz sayfadan fazla var ve mümkün değil yetiştirmem. “Kutlukhan” dedim, “bitmiyor kitap, son yüz sayfayı yapar mısın?”, “Yaparım” dedi. “İyi, üçte birini sana veririm o zaman” dedim. “Ya önemi yok yaparım” dedi. Ondan sonra hakikaten yaptı ama adını yetiştiremedik, kapağı basmışlar. Peki dedik, birtirdik verdik kitabımızı.

Sen şeyi bilmiyorsun tabii, çok hoştur. Bende yine para yok, Mehmet Atak var galiba bizde, Caddebostan’daki evde. Karşıya geçecek, ben de ona dedim ki, “Gel baba bir 45 lira vereyim, Yapı Kredi’de bir 45 liram var.” “20 ver yeter” dedi. “İyi peki” dedim. Gittim. Dışarıda bekliyor o, uslu uslu. Pardon 70 liram var sanıyorum, 45 yazıyor. O sırada daha yeni almışım bu kartı, hiç bilmiyorum. Yapı Kredi normal para kart verirken bunu da resmen çıkmışlar yanında. Ondan sonra sandım ki gene geç kalıyorum, faiz bilmem ne oluyor, ceza kesiyorlar, paralar veriyoruz. Ulan dedim gene gitti 45-30 liramı götürdüler, neyse. Sonra baktım Allah Allah çok fazla sıfır var anlıyor musun, vurdum cama. “Baba”

dedim, “bir baksana ya, bu kaç para?” “4.500 lira” dedi. “Ne?!” “4.500 lira çocuğum”, “O zaman ben sana yüz lira falan vereyim”, “Yok sen bana 20 liramı ver git, siz kendinize kullanın” dedi. Çok da sıkışmıştık hakikaten Kutlukhan’la, gittim Kutlukhan’ı aradım. Dedim ki “Kutlukhan herhalde yanlışlıkla böyle bir para yatırmışlar, şimdi biz ne yapalım? Yani vereyim mi üçte birini sana, ben de geri kalanıyla borçları falan ödeyeyim mi? Yoksa ne yapacağız? İsterlerse de Allah büyük, Allah bize verirse, biz de size verimiz gibilerden hoş laflar mı söyleyelim acaba?” “Çek abi” dedi. O da o sırada askerlik borcunu ödemeye çalışıyordu. Çektik ertesi günü, bölüştük, çok güzel oldu, bir anda dünya değişti. Böyle bir acayip paramız var ama midem ağrımaya başladı. Geceleri uyuyamıyorum, acaba nedir, geri mi isteyecekler, avans mı verdiler, diye.

Aslı da inadına tatilde. Tatile çıkmış on beş gün yok. On beş gün mide sancıları içinde yaşadım. Sonunda Aslı geldi, ben gittim hemen masasının karşısına oturdum. Böyle fısıldayarak, gizli ya, “Aslı benim hesabımda 4.500 lira çıktı” dedim. Böyle bu sesle. “Aaaay alış ona alış, baskı parası” dedi. “Ne?! Nasıl baskı parası? Allah kahretmesin, ben mide sancısından geberdim, ben sandım ki yanlışlıkla yatırdılar ya da avans verdiler.” “Aman Sevin,” dedi, “bunca zaman burada çalıştın, hiç yanlışlıkla para yatırdıklarını ya da sen istemeden avans verdiklerini gördün mü?” “Evet” dedim, “genellikle biz isteyince vermemek şeklinde gerçekleşiyordu.” Bütün iş yerleri öyledir zaten.

Bu arada dördü de yapıyoruz, dört daha kalın; Ateş Kadehi. Ülkü de üçü yapıyor ama Ülkü yetiştiremedi. Öyle bir yetiştiremedi ki gazetedeki ilanının zamanını bile tutamadı, kitabı

bıraktı. Biz de o sırada, gerçi Kutlukhan bu konuda mübalağa ettiğimi söylüyor ama, 20 bölümünü falan yapmıştık dördüncü kitabın. Sonra üçü bir aldık baktık ki, bir şey sandığımız şey öyle değilmiş. Tabii o kadar değiştirmemiştik diyordu Kutlukhan ama ben en azından kendi yaptıklarımı çok değiştirdim diye hatırlıyorum. Sonra sanki sıfırdan başlamış gibi oldum yeniden ama ondan sonra bizde kaldı.

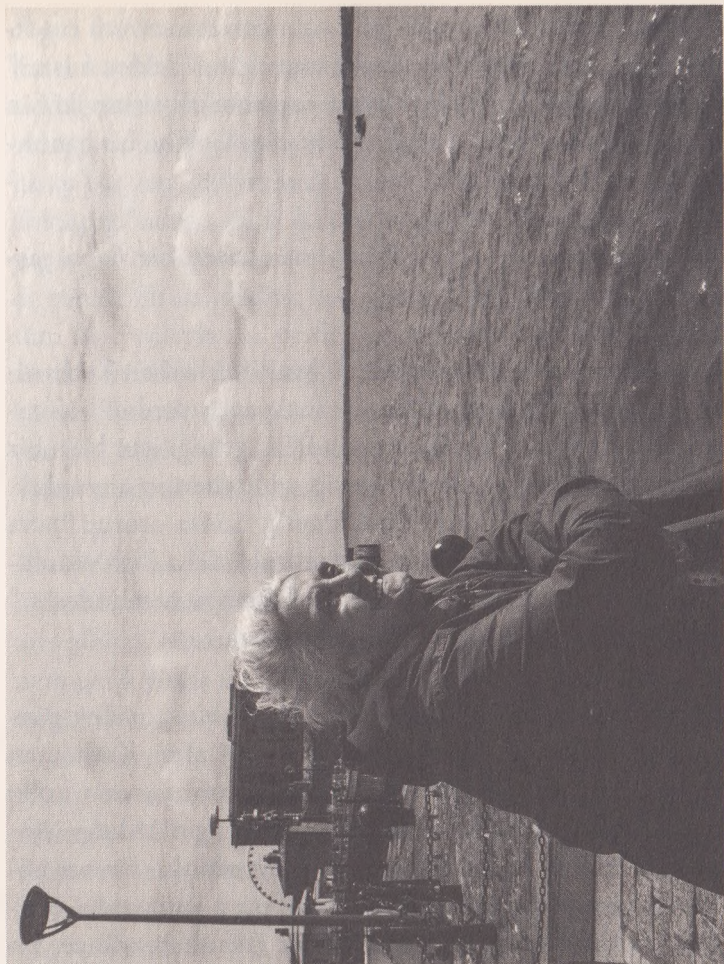
— **Harry Potter ile ilgili bütün röportajlarınızda öne çıkan şeydu: “Sayesinde ev aldım.”**

Ben bunu bir kere söyledim. Ondan sonra bir daha kurtulmadım ama. Hatta yalı oldu o ev ya!

— **Yalı mı?!**

Evet, yalı! Hoş tabii, Allah seslerini duysun diyeceğim ama pek bet seslermiş ki duyamadı. Ben bu evi, bundan on beş yıl önce ya 24 ya da 26 bin liraya aldım. Hatta bir başka emlakçımız vardı aşağıda, o çok takdir etti. “Elimi öpene 50 bin liraya satarım” dedi. Ben sonra 50 bin liraya hangi evi alacağım da? Ben kiradan kurtulmak istiyorum, bütün derdim bu hayatta.

Sonra bayağı aldı yürüdü, ben anlatamadım nasıl bir ev olduğunu. Sonunda vazgeçtim zaten ne isterlerse düşünsünler. Çok büyük bir şanstı. Ama pat diye öyle bir Harry Potter parası bize hiçbir zaman gelmedi zaten. Hani borçlu kaldım, beni bekledi. Çok hoş bir sahibi vardı bu evin, teyzesi oturmuş, çok mutlu olmuş. Dolayısıyla evi seven birini istiyor. Ben de evi çok sevmiştim gördüğüm anda. Çok anlaştık. Bir de devlet memuru emeklisi olduğu için tıpkı bizim

Fotoğraf: Kutlukhan Kutlu

Homer'in başındaki Ayşen gibi, o da devlet memuru emeklisi, para içinden anlamıyorlar. Onun için, "Bekler misin?" diyorsun, bekliyor, "Ya ben bunu veremem" diyorsun iki bin iniyor, anlıyor musun, böyle bir durum. Çok iyi bir hanımdır Türkân Hanım.

— Bu arada eviri sizde kalınca zaten bir daha şaşmadı.

Evet, zaten ten itibaren Sevin Okyay-Kutlukhan Kutlu olmuştu çünkü bir bana, bir sana diye paylaşıyorduk bölümleri. Kitap geliyor, fotokopi ya da PDF geldiği için bize, biz Remzi'ye kitap gelmesini bekleyip, gidip hemen alıyorduk. Bana, Duygu'ya (Akın), Kutlukhan'a. Sonra oturup hafta sonunda okuyorduk, ben onlardan biraz daha hızlı okuduğum için arıyordum Kutlukhan'ı "Kitabın neresindesin?" diye, "Suuuus hiçbir şey söyleme" diyordu.

Sonra paylaşıyorduk, hakikaten bir bana, bir sana diye paylaşıyorduk ama nasılsa hep birinci bölümleri Kutlukhan yapmış. Yani o Harry'nin dolapta bilmem ne, uzun kollu kazakla falan, Kemalettin Tuğcu çocukları gibi ızdırap içinde üvey akraba halleri. Sonra zaten bir oturdu, birinci bölümü o yapıyordu, Quidditch maçlarını o yapıyordu, çünkü Quidditch'ten basbayağı bir spor çıkardı kendince. En son olarak da basketbola benziyor deyince, ben dedim "Ben başka bir şey okuyorum herhalde", o aldı yaptı. şiirleri ben eviriyordum "Seçmen şapka"yı falan. Böyle bir düzenimiz vardı ama bazen bir bana, bir sana bozuluyordu. Mesela bir tanesinde bunlar Dumbledore ile ikisi mağaraya giderler. Korkunç bir mağarada onların ne yaptıklarını, nasıl binip de o havuz mu desem, kuyu mu desem, ne olduğunu da

doğru dürüst anlamamışım demek, oradan istediklerini alıp sonra kayıkla yeniden gittiklerini, ki orada Dumbledore da ciddi şekilde hastalanıyor o olay yüzünden. Onun zaten ne olduğunu anlamadığım için bıraktım. Bir de ormanda buluşup bir yere gidiyorlardı, bu sanıyorum “Zümrüdü Anka Yoldaşlığı”ndan, orada Kutlukhan bana “İstersen bunu ben yapayım” dedi. Bir de Sirius öldüğü zaman, benim adamımdı çünkü Sirius, dedim ki madem öldü, benim elimde olsun. Bu vesileyle de, perde var, o perdenin arkasına gittiği zaman fısıltılar duyulduğunu öğrenmiş oldum ve sonuna kadar dönecek diye bekledim. Böyle çok bekledik ama ne yazık ki böyle bir niyeti yokmuş. Hatta Garry Oldman da “Altın madeni buldum sanmıştım, beni öldürdü” demişti.

Kutlukhan’la çeviride çok iddialıydık, Elif’e bile diyorduk, söylemezsek hangimizin yaptığını bilemezsin, tek kişi yapmış gibiydi çünkü. Gerçekten de birbirimizin üslubuna mı uymuştuk yoksa kitabı ikimiz de sevdik, benimsedik karakterleri, onun için miydi... Mesela bir laf söylüyor Rowle. Ben biraz Osmanlıca’ya kaçınca Kutlukhan, “Abi ya, Dumbledore mu bu adam ya, Rowle böyle konuşur mu? Konuşmaz, sen en iyisi Dumbledore’u konuştur” diyordu. Ama ben çok memnunum çevirdiğimiz için, bir de bu ne şöhrettir ya, başka hiçbir yerde yok. Bir yere gidiyorsun, bir imza alabilir miyiz, bambaşka bir kitaba, hiç ilgisi yok. “Ben küçükten beri size hayranım”, “Potter’cı?” diyorum, “Eveet” diyordu, hemen belli ediyor kendini.

Facebook’a ilk girdiğimde böyle 500 küsur insan birden arkadaş olmak istedi. Arkadaş olmak isteyenle oluyordum ayıptır diye ama sonra anlaşıldı ki hepsi Potter’cıymış. Çok kibar bir şekilde özür dileyerek...

— Bayağı bir hayran kitlesi var.

Çünkü sormak istedikleri bir sürü şey de var, ciddi olarak meşgul olmak gerekiyor. Hakikaten öyle bir vakit yok. Şimdi nasıl yoksa o zaman da yoktu. Güzeldir ama tabii en iftihar ettiğimiz kitap, ortak çeviri aynı zamanda, Gianni Guadalupi ve Alberto Manguel'in "Hayali Yerler Sözlüğü"dür. Çok iyi bir yazar ve başka kitaplarını da aldım. O kitabı da ben başımıza bela ettim.

Gittim Aslı'ya, çevirim bitmiş, Oliver Sacks'ın kitabı galiba, hangisi olduğunu bilmiyorum. "Al, şunu yap" dedi, ben de aldım şöyle bir baktım. Bende de biliyorsun hiç İngilizce konuşma ukalalığı yoktur, dedim ki, -ne dedim ya, lafı da unuttum- zorlayıcı bir şey olsun dedim ama, hatırlamıyorum.

"Yaa" dedi Aslı, "sen demek zorlayıcı bir şey istiyorsun, al öyleyse," tak diye vurdu masanın üstüne kitabı. Ben bayıldım tabii kitabı gördüğümde çünkü çok güzel bir kitaptı. Ama ben daha o sırada -kitabı yazarken yazarının üslubuna da benzetmeye çalıştığım için-, oradaki bir sürü şeyi hiç bilemeyeceğimi, onların eski çevirilerini bulmakta zorluk çekeceğimi de bilmiyorum. İlk başta ben dedim ki kitapları getirtelim biz. İngilizcelerini de görelim, bütün kitabı da tam okuyalım. Herkesin bildiği kitaplar değil de biraz daha bizim için yeni olanlar. Bir tanesini getirdik, 500 Lira verince Kutlukhan'a dedim ki, Kutlukhan istersen biz elimizden geldiği kadar yapalım. Zaten benim fikrimdi, söyleyecek bir şey yok.

Sonra zaten Selahattin Özpalabıyıklar bizim editörümüz oldu, o da Yapı Kredi'deydi o sırada. Tabii Selahattin

manyak bir şekilde edebiyata düşkün olduğu için o kitapların eski baskılarının çoğunu bulup verdi, baktık onlara. Çok iyi bir editördü, çok yardımcı oldu. Buna rağmen üç buçuk yılda bitti. Hatta bu arada Enis bana, Manguel'i kastederek, "Arkadaşımın kitabını bitirmezseniz seriyi vermem" dedi. Ben de dedim ki Kutlukhan'a "Ayvayı yedik, seriyi vermeyecekmiş". Ama daha hızlı yapamıyorsun. Sonra Elif benim Manguel çevirmemi yasakladı.

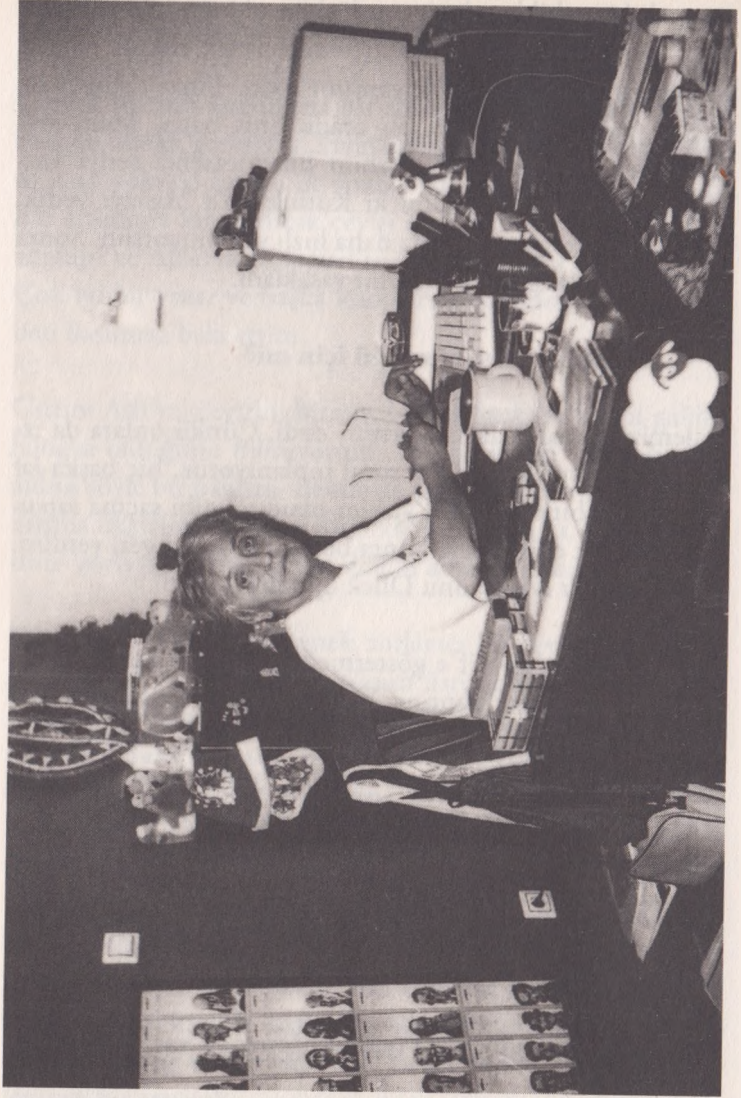
— Bu kadar uzun sürdüğü için mi?

"Ailemizi parçalamak istiyorsun" dedi. Çünkü onlara da ızdırap çektiriyorduk. Hafta sonu toplanıyoruz, hiç başka laf yok. "S'leri bitirdin mi, J'yi kim okudu?" gibi saçma sapan şeylerden söz ediyorduk. Sonra ben bir tanesini geri verdim. *The Library at Night*, onu Dilek (Şendil) çevirdi.

Sonra bir tanesini Elif'e göstermedim. Elif'in haberi olmadan aldım, güzelce yaptım. Yarısını falan geçtim ama Elif yanımdan geçiyormuş. "O ne?" dedi. "Ne?" dedim. "Sen Manguel mi aldın?" "Eee," dedim, "yani az kaldı." "Ben sana Manguel alma demedim mi, kafayı yiyeceksin, ailemiz parçalanacak" diye veryansın etti. Sonra bir şey olmadı ama Manguel gelince söyledim "Kızım sizden nefret ediyor" diye. "Yapma ya," dedi, "söyle 'iyi adamdır, onun kabahati değil' dersin."

— Bu arada yüz yüze tanışıklığınız da var, fuarda mı?

Evet, Yapı Kredi vasıtasıyla fuarda. Geldi, yemek yedik doluştuk. Çok tatlı bir adam.

Hayatımdan bezmişim, çok eski bir fotoğraf. Burası bizim ev, şu anki çalışma masamın olduğu aynı yer.

— Kitabınız ömür törpüsü dediniz mi adama?

Evet, hakikaten o bir gerçek. Hakikaten yaptığım için en iftihar ettiğim kitap fakat cidden ömür törpüsü ama Manguel'in bütün kitapları öyle. Sonra en son Kutlukhan, çok güzel bir kitap, *Curiosity*'yi yaptı ama o da öyleydi. Benim yaptığımın ismini değiştirdiler hatırlamıyorum.

Bu "Alis Harikalar Diyarı"ndan bir alıntı ile başlayan bir kitaptı, onu ben yapmıştım. O çok güzeldi. Ondan sonra bana Alis'i yap diye teklif ettiler ama hakikaten öyle bir vakit olmadı. Alis'i yapmak kolay bir iş değil. Çok farklı kültürler, çok farklı dönem. Uğraştırır çok. İşini gücünü bırakacaksın, altı ay onunla uğraşıp yapacaksın.

Tam o sırada biri telefon edecek "Abla bizim yazıyı yolladın mı" diyecek, sen "Aaa şimdi yolluyorum on beş dakikaya, Allah kahretmesin unutmuşum" diyeceksin.

— Bu arada NTV'de Cinayet Masası başlıyor.

Aslında daha önce Aydın Engin NTV Radyo'nun başındayken caz programını yapıyordum; Caz ve Ötesi. Caz programı sonuçta, ben de yaptım, çok da olan bir şey ama polisiye programı ilk defa olan bir şey benim bildiğim radyolarda. Aydın Engin gitti, Barbaros Devocioğlu geldi. Barbaros'a dedim ki, "Barbo ya, bir edebiyat programı yapsaydık", bas-bayağı bir edebiyat programı düşünüyorum. "Abla ya, rahat mı battı, ne yapacaksın, şimdi o öyle entel falan" dedi. "Yok, öyle değil" dedim. Hiç de böyle refleksim, uyanıklığım yoktur. "Polisiye yapmak istiyorum" dedim. "Haa o başkaaa, müziğini de ben yaparım" dedi. Hakikaten birkaç hafta yap-

tı, çok güzel müzik yaptı; buldu, topladı. Ondan sonra biz yaptık tabii. Valla ben on beş yıl gibi hatırlıyorum yoksa on dört mü? Radyonun başına kim ne zaman geldi, kim ne zaman gitti... On beş yıl doldu.

— **Cinayet Masası'nda roman bölümlerini okuyan Süha Çalkıvık aynı zamanda İTÜ Radyosu'nun yayın sorumlusu. Ve siz de bu vesileyle İTÜ Radyosu'na bayağı bir albüm bağışlıyorsunuz.**

Tabii, her şeyi beşer beşer alırsan öyle oluyor. Ama benim seçme gibi box'larım vardı, onlardan da çok verdim. Çok güzellerdi ama kendim kullanamıyordum. Dinlemek için güzel, hoş, dinliyorum ama süreler belli, her şey belli. Hani ne gibi bir şey üstüne koyup kullanacaksın belli değil. Yani kişisel bir hediye olarak bayağı çok sayılır. Çok memnun. Çok iyiler, çok iyi bir radyo.

— **Orada hiç program yaptınız mı?**

Telefonla bir kere konuştuk galiba. ODTÜ Radyosu bir ara her hafta arıyordu beni. Onlarla devamlılık arz eden bir durum vardı. O da caz üzerineydi diye hatırlıyorum, uyduruyor muyum acaba?

— **Bu iki program da devam ediyor hâlâ?**

Evet ediyor.

YAZAR SEVİN OKYAY

TETİLA İLE NEMNE

“Nemne, Tekila’yı sevmek istiyor.” Nemne kedinin peşinden koşuyor. Tetila ise ona hiç yüz vermiyor. Nemne adında küçük bir kız ile Tetila adlı bir kedinin hikâyesini okuyacaksınız bu kitapta.

İLK ROMANIM

- Babam hediye defter getirdi, her gün biraz yazdım, roman oldu. İlk romanım...
Adım Sevin.

120 FİLMDE SEYRİÂLEM

Alçakgönüllü sinema eleştirileri yazmakta usta olan Sevin Okyay, her daim okunabilecek bu “canayakın kılavuz” da yine, sohbetine doyum olmaz “abla” kimliğiyle bize güzel filmler anlatıyor.

Dikkatli olmanızı öneririz. Sinema sevenler kadar sevmeyenlere de cazip geleceğini düşündüğümüz bu kılavuz kapağını her açtığınızda film izleme isteğinizi kışkırtacak.

“Altına Hücum”dan “Full Metal Jacket”a, “Metropolis”ten “Smoke”a, “Bisiklet Hırsızları”ndan “Piyano”ya ... Perdesi hiç kararmayanlara!

GOL ATAN KALEYE

Uzun yıllardan beri orada burada spor hakkında kalem oynatan Sevin Okyay'ın yazılarını bir araya toplamının vakti gelmiş, geçiyordu bile.

Hagi'den Maradona'ya, Michael Schumacher'den Ayrton Senna'ya, Andrea Agassi'den Pascal Nouma'ya, futboldan sumoya uzanan geniş "saha"sında, Sevin Okyay bize her zamanki muhabbetşinaslığı ile doyumsuz bir sohbet sunuyor.

Şimdi rahatça arkanıza yaslanın, maç başlıyor...

ÇİÇEK DÜRBÜNÜ

Adalar'dan San Francisco'ya, Eric Clapton'dan Miles Davis'e, "kediler"den "Karakartal"a, Cyrano de Bergerac'tan Fellini'ye, Paul Auster'dan Francis Bacon'a, Woody Allen'dan İstanbul emlakçılarına, Tetris'ten Doom I'e...

Sevin Okyay'ın vakti zamanında damağımızda kalan eski yazıları, nihayet yeniden elimizin altında.

Sabaha kadar sürecektir keyifli bir sohbet... ve bizden söylemesi: yanında kahve farz.

— **Artık kitaplarınız çıkmaya başladı. İlk Roman'ım çıktı Phoenix'ten.**

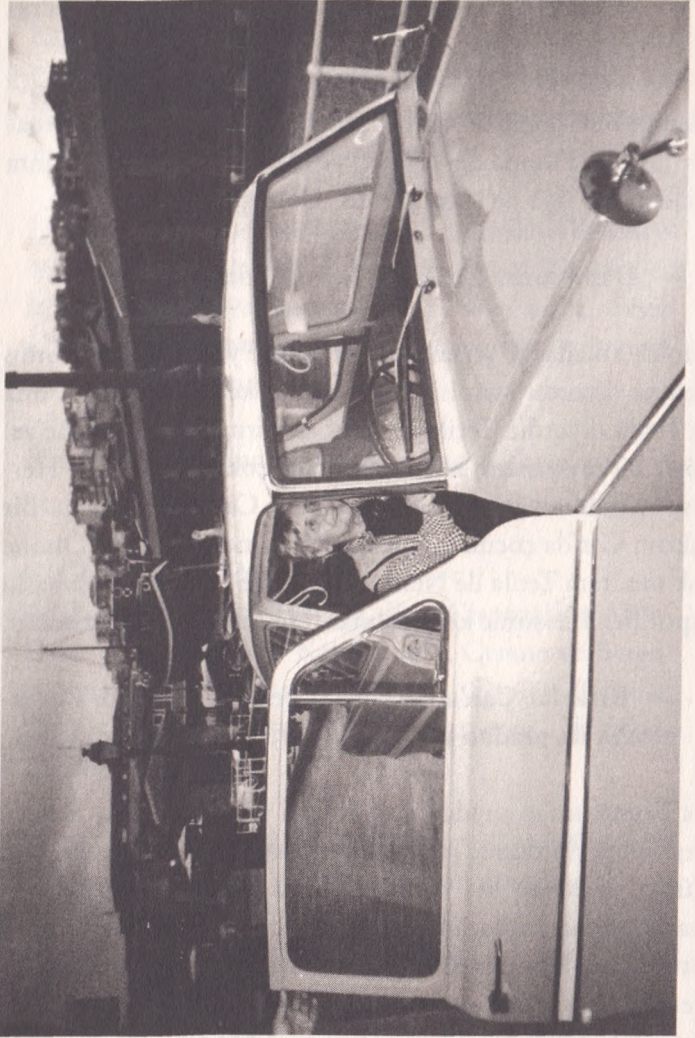
Phoenix'ten önce hepsi İyi Şeyler'den çıktı; “İlk Romanım”, “120 Filmde Seyriâlem” ve “Çiçek Dürbünü”. Sonra Phoenix'ten üçü de çıktı, bir de “Gol Atan Kaleye” çıktı.

— **Daha sonra Tetila ile Nemne çıkıyor.**

Çünkü arkadaşın yeğeninin adı Defne'ydi, beceremiyordu Nemne diyordu kendisine, teyzesinin kedisi de Tekila, ona da Tetila diyordu. Tetila kendini sevdirmiyordu Nemne'ye. Böyle bir şey yazdım küçük, onun da çok hoşuna gitti. Herkese “Kitabım var” diye gösteriyordu. Can'dan çıkmıştı. Bir baktım Can'da çocuk kitaplarının arasında Kelile ve Dimne yok mu, tam Tetila ile Nemne, Kelile ve Dimne. O da baskı yaptı. Ben bu isimle kimse almaz bunu diye düşünüyordum.

— **Kitaplar Can'a nasıl geçti peki? Çünkü İlk Romanım'ın da oradan bir baskısı var, ikisi de çizimli çıktı.**

İlk Romanım'ın oradan çok baskısı var, gene çıktı mesela, beşinci mi dördüncü mü? Ünal bıraktı onları, Phoenix yani. Çünkü Ankaralı bir yayınevinin İstanbul'da dağıtım yapması çok zor. Ferhat'ın da kitabı çıkmıştı ilk yazdığı roman sanıyorum. Benimkini de göremiyoruz. Kitapçı dolaşıyoruz. Ben Adada yakaladım dördünü de. Telefon ediyordum “Ferhat kitabı buldum, Adaya gel” diye. O kadar azdı, düşün ki Tanıl Bora Ankara'da İletişim'de çalışıyor. Ankara'da bulamamış. Ondan sonra bana e-posta gönderdi, ben Phoenix'ten yollattım bir tane İletişim'e, Tanıl'a. Sonra da diyor ki “Kaldı hocam ne yazıktır ki onlar depoda”. “Kalır, Ünal kusu-

Burası Rahmi Koç Müzesi, Harry Potter'ın arabası anlaşmalı olarak gelmişti. Bir süre insanlar ziyaret etti. Bana dediler ki "Siz madem Harry Potter'ı çevirdiniz, o zaman siz bu arabaya binebilirsiniz." Ben de bindim. Normalde insanlar binemiyordu, orada bindirirler mi Harry'nin arabasına. Warner Bros. yer sizi valla.

ra bakma, dağıtılmazsa elbette yani” dedim. Çünkü bunlar sonuçta deneme. Hani “İlk Romanım” çocuk kitabı, tamam da, zaten satmaları zor şeyler. Fakat “Çiçek Dürbünü” başarılı olmuştu, bayağı sattı.

— Evet, onun baskısını ben de bulamadım.

O ilk İyi Şeyler, sonra Phoenix, sonra Yapı Kredi.

“İYİ İHTİMAL, ANADOL’U TANIRIM BELKİ...”

O gün Formula 1 günüydü. Eşim Erkan, hangi saatte olursa olsun kaçırmadığı için yarış takviminden haberim vardı. Benim F1’e olan ilgim ise üniversite yıllarında kalmıştı. Sevin Hoca’nın F1’e ilgisi olduğunu biliyordum ama bunca konunun yanı sıra bir de F1’e bu kadar hakim olması beni her zaman şaşırtan şeylerden biri olmuştu.

— Alonso ve Button’ın aynı takımda olduğu dönem de Formula yazıyordunuz, arada başka takımlarda yarıştılar, şimdi yine aynı takımda yarışıyorlar ve siz hâlâ F1 yazıyorsunuz. Bu kadar uzun bir süre boyunca F1’i takip etmiş olmak nasıl bir şey?

Valla şöyle bir şey; ben şimdi hiçbir şey anlamıyordum Formula 1’den çünkü araba kullanmıyordum. Yani merakım yok. Hâlâ “O neydi?” diye sorarım. Hatta çok çok yıllar önce Kutlukhan küçükken, Elif de çok çok gençken bir otobüsle Kartal’a gittik geldik bir şey için. Gezmek için

galiba, eğlenceli bir gündü. Bunlar bana yolda araba markası sormaya başladılar. Ben dedim ki “Ben hiç bilmem.” Anadolların olduğu bir zamandı, “İyi ihtimal Anadol’u tanıyım belki” dedim. İnanamadılar; “Nasıl yani, sen şimdi sahiden mi bilmiyorsun? Hiç mi bilmiyorsun?” Yakıştıramadılar bana. Ama ben bu utanca bile göğüs gerdim ve gene arabalarla ilgilenmedim. Ha, arabayla gezmeyi çok severim. Nereye gidersem gideyim arabayla ya da otobüsle gitmek isterim. Korkmam yani karayolu yolculuğundan. Fakat arabanın kendisine karşı öyle sapık ilgim yoktur, hatta ilgim de yoktur ona bakarsan.

Sonra Kutlukhan seyrediyordu “Aaaa” falan bir şeyler diyor. Dedim ki “Ya, ne anlıyorsunuz, nereden anlıyorsunuz, ne oluyor, neden bu heyecan?” Dedi ki bana “Sen yarışçıları tanımıyorsun, onun için heyecanlanmıyorsun. İzlemeye başlarsan, onları tanırsan, illa ki birilerini tutacaksın, heyecanlanacaksın.” Hakikaten ben bir baktım, bayağı heyecanlıymış. Michael Schumacher falan var o sırada. Schumacher’i de çok az gülüyor, suratsız, çarpık ağızlı diye sevmiyordum. Bir de boyuna kazanıyor, o da sinir bir şey.

Sonra ilk defa kaybedince, yarışı mı kaybetti, dünya şampiyonluğunu mu kaybetti hatırlamıyorum, ikbalden düştü bir derece. O kadar efendice davrandı ki ondan sonra. Villeneuve’e gelip arkadan nazik nazik bir tane geçirmek dışında. Ondan sonra çok sevmiştim.

Mesela Federer’i de sevmezdim tipsiz diye. Federer de kaybetmeyi çok iyi bilen bir sporcudur, onu da ondan sonra sevmeye başladım.

Böyle adamlarımdan biri oydu. Ondan sonra devam ettim, biri giderse üç kişi geliyor. Yavaş yavaş tanımaya başlıyorsun hepsini. Mesela İsveçlilerin kral olduğu dönemde de, tam kral demeyeyim de, adlarının duyulduğu dönemde de çok izlerdim.

Bu böyle ayrı bir şey oldu. Onun için biz D-Smart mı ne aldık, sonra onlar da sattı galiba. Öyle sevdiğim sporlardan biri oldu ama canlı izlemek gibi bir ilgim yok. Burada onca zaman yarıştılar, hiç kalkıp gitmedim. Zaten çok gürültülüydü, belli oluyordu. Orada çalışan bir arkadaşımız sesini veriyordu bazen hoparlörden, sesini duyalım diye. Ulan duyulacak bir şey değil, hakikaten çok korkunç. Ama onu da severim.

Motorsiklet yarışlarını da, ki onlarla da hiçbir ilgim yok. Gerçi bindim ona bir iki kere, kendim değil tabii, birinin arkasına. İkisini de hiçbir zaman kendim kullanma hevesinde olmadım ama seyretmeyi çok seviyorum. Sürat seviyorum. Sürat yapan arabada korkmam, tabii adam gibi kullanıyorsa kullanan.

“TÜRKÂN HANIM’IN YARDIMCISI...”

— **Marcel Marceau ile bir röportaj anınız var.**

Basın toplantısına gittik, basın toplantısından sonra konuştu. Ben onu zaten izliyordum, video zamanıydı sanırım. Kasetlerden, sinemadan, nereden ne kadar izlenebiliyorsa o kadar izliyordum. Birkaç şey söyledim ona, okumuştum da,

çok da okumuştum. Hoşuna gitti onlar, hoşuna gidince de uzun konuştu.

Müthiş bir adamdı ama her an azarı basabileceği de belliydi. O yüzden o kadar dikkatli ve terbiyeli bir şekilde oturmuştum ki. Müthiş bir adamdı, bir de birden dönüyordu, böyle bir hareket yapıyor falan. Çok güzeldi, çok mutluyum onlarla konuşabildiğim için.

— **Bu tanışma hikâyelerinizden biri de Elia Kazan, bir kitap götürmüşsünüz sanırım.**

Elia Baba.

— **O zaman Afa Yayınları'ndan mı çıkmıştı kitap?**

Hayır, nereden çıktığını hatırlamıyorum ya. Bilinen bir yayınevinden çıkmıştı.

— **İzmir'de karşılaşmıştınız...**

Festivale geldi bir, sonra da orada gördüm. Protesto yıldı, sansürü kaldırabildikleri yıld. Elia Kazan da vardı, o da katılmıştı. Daha önce sansür koyuyorlardı İstanbul Film Festivali'nde beğenmedikleri filmlere.

Sonra bir film çekmek için geldi, bir Yugoslav parası bulmuş ve onun gibi birkaç tane daha. *Beyond The Agean* diye bir film çekecekti. Mekân avına çıkmışlar, tanıdığımız bir yapımcıyla çalışıyorlardı sanırım. O kısmını hatırlamıyorum ama bizi de İzmir'e götürdüler, Mehmet Atak da geldi. Juliette Binoche da gelmiş, o da oynayacaktı filmde.

Ben Juliette Binoche ile konuşmak istedim, “Ben gazetecilerle konuşmuyorum” dedi, Mehmet Atak ile konuştu oyuncu diye. Sonra da Mehmet’in söyleşisini kullandık tabii.

Orada karşılaştık işte. Bir defa çok güzel Türkçe konuşuyor, gayet iyi konuşuyor; Elia Baba. “Elia Baba gidiyor” şeklinde kendinden bahsederek. Tabii o grup içinde “Ulan sen ne biçim muhbirlik ettin” deme durumu da olmadığı için, bir de sevimli bir adam kendi de.

Sonra olmadı, yapamadılar filmi. Neyi toparlayamadıklarını bilmiyorum. Film çekemediler. Film çekemedenden öldü, aslında çok istiyordu.

— **Antalya Film Festivali’nde de Helen Mirren ile tanışmanız var...**

Evet ama o çok tatlıydı ya. İkisi de; karı-koca. Kocasını da yönetmen Taylor Hackford. Bir defa bunlar gidip böyle özel yerlere oturmuyorlardı, hani bizim için de ayrılan yerler var ya, oralara geliyorlar, yan yana oturup filmi seyredip gidiyorlardı. Tanışan, konuşan, elini sıkan... Herkesin elini sıkıp hal hatır soruyorlardı, konuşuyorlardı. Çok hoş insanlardı. Helen Mirren da hem çok esprili hem de yaptığı işi iyi bilen bir insan. O zaman bile hayli yaşlıydı herhalde.

— **Tabii, 2006 olması gerekiyor.**

On yıl önce. Tamam işte altmışın kesin üstünde de yetmiş geliyor belki. Hâlâ güzel, o da başka bir şey.

— **Sinir bozucu başka bir şey...**

Evet ama sinirin kadını görünce törpüleniyor. Çok çok se-
veriz.

— **Bir de Udo Kier’le karşılaşmanız var.**

O benim arkadaşım. “My old friend” diyor bana. Ama sa-
rışın arkadaşı da Ahu Tuğba, bunu da itiraf etmem lazım.
Bir sabah geldim festivale, yanlarından geçiyordum. Udo’yu
gördüm el salladım. Udo yanıma geldi, “Nasılsın? Gelsene
masaya” dedi. Ben de takıldım peşine, bir gittim, Ahu Tuğba
ile kızı oturuyor. Hiçbir itirazım yok da hiçbir muhabbeti-
miz yok, tanışmamışız anlıyor musun? Gittim oturdum.

Yekta (Kopan) falan sakın sakın yanımdan geçiyor. Gittim
masasına dedim ki, “Ulan siz ne biçim gazetecisiniz, ko-
mik bir şey de mi görmüyorsunuz?” Yekta dedi ki “Şekerim
nutkum tutuldu, henüz kendime gelmiş değilim, kendime
gelince güleceğim.” Öyle bir durumumuz vardı yani. Ama
Udo Kier’i kimse adamdan saymıyormuş Ahu ortaya çıkana
kadar, Ahu onlara çok sinirlendi: “Siz ne yapıyorsunuz ayol,
adam Amerika’da, Almanya’da çok meşhur” deyince bunlar
da ciddiye aldılar, hatta kortejde öndeki arabalardan birine
geçirdiler. Yani kıyak yaptı Ahu Tuğba, Udo Kier’e. O da
onu seviyordu, “The Blonde Actress, she’s very good” diye.

Sonra oturduk işte. Kızı da oyuncu mu olmak istiyordu
hatırlamıyorum şimdi ama okumuş, üniversite bitirmiş.
Türkân Hanım da beğenmiş kızı. Kızın da adı Fransız adı
gibi; Anjelik.

Sonra bir gün ben evde otururken telefon çaldı. Açtım, dedi
ki çıkan genç çocuk; “Sevin Hanım, Ahu Tuğba ile kızı

Türkan Şoray

Anjelik misafirimiz bugün. Biz de size de bağlanalım sizinle de konuşalım istedik bu mevzuda.” “Hangi mevzuda?” dedim. Hani Udo Kier falan mı acaba? “Türkân Hanım çok beğenmiş Anjelik’i, hakkında çok iyi şeyler konuşmuş, bu konuda size sormak istemiştik” dedi. Ben de dedim ki “Ama ben bilmiyorum ki Türkân Hanım’ın ne dediğini.” “Nasıl olur efendim, siz yardımcısı değil misiniz?” dedi. Ahu beni Türkân Hanım’ın yardımcısı sanmış. “Yoo hayır değilim” dedim.

— Türkân, Türkân dedikleri, Türkân Şoray...

Evet, şöyle oldu. Türkân Şoray’ın kitabını Elifler yapmıştı NTV’de, çok beğenmişti Türkân Hanım. Bir de Elif’i çok sevmişti, “On numara bir kızınız var” diyordu boyuna bana. Biz onunla bayağı bir oturduk yan yana, konuştuk. O da öyle sanmış demek ki, beni hiç tanımadığı için. Ancak o şeye münasip bulmuş.

“Ben şimdi anladım, değilim” dedim. “Peki siz ne yapıyorsunuz” dedi. “Yazı falan yazıyorum” dedim. Gazeteciyim demeye de utandım artık bunun üstüne, anlıyor musun? Ona çok gülmüştük. Herkes bana öyle diyordu “Türkân Hanım çağırıyor.”

Türkân Hanım da “A-aa! Daha neler, tanımıyor muymuş sizi” dedi, “Valla tanımıyormuş Türkân Hanım” dedim ama çok komikti ya. Yani ben de yaparım böyle şeyler gizli gizli aklında olsun.

— “Udo Kier’le Yol Notları” diye bir proje vardı aklınızda ama sanırım o hayata geçmedi.

Yok geçmedi. Türkiye'ye çok geliyordu. Ben not da almıyorum, sanki her şeyi hatırlıyormuşum gibi. Sonra hepsini unutuyorum tabii. Ama çok eğlendik onunla, hakikaten.

— **Bu bir röportaj sırasında ortaya çıktı sanırım.**

Evet, bir yerle röportajdı ama ben onu çok sevdiğim ve çok filmini gördüğüm için özellikle Lars von Trier'in *Little Brother* filminde, bebektir ya hani böyle tepelerde. Sonra da Ali Özgentürk getirdi onu ertesi yıl. Udo da beni istemiş konuşmak için, sonra öyle bir uzun söyleşi yaptık. Hatta böyle arkamda duruyor, "Bak, resmimizi çekecek" diyor, Muhsin'di (Akgün) galiba. Arkamda duruyor, bir yandan da mıncıklıyor. Ben de böyle baktım "Seninki de kaşmir-miş, benimki de kaşmir, bak" dedi. Siyah bir kazağı vardı, bir baktım, Allah'ım bu ne biçim kaşmir. Bu kaşmirse biz ne giyiyoruz şeklinde. Ama müthişti ya, sonra ben sordum 5.000 Dolar mı ne, öyle bir şeymiş onlar. Hani zaten beni hiç ilgilendirmeyen bir şeymiş. İleride ben de alırım gibi bir şey de yok yani. O yüzden arkadaşın kaşmir kazağına hayran kalmakla yetindim ve işin ucunu bıraktım açıkça. Çok tatlı bir adamdır çok.

— **Yol notları da onun setlere giderken geçirdiği zamanla mı ilgiliydi?**

Bizim dolaşmamızla da ilgiliydi galiba. Çünkü biz onunla çok karşılaştık, çok geldi buraya. Çok dolaştık, ben üç tane-sini net hatırlıyorum. Ama bir dört-beş bile olmuş olabilir geldiği. Bir de bizi akşamları çağırıyordu oraya buraya, gelin diye. Ben kaçıyordum ama bizim Yeşim falan yakalandılardı bir iki kere. Kötü bir tarafı yok, çok geç yatıyorsun. Ama

adamda o kadar çok anlatacak şey var ki. Saklamıyor da anlatıyor, mesela gey barların kapısında fedai olarak dururken tanışmış Rainer Werner Fassbinder'le. Tabii, genç zamanlarında ikisi de gey barlara takılıyorlardı, biri de kapıda duruyordu. Öyle dedi, yemediyse bizi, bilmiyorum. Hanna Schygulla'yı falan, o grubu çok iyi anlatırdı. Çok Fassbinder konuştuk. Fassbinder'le çalışmanın nasıl bir şey olduğunu. "Bana göre hava hoş, bana bir şey olmaz ama çok kırılanlar oldu" diyordu.

Çok hoş bir şeydi, güzel olurdu tabii. Adresini verdi, telefonunu verdi. Çok güzel bir evi var Kaliforniya'da, oraya çağırıldı falan ama kalkıp da nasıl gidersin Kaliforniya'ya. Oldu ki "Hatırlayamadım sizi" dedi, ne olacak sonra? Bir de düşün, Kaliforniya'ya uçakla gidiyorsun, hatırlatırım. Biraz daha dışını sıkarsan Japonya üzerinden tam tur yapıp dönüyorsun zaten.

"İLLE DE ORTADAKİ..."

— 2005'te Uçan Süpürge Festivali Bilge Olgaç Ödülü'nü alıyorsunuz: "1984 yılından beri sinema üzerine yazan, bu alanda pek çok kadın yazara da öncülük eden içten kalemiyle sinema yazarlığına yeni bir soluk getiren Sevin Okyay"...

Ay işte bunlar beni öldürüyor, bu laflar. Aman Allah'ım ya, çok komikti ve çok hoştu. Şimdi sen insanları da tanıdığın için sana komik gelebilir ama herkese gelir mi bilmiyorum. Şahısları tanımak lazım. Herhalde Uçan Süpürge'den Hali-

me burada bir kısa film çektirelim demiş benim ödöl için. İşte Kutlukhan ve Elif'le konuşmuşlar, Elif de anladığım kadarıyla bu işi Ferhat'la Murat'a çakmış. Bizim o zaman-ki asistan ve asistan asistanı. Ve ille de bunların hepsinden daha bir asistan olduğuna inanan Ercan. Şimdi bu odada, arka odada yan yana durmuşlar. Ercan ortada. Ferhat, Ercan, Murat gibi hatırlıyorum. "Sevin Okyay'la çalışmak nasıl?" diye sormuş gelen arkadaş. Ercan herhalde o sıralarda çok mu hırpalıyordum hatırlamıyorum, "Sevin Okyay ile çalışmak hem zor, hem kolay" demiş, hemen akabinde, ne olur ne olmaz diye. Korkmuş ben kızar mıyım acaba diye. Ulan niye kızıcım, gelmişler orada çekiyorlar. Böyle devam etmiş bu muhabbet.

Ben gittim Ankara'ya, çıktım sahneye ödöl alacağım. Tuğrul da oradan atıyor, tutuyor "Sevin çalıştığım en iyi gaze-teci, beni çok rahat ettirdi." Ben de dedim ki "Tuğrul bunu bana da söylemiş olsaydı son on beş-yirmi yılımda çok daha mutlu olurdum." Sahneden indim. Ben, Tuğrul, şu, bu kim-senin umrunda değil. İlle de ortadakini merak ediyorlar; Ercan'ı. Hepsi bana gelip "Ortakim kimdi, ortakim?" diye soruyor. Hakikaten çok komikti; bir de böyle esas vaziyette durmuş.

— **Sonra Ocak 2012'de SİYAD "Sinema Onur Ödöl-leri"ni alıyorsunuz.**

Oraya gittim, "En öne otur" dediler. Benim de ödöl kopar, hiç sevmem biliyorsun öyle tabak gibi en önde oturmayı. Böyle bir oturttular, yanımda bir boş yer var. Şu kenara ge-çeyim mi derken Murathan (Mungan) geldi oturdu. Tabii Murathan oraya oturunca ben de Murathan'ın yerine süm-

me haşa göz dikmem söz konusu bile değil. Sonra kalktı gitti, “Allah Allah, gelecek herhalde” dedim. İşte başladı, bir iki çift laf ettiler. Beni sahneye çağırdılar Mehmet Ali Alabora ile. Mehmet Ali, “Şimdi Sevin Okyay’a ödülünü verecek kişi...” dedi, bir baktım Murathan girdi sahneye. Murathan da bana çok kızar, titiz bir abi gibi adeta, benden çok küçük olduğu halde. Hani “Şunu neden böyle yaptın, onu neden böyle yaptın?” diye. Arkadaşlarım beni genelde hırssız buldukları için azar işitirim.

“Eyvah, Murathan kim bilir bana neler diyecek?” dedim ve Murathan beni kendime karşı rezil ederek fevkalâde iltifatkâr bir konuşma yaptı. Çok duygulandım doğrusu, söyleyeyim.

Böyle gri renkte bir panço vardı üstümde.

— O fotoğrafta üzerinizde siyah çok güzel bir elbise vardı?

O siyah Pakize’nin, benim bu ödül törenlerindeki şık elbiselerim daima Pakize Barışta’nın elbiseleridir. Çok da kızıyor bana böyle söylüyorum diye. Hayır, geri de almıyor aslında. Hani “Benim”, yer olarak, burada bende duruyorlar ama ben onları üç yılda bir falan giydiğim için, onlara hâlâ Pakize’nin elbiseleri gözüyle bakıyorum. Hakikaten şıktırlar.

O benimki kaşmirdi gerçi de, ince kaşmirden bir panço gibi ama hani böyle icabında yelek ya da hatta herhangi bir üst olarak da idare edebiliyorsun.

— Bu arada Murathan Mungan’ın size ödül vereceğini bilmiyor muydunuz, haberiniz yok muydu?

Yok. Bilmiyordum.

— **Aa, ben hep ödüller önceden haber veriliyor sanıyordum.**

Belki de veriliyordur ben sormadım diye vermemişlerdir. Ben de kendileri söylesin diye beklerim, ne bileyim.

— **En son İstanbul Kara Hafta'da var.**

Sonra ben bir de İFSAK'tan ödül aldım, bir de teşekkürler var, şuna katıldım, buna geldim diye. Onları hiç saymıyorum. Kara Hafta'dan önce FABİSAD (Fantazya ve Bilimkurgu Sanatları Derneği) var ama.

— **Doğru, arada bir de FABİSAD var.**

Ama ne kadar şaşırdığımı sana anlatamam.

— **FABİSAD'dan da mı haberiniz yoktu?**

Ya bir hafta kadar önce Kutlukhan aradı. Böyle konuştuk falan, "Sana ödül verdiler" dedi. "Nerede, kim ödül verdi?" dedim. "FABİSAD" dedi, "Niye bana ödül veriyorlar, ben hiçbir şey yazmıyorum ki" dedim. Çünkü yazmak deyince ben hikâye ya da roman yazmak olarak anladığım için. Öyle denemeymiş, şuymuş, buymuş, onlara pek fazla itibar etmiyorum. "Valla bilmiyorum" dedi, ondan sonra çıldırttı beni ya. Şu muydu, bu muydu derken en sonunda "Kutlukhan kapatıyorum, söyleyeceksen söyle" dedim. "Abi, tahmin de mi edemiyorsun, 'Mavi Anka' ödülü vermişler sana" dedi. "Ama niye?" dedim. "Ben bilmiyorum valla kendin telefon

edip sorarsın ‘Niye’ veriyorlar diye” dedi.

Ben gittim ama daima şüphede kalıyor insan. Sahiden verecekler mi yoksa Kutlukhan benimle kafa mı buldu diye. Sonra daha onun etkisi geçmeden, kitap fuarındayız, üst kattan asansöre bindim. Asansörde Ahmet Ümit var. Bana dedi ki “Hadi bakalım. Sana ödül verdik.” “Ne ödülü abi?” dedim.

Ben o an yine o moda girdim. Hani ben hastayken nasıl ki doktorlar çete olmuş da, ailemle bir olmuş gibi, aynen o moda girdim. Bunların hepsi bir oldu, beni işletiyorlar durumundayım. Çünkü tam bir hafta var aralarında. Bir perşembe biri, sonraki perşembe öteki. Hayatım boyunca böyle bir şey olmadı. Hatta bu işin ilk yirmi yılında hiç olmadı. Hadi sonra gene makul bir şekilde birbirini izledi ama bu ne ya?

“E sana vermeyeceğiz de kime vereceğiz” dedi Ahmet. “İyi” falan dedim, “Teşekkür ederim.” Ama işin komik tarafı ben Kara Hafta’yı anlamadım. Karafaki, Kififiki, öyle bir şey anlıyorum, ne diyor acaba bu diyorum. Sonra Çağatay’a sordum, Yaşmut’a. Dedim ki “Çağatay, bana böyle bir şey söyledi. Ne bu acaba?”, “Kara Hafta’dır Sevin Abla” dedi. “Aa doğru ya” dedim, sağırlık da kötü bir şey. Sonra Erol Abi’ye söyledim. “Erol Abi ya, bunlar ödül vermiş bana” dedim, şikâyet ettim yani bayağı. “Ee, tabii, kime verecekler. Ben zaten ‘Aferim, çok iyi etmişsiniz’ dedim Ahmet’e” dedi.

— Erol Üyepazarcı di mi?

Evet. “Allah Allah, ben bir şey yazmıyorum ki!” dedim. Bunu takmışım kafaya, bir şey yazmıyorum, bir şey yazmıyorum.

“Sen kaç yıldır yapıyorsun o programı” dedi, “Eh on altı yıl oldu galiba” dedim. “E sadece o değil, Milliyet’e yazıyorsun, her yere polisiye yazıyorsun ya. Çok iyi yapmışlar, çok iyi yapmışlar, ben çok beğendim” dedi. Benim gene de içim bir tuhaf oldu. Dedim ki “Abi on beş dakika konuşmamı istiyorlar”, “Ee, ne olacak? Ben veriyorum senin ödülünü, ben senin yanında kalırım, konuşuruz on beş dakika” dedi. “Hah!” dedim, o zaman içim rahat etti çünkü Erol Abi konuşur hakikaten, öyle kâğıtmış, mağıtmış, notmuş, hiç ihtiyacı yoktur. Benimle de konuşurum dediğine göre yırttım.

Ama o FABİSAD’da çok heyecanlandım, çünkü bir tek Mehmet Atak vardı yanımda. Kutlukhan da vardı ama o da arkada kaldı. Biz Mehmet Atak’la gittik ama ben ödül alacağım için beni öne oturtular. Tanıdığım herkes arkada kaldı, Özgün Muti var yanımda başkanımız ama insan gene de heyecanlanıyor. O da benden beter, onun da eli ayağı titriyor, benimki de. Ben sandım ki, en başta ben alacağım, kurtulacağım.

— Ama öyle olmadı?

Hiç öyle olmadı valla, neredeyse en sonda, bir iki şey kalmış benden sonra. Benden önce Giovanni Scognamillo’nun torunu, Alessandra’nın oğlu Dimitri, o konuştu önce İngilizce, Çağatay Türkçe’ye çevirdi. Mutlu bir olay. Sonra ben çıktım. Ben çıktım ama çıktığım anda elim ayağım kesildi. Sapır sapır titriyorum, elim ayağım titriyor. Hani ağladım, ağlayacağım, çok az bir şey kaldı hüngürdememe de. Neyse en sonunda Allah’tan bir konuşma falan ezberlememiştim, içimden geldiği gibi konuştum da yırttım.

Sonra birisi beni aşağıya indirdi ama ben zaten artık yırttım diye neredeyse atlayıp koşarak gideceğim. “Çok heyecanlandım” dedim Alessandra’ya, o da dedi ki bana “Ben niye oğlumu çıkartıp konuşturdum sanıyorsun?” dedi. “İyi de bunu Kutlukhan’a söyleyip onu buna razı etmeye çalışmak beni sahneye çıkmaktan daha da fazla korkutabilir” dedim.

Sonra işte Kara Hafta’ya gittik, o çok farklı oldu. FABİSAD’da çok sevdiğim insanlar var, kurucularındanım ya! Kendimi çok evde hissettiğim bir yerdir aslında ama salon daha büyük. Burada, Pera Pala’s’ta küçük bir salonları var, orada zaten gündüzden beri hep beraberdik konferanslarda. Ahmet’ti, Erol Ağabey’di, diğer yazar arkadaşlarım da. Oraya geldim, kendimi çok rahat hissettim, dostlar içinde hissettim. Ki öbür tarafta da öyleydim. Demek ki alıştım, bir hafta önce. Bir de son ana kadar hâlâ, bana vermeyecekler bu ödülü diye düşünüyordum ki, onlar da verince artık polisiye’yi de alırım diye kanaat getirdim sanıyorum.

Sonra Erol Abi konuştu, ben konuştum, çok rahat konuştum üstelik. Aldım ödülümü gittim, hakikaten mutlu da oldum, eğlendim de, hiç de rahatsız olmadım ama bu demek değildir ki bundan sonra böyle bir şey herhangi bir konuda olursa gideceğim de heyecanlanmayacağım. Yani sevmiyorum ve hakikaten de çok heyecanlanıyorum. Sonra güzel oluyor ama alıp eve getirmek.

— **FABİSAD’inkini ben de izledim, Facebook’tan paylaşmışlardı.**

Titriyordum di mi?

— Gerçekten çok heyecanlıydınız hocam. Biri sizi sahnede yalnız bıraksa veryansın edecektiniz resmen.

Hüngürdedim, hüngürdeyeceğim o haldeydim. Çok korkunç.

— İnsan hiçbir zaman alışmıyor.

Alışmıyor canım. Ben zaten karşımda kameraya da alışmıyorum. Onca yıl televizyonda program yaptım, gene böyle ağlaya ağlaya yaptım. Binnur beni tehditlerle çalıştırmıştır. “Yılan gibi bakıyor kamera” diye tutturdum, ki şu anda da aynı şeyi düşünüyorum, yılan gibi bakıyor.

— 2014’ün sonunda Çeviri Derneği Onur Ödülü alıyorsunuz Gülhane Parkı içindeki Ahmet Hamdi Tanpınar Edebiyat Müze Kütüphanesi’nde.

Evet, hatta bir sonraki yıl da gidip alana verdim. Çok güzel bir binadır orası, harikuladedir. Gerçi gidip yalvarıp yakarıyoruz bizi yan kapıdan alsınlar diye, yani o yokuşu, en tepeye çıkmadan alsınlar diye. Çünkü oraya çıkınca üst kata çıkıyorsun, bir de aşağı inmen gerekiyor.

— 221B Yılın Polisiye Romanı Ödülü, 221B Polisiye İlk Roman Ödülü jürisindesiniz. Nasıl bir şey jüri olmak, insanın üzerinde gerçekten çok baskı oluyor mu?

Valla insan kendince en beğendiği, takdir ettiği şeyi ödüllendirmek istiyor. Kendi oyu kadar tabii. Ama bu çok zahmetli bir iş. Filmler daha iyi aslında çok sayıda bile izlesen bir film izlemek bir kitap okumaktan daha kolay bir iş durumunda.

On beş ile yirmi arası kitap okumak anlamına geliyor. Ama sen de şimdi bunları öyle lagala lugala okumayıp da değerlendiren bir ödül vereceğin için...

— **Daha da ince eleyip sık dokuyor insan...**

Evet ondan sonra da beyin salatası durumuna geçiyorsun.

— **Sürmenaj!**

Hafif sürmenaj, çabuk geçiyor.

— **En garip jürilik anınız sanırım 2001'deki İFSAK kısa film festivalinde tek jüri kalmanız?**

Çok korkunçtu çünkü sana hesap da soruyorlar haklı olarak, “Niye benimkine oy vermediniz hocam?” diye. Ya onca insan giriyor, sen bir tane insan seçiyorsun düşünsene...

— **Peki nasıl tek kaldınız?**

Jüride tek kalmak diye bir şey yok. Hâlâ öyle mi bilmiyorum ama o sıralarda tek kişi değerlendiriyordu. Sen gidiyorsun şöyle oturuyorsun, yan tarafında katılımcılar oturuyor ve konukları tabii. Ve filmleri görüyorsun, notlar alıyorsun tabii kendini savunmak için ileride. Sonra “Şu” diyorsun, söylüyorsun, ondan sonra da işte “Hocam niye, öyleydi de şöyleydi de” diye sorular gelmeye başlıyor. Tabii ki herkes kendi yaptığı şeyi beğeniyor, bunu kötü anlamda söylemiyorum. Tabii ki senin baktığından farklı bakıyor kendi yaptığı filme demek daha doğru belki. Zor oluyor söylemek, kimin kazandığını söylemek de zor oluyor.

— Bu Haziran’da aldığınız İFSAK Sinema Emek Ödülü’nü de Giovanni Scognamillo ile paylaşıyorsunuz.

Evet, bir de ilk aldığım ödülü de, Uçan Süpürge’nin Bilge Olgaç ödülünü de Jeyan Mahfi Ayrıl’la paylaşmıştım. Çok da onur duymuştum Jeyan Hanım’la paylaştığım için. Çünkü biz onları çok izledik tiyatrodaki, onun için çok hoşuma gitmişti.

— 2008’de Emrah Serbes’in Behzat Ç.’si ile ilgili “Ben olsam, ona hemen bir senaryo sipariş eder, hiç değilse mevcut senaryoların diyaloglarını yazdırırdım.” diye yazmıştınız ve sonra zaten Behzat Ç. dizi oldu.

Hahaha evet, çünkü çok güzeldir diyalogları.

— Okuyup da başka “Keşke dizi ya da film olsaydı” dediğiniz ya da film olmasına vesile olduğunuz bir kitap var mı?

Mutlaka vardır, buna benzer şeyler düşündüğümü hatırlıyorum ama ne olduğunu hatırlamıyorum. Çünkü o kadar kötü diyalog yazıyor ki insanlar, iyi diyalog elmas gibi bir şey, böyle benzersiz. Onun için o iyi diyalogun üzerine, zaten bir olay örgüsü de var, sağlam, oturmuş yerine, sen her şeyi kurarsın. Mesela Fransızlar. Fransız filmlerinde hâlâ var mı bilmiyorum ama diyalog yazan insanlar vardı, isimleri geçerdi jenerikte. Buna gerçekten lüzum olduğunu düşünüyorum.

— Başlıbaşına bir iş.

Başlıbaşına bir iş ve kötü yaparsan da çok belli ediyor kendini.

“KENDİMİN DAHA SEVİMLİ BAŞKA BİRİSİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM AMA ARTIK NE YAPALIM, OLAN OLDU BİR KERE”

— Bu arada siz bir polisiye romanda da bir karakter-siniz...

Verda'nın.

— Verda Pars aslında öğrencinizdi Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nden.

Ama Verda başka bir okulda da okuyup gelmişti, şimdi de Fox Tv'de çok uzun süredir devam eden “Aşk Yalanı Sever” dizisini yazıyorlar üç kız. MSM Edebiyat'taki çocukların çoğu böyle iş gören senaryo ekiplerinde çalışıyor. Sinemayla öyle bir ilişki kuran çok oldu, gerçi televizyon dizileri çoğunlukta ama film senaryosu yazmakla insanın geçinemeyeceği kesin.

— “Kadın Cinayetleri” adlı bir kitapta sizi karakterlerden biri yaptı.

Serra Hoca'yım ben.

— Ne hissettiniz okuyunca?

Biliyordum, söylemişti zaten. Kendimin daha sevimli başka birisi olduğunu düşünüyorum ama artık ne yapalım, olan oldu bir kere. “Yapmayın hocam, valla çok benziyor size” deyip büsbütün sinirlendiriyor insanı. Çok severim Verda'yı. Hesna Onbaşı, Verda Pars. İlk kitaplarını aynı yılda yazdılar, aynı yılda Labirent'ten çıktı.

— İkisi de öğrencinizdi?

Yok, Hesna NTV’de çalışıyordu, oradan tanıyorum.

Sevin Hoca’nın hem salonunda, hem girişte, hem arka odasında hem de yatak odasında kütüphane olduğu için evin içinde dolaşırken herhangi bir kitaba denk gelmemek mümkün değil aslında. Arşivi düzenlediğim sırada sinema dergilerini tasniflerken onları okuma isteğime engel olamıyordum. Eh bu da işi biraz uzatıyordu ama olsun varsındı. Bir keresinde yine bir dergiyi karıştırırken “Eureka!” minvalinde bir küçük çılgılık kopmuştu benden. Küçük bir çocukken izlediğim ve adını asla hatırlamadığım bir film öylece karşımda duruyordu: “Volere volare!” Sevin Hoca’nın arşivini düzenlemek böyle bir şeydi işte. Yıllarca aklınızda sadece birkaç karesi kalmış hayal meyal bir film, arşivin derinliklerinden bir yerden fırlatabiliyordu.

Aslında etkileyici olan sadece bu değildi. Mesela Sevgi Soysal’ın “Tante Rosa” adlı kitabının Sevgi Sabuncu adı ile yayımlanmış çok eski bir baskısına rastlayabiliyordunuz. Tabii ben bu baskıyı görünce hemen Sevgi Soysal seven kadın arkadaşlarıma göndermiştim fotoğrafını ve akabinde küçük bir sahaf mesaisi başlamıştı.

— Az önce içeride kitaplara bakarken Vüs’at O. Bener’in kitabına denk gelmiştik. Vüs’at O. Bener’le bir tam gün boyunca konuşmuşsunuz.

Ben herhalde röportaj yapmak için gitmiştim Vüs’at’a çünkü tanıımıyordum. Beni uyarmışlardı, Selahattin Hilav falan İstanbul’da, “Hani seni sever normalde ama gene de dik-

kat et kızdırma” demişlerdi. Ben de çok dikkatli davranıyordum. Ondan sonra ama bitti konuşmamız, ben bir yere gidecektim, “Boşver gitme, otur” dedi. O da evde yalnızmış, karısı yokmuş. Karşılıklı oturduk, akşama kadar konuştuk. Çok güzel konuştuk, çok hoştu. Çok beğendiğim bir yazardır, sonra da selamlar yolladık sadece. Göremedim diye hâlâ üzülürüm.

Bu öyle bir şey ki, bizim yaptığımız gibi işleri yapmak, eğer mecbur değilsen çok zor görüşebiliyorsun insanlarla. Ya da sürekli bu piyasada dolaşıyor olası ki göresin. Ben de dolaşmıyorum. Ayrıca dolaşayım desen dört ya da beş piyasam var zaten, hangi birinde dolaşacağım.

— **2013 gibi Yekta Kopan ile NTV Radyo’da Köşe Bucak programı başlıyor. Hâlâ devam ediyor mu?**

Ben devam ediyorum.

— **Tek başınıza? Yekta Kopan ayrıldı?**

Evet.

— **O zaman şu anda üç tane radyo programı devam ediyor. Peki iki radyo programı yaparken bir program daha yapma fikri nereden çıktı hocam?**

Sapık olduğum için herhalde, ben böyle düşünüyorum. Sadece caz ya da sadece polisiye değil de kültür-sanat, kitaplar, sinema yapamıyorduk. Gerçi Yekta sinema programı yaptı ama onu Emrah’la (Kolukısa) yapmıştı. Onları yapmayı da çok istiyordum. Güzel oldu hatta ondan sonra Adnan

(Bostancıoğlu) da kitap programı yapmaya başladı mesela. Köşe Bucak iyi bir program ama şimdi süresi değişebiliyor. Haberlerin sarkması durumuyla ilgili olarak bazen uzuyor, bazen kısalıyor. Olsun, gene de seviyoruz.

— **Bir de DJ'lik yapmışlığınız var.**

İlk defa Emirgan'da Atlı Köşk'te yapmıştım. Çünkü orada Hakan Erdoğan hem konser hem de nispeten cazla ilgili olan ve hatta bazen olmayan kişilere DJ'lik yaptırıyordu. Ben iki kere yaptım galiba. Bir saatten fazla biz çalışıyorduk. Ondan sonra da konser oluyordu. Ama ne kadar korktum anlatamam. Bizim Barış Kaya beni bir yerlere götürdü göstermek için, böyle üst katlarda Beyoğlu'nda bir mekân. Neydi bilmiyorum, kafe değildi ama yemek de vardı, içki de vardı ve dans ediyordu isteyenler. Teraslı, hoş bir yerdi. Orada DJ'lik yapan çocuk gösterdi. Çok da kolaydı ama gene de içim rahat etmiyordu hiç, ağlayıp zırlıyordum. Sonra Mete Çorumluoğlu, DJ stylist, dedi ki "Sen üzülme, ben seninle birlikte gelirim, yanında dururum" dedi. Ve zavallı yavrum pazar günü saat 09.30'da beni Beşiktaş iskelesinden alıp Emirgan'a götürdü. Oraya geldi, yanımda durdu, başta göstermesi de gerekti çünkü farklı bir aletmiş.

Doğru dürüst bilsem bu işi küçük farklar sorun olmaz, yani bilgisayar değiştirince yazamıyor musun? Ama bilmediğim için tabii, ezberlemişim şuradan al buraya koy diye. Tamamen vukuatsız bir şekilde bitirdik. Hiç unutmam Mete'nin bu iyiliğini de. Sonra ikincisinde ben kendim yaptım galiba.

Sonra burada Suadiye'de bir yerlerde de bir iki kere çaldım. Sinan'ın yerlerinde gecelerimiz oldu. Bayağı güzeldi, neşe-

li oluyordu. Ama insanların neden hoşlanacağını, genelde kimlerin geliyor olacağını eğer önceden doğru bir şekilde saptamış olursan gayet rahat bir şekilde rezillik çıkmadan ve insanlar kalkıp gitmeden yapabiliyorsun.

— **Bir de protest şarkılardan oluşan bir DJ'lik anınız var.**

Başkaları da vardır çünkü mümkün değil benden o kadar protest şarkı çıkmaz.

— **Türk Bilişim Vakfı'nın Protest partisiydi.**

Biz Tuğrul'la (Eryılmaz) 2010'da Tünel Şenliği'nde "DJ Radikal Gecesi"nde çalmıştık. Sonra doktor Hakan Tüfekçi ile bir iki kere yaptık. Biri de 2013'te Salon İKSV'de Stüdyo FM'in son programı için düzenlenen "Veda ve Hoş Geldiniz Partisi"ydi. Ankara'dan TRT'ciler gelmişti. Hakan çok rahat bir insan olduğu için onunla çok rahat yapabiliyorsun bu işi. Maşallah konuşur da rahat rahat. Bir şeyi ona da bırakabilirsin, hiç utanmadan insan da çağırır başa çıkamazsa. "Ya çocuklar gelin, şuna bir baksanıza" diye.

— **Bir Geek Festivali'nde de Darth Vader ile fotoğraf maceranız var.**

Üf bırak Allah aşkına ya. Herkes kılıklarıyla falan katılıyor, bir FRP (*Fantasy Role Playing*) yanı da vardı aslında, İlker Karaş alçağı o sıralarda NTV'de çalışıyordu, beni kandırdı "Abla hadi gel" diye götürdü. Kitaplar da istettiler Yapı Kredi'den. Onları da imzalayacağız. Ben "Kim imzalatır?" diyordum ama herkes de imzalatıyormuş, sonradan o an-

laşıldı zaten. Gittik orada bir sürü ışın kılıçlı insanlar falan dolaşıyor. Bir tane Darth Vader var, ben onu hep uzak bir mesafeden izliyordum, ne olur, ne olmaz diye. Çünkü bağı-
rıyor ona buna “Veaoov, Vuu” diye. “Eyvah!” dedik biz de.

Ama çok eğleniyordum, her tarafta dolaşıyordum. Çocuk-
lar bana dediler ki “Öğretmen misiniz?”, “Yoo çevirmenim”
dedim. “Ne çeviriyorsunuz?” dediler, “Harry Potter” dedim,
“Huaaaa” diye bir heyecan. “Çocukluğumuz sizinle geçti”
şudur, budur... Sonra gene geldim kitaplarımın başına otur-
dum. Birkaç tane daha imzaladım.

Yıldız Savaşları ekibi harikuladeydi. Taht Oyunları (*Game of Thrones*) ekibi de çok harikaydı, hatta tahtları da vardı ama ben korkudan tahta oturamadım. Ama oralarda do-
lanıyorum. Fotoğraf çektiyor herkes, ben de İlker’i bul-
dum “Ya ben de fotoğraf çektirmek istiyorum ama Darth
Vader’dan korkuyorum” dedim. Neyse sonra beni Darth
Vader’ın yanına ittiler. İlker dedi ki “Abla ne korkuyorsun,
Ateş o ya”, ben de dedim ki “Ateş, sen misin?”, “Vuhoaa-
ağğğğ” dedi, gittim. Fotoğraf da çektiirmişiz ama bir surat
ki anlatamam sana.

Neyse sonra biraz daha dolaştım, sonra merak ettim, “Darth
Vader nerede?” dedim, “Play Station’da” dediler. Play Stati-
on oynamaya gitmiş, tabii o anda bütün o ışın kılıçları, hır-
lamalar, horlamalar, insanları yanından kovmalar bir anda
gitti ve “Yaa, demek Play Station ha!” dedim. Ama hâlâ
Darth Vader kılığında birini gördüm mü tırsarım, heybetli
bir arkadaş. Ha şunu da söyleyeyim, sadece korkmak değil,
çok da severim Darth Vader’ı.

— Biz de geçen gün Rogue One’a gittik.

Nasıldı ya?

— Ben dehşet Star Wars hayranı değilim ama çok beğendim. Yanımdakiler Star Wars’la yatıp kalkan insanlar, onlar sürekli “Ha, o buymuş, şu şurasıymış” dediler ve bunun aslında üçbuçukuncu film olduğunu söylediler.

Evet, evet, kesin. Çünkü ben de ya Indie Wire’da ya Red’de gördüm, sıraya koymuş. Üç ile dört arasına koymuş.

— Bir de muhtar azası seçildiniz, o nasıl oldu?

Necla Alpüstün beni aday gösterdi. Daha doğrusu Necla listede ismim olsun istedi ama benim adımlı listeye yazdıktan sonra bana haber verdi. Çok oy aldık ama “Kız senin yüzünden ilk defa seçime geldim”, yok “Bizim evden sekiz tane oy var sana” falan, ben muhtarmışım gibi.

— Sonra ne oldu peki?

İşte bir sürü aza var, Erol Bey’le ben asli aza seçildik. Asli aza olunca imza hakkın oluyor, muhtara vekalet edebiliyorsun.

— Ama hiç gitmediniz?

Muhtar tatile çıkınca gideceğim üç gün.

— İlk kez bakacaksınız o zaman ama yardım edecek birileri olacak mı?

Tabii canım kardeşi ile kocası orada olacak yardım için. Benim imza yetkim var, ben imza için gideceğim.

“AMA İNSANLARI KAPLANA VERMEK İYİ FİKİR BENCE...”

— İlk kedinizin adı gerçekten Pisingot muydu? Beşiktaş’taki evde.

Evet Pisingot. Pisingot çünkü Mesut Cemil, Akşam gazetesinde yazıyordu böyle tefrika gibi, kendi kedisinden bahsediyordu, adı Pisingot. Annemin de çok hoşuna gitmiş, o da kedisine Pisingot adını koymuş.

— İlk kediyi ne zaman aldığınızı hatırlıyor musunuz?

Valla ben çocuktum.

— Sonrasında şöyle isimler geliyor: Şam Şeytanı Duman Bey, Pastel Hanım, Boynu Bükük Dantel Hanım, Marme, Cincin, Şapşı, Alyoşa, Leydi, Yuki, Dodi...

Onların hepsini kullanmıyorduk ama Boynu Bükük Dantel Hanım’ı çok seviyordum. Tomris Uyar’ın Kirlent diye bir kedisi vardı. Aslında Kirlent’i seviyordum ama kedi ismi çalmış gibi olmayayım diye Dantel’e fit olmuşum. Ama boynu büküktü Dantel’in çünkü kulağında iltihap varmış, Elif hemen bunu anlayıp veterinere yolladı. Kulağından küçük bir ameliyat oldu. Toparlandı, aldım eve getirdim, o gece evde tuttum, çok ürkek bir hayvandı. Sabah erkenden kaçmış,

*Mina Hoca'nın evinde, Şapşı ile Dodi'nin yavrusu Mamo.
Mina Hoca'nın üstüne işemişti.*

kaçtığı gece köpekler şu duvarın dibinde boynunu kırmışlar, öldü. Bir de hayvana ızdırap çektirdik, hem kısırlaştırdık, hem kulağından ameliyat ettirdik.

— **En değişik huylu hangisiydi? Hoş, bu evdeki kedi-lerin hepsinin huyu birbirinden farklı.**

Cincin. Cincin en sapıklarıydı yani değişik derken bunu kastediyorum. Böyle gelir, muhabbetle bakar sana. Şuranda durur, böyle çenenin dibinde. Sen de böyle bir sapıtırsın, “Ulan kedi beni ne kadar seviyor” diye, “Hart” diye ısıtır çeneni gider. Ama öyle böyle ısırmıyor, tutuyor “Hıaaarr” diye iki tarafa doğru sallıyor, hani kopartır mıyım, kopartamaz mıyım diye. Ama bunun dışında da çok sever, hakikaten beni en çok onun sevdiğinden emindim. Mesela bir yere gidecek olduğunu anlarsa, bavul görürse önce içindekileri dışarı atar, olmadı bütün bavulu aşağı atar. Öyle olunca gitmeyeceğini sanıyor çünkü. Gelir seni geçirir. O kadar yaramaz bir kedi idi ki hakikaten, biliyorsun sen de, çok yaramazdı. Ben yokken ama o pencereye yakın olan kütüphanenin üzerine çıkıp öyle sessiz sedasız oturuyormuş.

— **Hiçbir şey yapmadan? Ki hiç Cincin’lik bir hareket değil.**

Hiç değil. İşte böyle üzgün “Annem gitti, nerede” ya da “Nerede lan bu kadın” da olabilir.

— **Ben şimdi kimi ısıracağım?**

Herkesi ısıırıyordu canım, öyle bir sıkıntısı yoktu.

Yine buraya genişinden bir parantez açmak istiyorum. Sevin Hoca'nın kedilerinin hepsini çok severim ama Cincin ile aramızda tuhaf bir çekim ve gerilim vardı. Şimdi Cincin'den bir insan gibi bahsettiğimin farkındayım ama kendisinin de pek kedi gibi davrandığını söyleyemeyeceğim. Bir gün arşivi düzenlerken bütün gazeteler dergiler yerlere yayılmıştı. Ben de bir dizimi kırıp çömelmiş bir vaziyette yığının ortasında bir o tarafa bir bu tarafa derleme yapıyordum. Bir ara belim açılmış, tam o sırada Cincin sen Hart!" diye belimi bir ısıtır. Cincin'in dümdüz bir alanı nasıl ısırtabildiği hâlâ muammadır ama kaşla göz arasında açılan belimi ısırmış olmasını Sinan Abi artık Cincin ile başımızın bağlandığına yormuştu. O günden sonra ne zaman Sevin Hoca'yı ziyarete gitsem Cincin'i görünce bu ısırtık geliyordu aklıma. Eh düşün tarihi konusunda da haklı takılmalara malzeme olmuşum.

Ben Dodi'yi de çok severdim. Dodi, Cincin'i almama sebep olan kedimiz işte. Aynen siyah beyaz yine. Şurada bıyık gibi siyah tüyleri var. Ama Dodi çok ciddi ve mesafeli bir kediymi ve insana hiç yüz vermezdi. Onunla da aramız iyiydi ama o darıldı mı bayağı bir on beş gün falan dargın kalırdı. Bir yere gidip döndüğün zaman arkasını döner oturur, bitmiştir yani. On beş gün ağlarsın.

Onlar da kendilerini cins sayıyorlar tabii, Van kırması. Babaları Van kedisi, onun için öyle bir havaları vardı. Ondan sonra ben ona buna kızdım "Defol git" dedim diye gitti, bir daha da gelmedi. Valla. Diyorum "Dodi, senden fazla sevmiyorum, hiç senden fazla sevebilir miyim?", çok güzel bir kedi var ama içeride. "Bak Barış Abin gelip alacak" diyorum, Barış Ankara'da o zaman. İçerideki kedi diye Tarçın'dan bahse-

diyorum bu arada, Ginger. O sokakta kalmış, çok da küçük, kendini de koruyamıyor diye yalvar yakar bana getirdiler. Ben de kısa bir süre aldım, Barış hakikaten “Abla alacağım, götüreceğim, orada bir ayarlayayım, Ankara’ya götüreceğim onu” dedi. Zaten on beş gün ya kaldı ya kalmadı.

Dodi acayip, bunun üstüne saldırıyor, bana küsüyor. Diyorum ki “Kızım, evladım, vallahi bizim kedimiz değil, gidecek”, şudur, budur, böyle çeviriyor kafasını gidiyor. Bana hamamböceği görmüş gibi bakıyor, böyle hakaretamız bir hali var yani. En sonunda geldim, salondan yürüdüm arkasından yatak odasına kadar geldim, “Dodicim, Dodicim” diye anlatmaya çalışıyorum, tam böyle geldi, atladı kaloriferin üzerinde, camın önüne geldi, oradan döndü bana o kadar küçümseyerek baktı ki bunu sana anlatabilmem mümkün değil, “Nedir? İnanmıyor musun bana? Defol git o zaman” dedim. Çıktı camdan gitti, bir daha da gelmedi.

Sonra tabii şehir efsaneleri doğdu, özellikle Ferhat’tan yayılan.

— Gördüğüne dair?

Ama nerelerde?! Yok Kadıköy Çarşısı’nda balıkçıların önünde görmüşler, yok bilmem ne. Ferhat’ın asıl söylediği hepsinden beter; “Karşı kaldırımdaydı hocam, beni görünce arkasını dönüp gitti.” Yuh artık!

— Toplu tavır almış herkese...

Böyle bayağı bir dört beş tane muhtelif Dodi’yi görmüş olma iddiasıyla karşılaştık. Ama işte esas olarak ne var; Pisingot,

annemin kedisi sayılırdı o. Zaten beni hiç adam yerine koymuyordu. Sonra Duman, bizim bir Duman'ımız vardı Beşiktaş'tayken, Maltepe'de Nigar Annelerden alıp getirmiştik.

Şimdi otobüse sokmak yasak, kimse de bize taksi parası vermedi. Onun için biz kediyle girdik otobüse, Sinan, ben, bir de Senar diye bir arkadaşım. Kedi miyavladıkça "Miyavlama demedim mi sana" diye Sinan'ı azarlıyoruz ama kimse indirmeden karşıyı bulduk.

Sonra işte Şapşı ile Dodi herhalde. İkisi melezdi, yedi kardeşlik bir batından, Erdir Zat'tan aldığımız iki tane çok sevgili kedimiz. Biz "Ne Nerede"yi yapıyorduk, geç geliyorduk, bazen gelmiyorduk. Hani yalnız kalmasınlar diye almıştık. Ondan sonra da Dodi'ye benziyor diye Cincin'i aldık. O arada aldığımız evde daha önce kiracı olarak oturan genç çift birbirlerinden ayrılmışlar, kedilerini de bırakmışlar buraya önünde bir kap mamayla. O da Marme.

O da hayatı zindan etti bize çünkü onun mantığına göre, -aslında haklı- onun evine kediler geldi, ben de o kedileri getiren kadını sonuça.

— **Hain.**

Hainim ben ya, hain tabii. Ama benim kedilerime göre de, ben onlara sözler verdim Çiftehavuzlar'da "Sizi bahçeli bir eve götüreceğim" diye. Bir düzenleme yaptılar, artık bahçeye çıkıp gelemiyorlardı. Getirdim buraya, evet ev bahçeli ama cadı bir sarışın var, adım attırmıyor. Otuz saniyede dövüp çıkıyordu valla ya. İnanılır gibi değil.

Ondan sonra da buraya bir hanım geldi, çok da komik bir hanım. “Bir hafta kedileri burada bırakabilir miyim” dedi, üç tane kedi var kutunun içinde. “Niye?” dedim, “Köpekler var, öldürüyor kedileri” dedi. “Valla bu evin bahçesinde altı tane öldürdüler. Yani içiniz rahat ediyorsa getirin ama benim de hoşuma gitmiyor, üzülmüyorum öyle bir şey olunca” dedim. Kadın hiç dinlemedi, vaatlerde bulundu. İşte çok güzel, çok ucuz bir mama, onu şöyle şuradan alacağız, bunu bilmem ne yapacağız. Bana acaip yardımlarda bulunuyorlar hesapta.

Çok güzel bir tane vardı, o da diyordu “Birisini istiyorlar” diye. Biz kızı veririz diye düşünmüştük, Bonci’yi, ama bu çok güzel kediyi istemişler, onu götürmüş kadın da. Burada bir gün kaldı, bütün bir gün boyunca aynada kendine baktı. Ben böyle rezillik görmedim. Sonra gitti. Kadın da kayboldu.

Bir sabah bir kalktım, ne mama kabı, ne bir şey, her şey gitmiş, kedi kutusu... İyi dedik bari, dursunlar dışarıda. Merak da ediyorum çünkü boyuna köpek sesi duyuyorum. O sırada bu kapı da böyle değil, kolayca giriyorlar, çıkıyorlar.

Sonuç olarak bu ikisi kaldı bizim salaklar. Ama nasıl düşünler birbirlerine, şimdiki hallerini görünce gülmem tutuyor. Birbirlerine sarılıp yatıyorlar aşk içinde, Leyla ile Mecnun bildiğin. Boncuk’la Pastel. Sinan da onlara Montgolfier Biraderler diyordu. Sonra birisinin birader olmadığını anladık gerçi de.

Sonunda biz kızı daha ufak tefek görünce savunma gerektirdiğini, narin olduğunu, başına bir iş geleceğini düşünerek

içeri aldık. Sonra anlaşıldı ki yılanın başı kız. Öteki salak çünkü. O geliyor cama yapışıyor, öteki içeriden cama yapışıyor. Birbirlerine bakıyorlar, ben köpek sesi duyunca gece sekiz kere dışarı çıkıyorum, buna bir şey oldu diye. Sinan sonra “Al, Allah cezanı vermesin, al içeri” dedi. Böylece dört tane kedimiz oldu. Böyle küçük bir evde hakikaten fazla ama Allah’tan bahçeye çıkabiliyorlar.

Sonra Cincin’imizi uyutmak zorunda kaldık. Marmemiz iyi maşallah, hiçbir şeyi yok ama en az on altı yaşındadır. Küçük dediklerimiz de yedi-sekiz yaşına geldi yani. Ama işte insan bu yaştan sonra yavru kedi almak için düşünüyor, çünkü yavru kediyi nasıl büyüteceksin, kaç yaşına gelecek? Sen yüz yaşına kadar mı yaşayacaksın Allah’a dua edip iki tane kediye bakacağım diye. Ona da bakalım, bakabilecek misin? Yıldırım gibiler maşallah.

Benim bir arkadaşım yapıyor, Leyla Uzman, genişçe, rahat bir evi var Teşvikiye’de, kendi evi. Orada mesela sahiplerinin bakamadığı ya da burayı terketmek zorunda kaldıkları için yanlarında götüremedikleri, daha çok hasta ya da yaşlı kedileri alıyor. Normal kedisi de var tabii ama o çok iyi bakıyor onlara. Gerekince veterinerine götürüyor, yemeklerini titizlikle hazırlıyor. Belki o daha makuldür. En azından hayvanlara da bir yardımın oluyor.

— **Kedi bakmak çok mesuliyetli, yani aslında her hayvana bakmak çok mesuliyetli.**

Belki de enteresan bir hayvan bulup bakmak gerekiyor. Ne var? Ben diyorum ki dünyadan soyu çekilmek üzere olan hayvanlardan, mesela bir tane zürafa. Sessiz bir şekilde soy-

Bu da Çi, Mehmet Atak'ın tavşanı. Babam bana emanet etti, emanet etti dediğim kucağıma verdi gitti. Fakat kediler öyle bir canavarlaştılar ki tavşan görünce, ben hiç böyle bir şey görmedim. Yemek istiyorlar onu. Zavallicığımı güç bela sahibine teslim edip yolladım. Bu fotoğrafta da yüzüm böyle çünkü anlatmaya çalışıyorum, "Canım ben yabancı değilim" diye. Halbuki tavşan sadece yemek vermene bakıyormuş. Babam bana bıraktı bunu Harbiye'deki evinde, provaya gidiyor galiba Şehir Tiyatroları'na. Gitmeden önce bana dedi ki "Menfaat karşılığı Çi'nin seninle arkadaş olmasını ister misin?", "İsterim" dedim. "Hah, tamam o zaman. Kereviz yaprakları, ince küçük havuçlar, maydanozlar ve bir şey daha, buzdolabında yıkanmış temiz olarak duruyor. Sadece vereceksin" dedi. Bir daha acıkana kadar çok iyi arkadaş olduk.

ları tükkeniyormuş. Bir tane kaplan tabii, gerçi diyeceksin ki beslemek için maddi durumu o kadar iyi mi. Niye, bir sürü insan görüyorum etrafta.

Böyle birkaç tane alayım ama iklimlerini tutturamayız, fok balığı alayım desem zor. Ben tilkiye de razı olabilirim ama tilki de hırsızın teki olduğu için herkesin evini talan eder. Küçük keçiler alalım, ağaç kalmasın.

— **Küçük keçiler, küçük tavşanlar. Annemin bir tavşanı varmış da her şeyini kemirmiş.**

Her şeyi kemiriyor ya, ona tuvalet terbiyesi vermek de mümkün değil, hiç değil. Basbayağı şakır şakır yapıyor gözüne baka baka. Ama Mehmet Atak'ın da dediği gibi tavşanla menfaate dayanan ilişki kurabiliyorsun. Onun tavşanı beni sevmiyordu, herhalde babasını alıp gideceğimi mi sanıyordu, neydi artık. Beni sevmiyordu ama ben ona babanın evde olan kereviz yaprakları, maydanozları falan verince hemen aramız düzeliyordu. Böyle adi bir hayvandı. Siyah bir tavşandı, çok güzeldi. Şurada şato gibi bir ev var ileride, orada bir bey, bahçesinde otuz küsur tavşan bakıyor. Bir adam var bakan, kızı da ona yardım ediyor. İki kişi çok güzel bakıyorlar.

Bunu götürmüş, Murat götürdü. Çünkü belli bir zamana kadar evde durabiliyor sonra duramıyor. Bahçeye çıktığı an kediler yer herkesten önce, nefret ediyorlar, böyle bir durumları var. Çi bizim eve gelince, adı Çi, biz öyle gördük. Murat almış götürmüş, bayılmışlar, çok güzel tavşan diye. Hemen almışlar, bir iki ay sonra kontrol ettik, acaba sote oldu mu diye, olmamış. Yani hâlâ orada mutlu bir şekilde arkadaşlarıyla dolaşıyormuş.

Biraz vahşı konuştuk galiba. Ama insanları kaplana vermek iyi bir fikir bence.

— **Sizden geriye ne kalsın istersiniz?**

Kitap. Ne kalsın, nasıl bir şey düşündün?

— **Yarın öbür gün insanlar “Sevin Okyay” dediğinde, ne ile anılmak istersiniz?**

“İyi bir insandı” desinler. Ben en önemli şeyin bu olduğuna inanıyorum, iyi bir insan olduğumu düşünmelerini isterim. Dayak tehdidi söz konusu değilken tabii.

“Şimdi şöyle bir şey var;
Sevin Okyay diye bir ismi biliyorlar,
fakat beni pespaye buluyorlar.
Benim Sevin Okyay olduğuma
inanmıyorlar bir defa. Kapıya
gidiyorsun mesela, unutmuşum
davetiyemi her zaman olduğu gibi,
böyle anlaşılıyor yani. Almıyorlar
seni içeriye. Allah’ım yarabbim,
kapıda duruyorsun ki seni tanıdık
biri gelsin de, bunların yüzüne
tükürsün, koskoca Sevin Okyay’ı
içeri almadınız mı diye, seni içeri
alsın. Ya da sıkılıyorum gidiyorum,
o kadar da uzun boylu değil.”

Sevin Okyay’ı sinema yazılarından,
polisiye programlarından, çevirilerinden,
kitaplarından, basketbol haberlerinden,
fantastik muhabbetlerinden... biliriz.
Yani “Sevin Okyay diye bir ismi” biliriz.
İsimden biraz daha fazlasını bilmek, bu
müthiş çalışkan, müthiş komik, müthiş
yetenekli kadını azıcık daha tanımak için,
iyi bir başlangıç...

- 20.

2 151010 627294

Hakikaten

Adnan Ötügen İİ Halk Kütüphanesi

YB